

**Київський національний торговельно-економічний
університет
Факультет економіки, менеджменту та психології**

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПАКЕТ

Європейська кредитно-трансферна система (ЄКТС)

галузь знань	05 «Соціальні та поведінкові науки»
спеціальність	051 «Економіка»
спеціалізація	«Економіка галузевих ринків»
освітній ступінь	«бакалавр»

Київ 2018

ВСТУП

Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система (ЄКТС) – це система трансферу і накопичення кредитів, що використовується в Європейському просторі вищої освіти з метою надання, визнання, підтвердження кваліфікацій та освітніх компонентів і сприяє академічній мобільності здобувачів вищої освіти.

Система ґрунтується на визначенні навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення очікуваних результатів навчання, та обліковується у кредитах ЄКТС.

Кредит ЄКТС – одиниця вимірювання обсягу навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених (очікуваних) результатів навчання.

Обсяг одного кредиту ЄКТС становить 30 годин.

Навантаження одного навчального року за денною формою навчання становить, як правило, 60 кредитів ЄКТС.

Кредити присвоюються здобувачам вищої освіти після успішного вивчення дисципліни, проходження виробничої практики та атестації за умови позитивного оцінювання досягнутих результатів навчання. Трансферу та накопиченню кредитів сприяє використання ключових документів ЄКТС.

Ключовими документами ЄКТС є каталог дисципліни (інформаційний пакет), аплікаційна форма, угода про навчання, академічна довідка, додаток до диплома про вищу освіту європейського зразка.

Оцінювання результатів навчання студента відображається у спосіб, який є загальнозрозумілим і може легко сприйматися в різних навчальних закладах, для цього використовується таблиця відповідності оцінок за 100-баловою шкалою та оцінок за національною шкалою і шкалою ЄКТС.

Таблиця відповідності шкали оцінювання ЄКТС системі оцінювання КНТЕУ

Оцінка за шкалою ЄКТС	Визначення	Оцінка за системою КНТЕУ
A	Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90–100
B	Вище середнього рівня з кількома помилками	82–89
C	Загалом правильна робота з певною кількістю значних помилок	75–81
D	Непогано, але зі значною кількістю недоліків	69–74
E	Виконання задовольняє мінімальні критерії	60–68
FX	Потрібно попрацювати перед тим, як перескласти	35–59
F	Необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс	1–34

1. Загальна інформація

1.1. Назва та адреса:

Київський національний торговельно-економічний університет

Адреса: вул. Кіото, 19, м. Київ, 02156

телефон (044) 513-33-48, (044) 531-47-41

факс (044) 544-39-74

Електронна пошта knteu@knteu.kiev.ua

Офіційний сайт <http://www.knteu.kiev.ua>

1.2. Опис закладу

Київський національний торговельно-економічний університет – один із найавторитетніших навчальних закладів України. Його історія бере початок з 1946 р. Указом Президента України у 2000 р. університету надано статус національного. У 2006 р. КНТЕУ приєднався до Великої Хартії університетів.

Університет займає лідируючі позиції в системі національної вищої освіти. У 2017 р. посів 5-те місце в Україні за кількістю поданих абітурієнтами заяв до закладів вищої освіти та 1-ше – серед економічних закладів вищої освіти країни.

КНТЕУ – це 6 навчальних інститутів, 11 коледжів і вищих комерційних училищ в 10 містах країни, розташованих у Києві, Харкові, Вінниці, Чернівцях, Хмельницькому, Ужгороді, Коломиї, Бурштині, Житомирі та Одесі.

У базовому закладі в м. Києві функціонують 6 факультетів:

міжнародної торгівлі та права;

економіки, менеджменту та психології;

фінансів та банківської справи;

обліку, аудиту та інформаційних систем;

ресторанно-готельного та туристичного бізнесу;

торгівлі та маркетингу.

В університеті навчається близько 40 тис. студентів за 19 спеціальностями, 45 бакалаврськими та 56 магістерськими програмами, 9 з яких англійською мовою викладання.

КНТЕУ здійснює підготовку, перепідготовку та підвищення кваліфікації фахівців із зовнішньої і внутрішньої торгівлі, міжнародних економічних відносин, публічного управління та адміністрування, фінансової і банківської системи, фіскальної служби, страхової справи, підприємництва, торгівлі та біржової діяльності, обліку і оподаткування, фінансового контролю та аудиту, менеджменту, маркетингу, журналістики, права, міжнародного права, туризму, готельного і ресторанного бізнесу, логістики, психології, філології та

ІТ-галузі: інженерії програмного забезпечення, комп'ютерних наук, системного аналізу та інших галузей економіки.

У навчальному закладі створено сучасну базу для науково-дослідної роботи, розроблено унікальну методику для підготовки наукових та науково-педагогічних кадрів: діє 15 освітньо-наукових програм підготовки докторів філософії, працюють 7 спеціалізованих вчених рад із захисту докторських дисертацій за 9 спеціальностями та кандидатських – за 12 спеціальностями.

Університет має потужний науково-педагогічний колектив, здатний успішно вирішувати поставлені завдання. Творчі наукові колективи університету плідно працюють над розв'язанням актуальних наукових проблем, результати досліджень публікуються в наукових журналах «Вісник КНТЕУ», «Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право», міжнародному науковому журналі «Товари і ринки».

Частка викладачів з науковими ступенями доктора та кандидата наук становить 77 відсотків. Фахівці КНТЕУ беруть активну участь у розробці стратегічних напрямів забезпечення якості освіти, залучені до комісій, робочих груп МОН України, інших міністерств і відомств. В університеті викладають відомі фахівці та науковці, заслужені діячі науки, освіти, лауреати державних премій в галузі науки і техніки.

До складу КНТЕУ входять: Інститут вищої кваліфікації, центр європейської освіти, лабораторія дистанційного навчання, де здійснюється підготовка та перепідготовка фахівців без відриву від основної професійної діяльності, центр підготовки до ЗНО, підготовче відділення для іноземців та осіб без громадянства, центр розвитку кар'єри, центр трансферу технологій, центр педагогічних та психологічних досліджень, вища школа педагогічної майстерності, центр укладання договорів, навчально-виробниче об'єднання, центр бізнес-тренінгу, науково-технічний центр сертифікації продукції, послуг та систем якості. На базі університету працює юридична клініка «Центр правового захисту», що надає безкоштовну правову допомогу. Інститут вищої кваліфікації (ІВК) забезпечує реалізацію концепції освіти протягом життя, підвищення кваліфікації, надає освітні послуги міжнародного рівня з підготовки висококваліфікованих фахівців, здатних працювати в економічних умовах сьогодення й успішно конкурувати як на вітчизняному, так і на міжнародному ринках праці (програми МВА, другої вищої освіти, перепідготовки та підвищення кваліфікації).

В КНТЕУ функціонує система управління якістю, яка вперше серед закладів вищої освіти України сертифікована на відповідність вимогам міжнародного стандарту ISO 9001:2015. Гармонійною її

складовою є система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти.

В університеті розроблені внутрішні стандарти вищої освіти як сукупність вимог до змісту та результатів освітньої діяльності за кожним рівнем вищої освіти в межах кожної спеціальності та спеціалізації.

Вагомою перевагою КНТЕУ є матеріально-технічна база європейського рівня. Навчальні аудиторії оснащені сучасним демонстраційним обладнанням, телевізійними панелями, LED-екранами, лабораторії – дослідницьким обладнанням та устаткуванням. Загалом в університеті налічується 46 комп'ютерних кабінетів з сучасними інформаційними базами даних та програмним забезпеченням. Функціонує найбільший серед економічних освітніх закладів бібліотечний комплекс з електронним обслуговуванням читачів, виходом до міжнародних каталогів та фондів. Для студентства створено сприятливі соціально-побутові умови: функціонують гуртожитки, кафетерії та їдальні, медпункти, пральня та інші побутові пункти. Унікальний спортивний комплекс, до якого входять футбольне поле зі штучним покриттям, майданчики для спортивних ігор у баскетбол, волейбол, настільний теніс, боксерський ринг, інші та тренажерні зали. Студенти та співробітники мають змогу відпочивати на двох базах університету на узбережжі Чорного моря.

КНТЕУ укладено численні угоди про творчу науково-технічну співдружність та співпрацю у сфері підготовки спеціалістів за усіма спеціальностями, зокрема з Міністерством економічного розвитку і торгівлі України, Міністерством фінансів України, Міністерством закордонних справ України, Державною фіскальною службою України, Державною казначейською службою України, Антимонопольним комітетом України, Державною аудиторською службою України, Пенсійним фондом України, Рахунковою палатою України, Національним банком України, провідними комерційними банками, торговельними мережами, готелями, ресторанами, рекламними агентствами, логістично-розподільчими центрами та іншими численними організаціями і установами.

Встановлено та підтримуються творчі зв'язки з більш ніж 100 закладами вищої освіти, міжнародними центрами та установами з 30 країн світу. Здійснюється обмін викладачами, студентами, виконуються міжнародні проекти, проводиться підвищення кваліфікації, перепідготовка спеціалістів та практика студентів в численних університетах зарубіжних країнах, на базі іноземних підприємств.

Київський національний торговельно-економічний університет – член престижних міжнародних організацій: Міжнародної асоціації

університетів, Університетської агенції франкофонії, Міжнародного товариства товарознавців і технологів, Асоціації передових університетських вищих шкіл бізнесу, Міжнародної асоціації вищих і середніх спеціальних навчальних закладів торгівлі та споживчої кооперації, Всесвітньої асоціації рекреації та відпочинку, інші.

Серед випускників університету – відомі громадські діячі, керівники органів державної влади та управління, організацій і підприємств, дипломатичні працівники та науковці, бізнесмени.

1.3. Академічні органи:

**Мазаракі
Анатолій
Антонович** Ректор, доктор економічних наук, професор, академік Національної академії педагогічних наук України, заслужений діяч науки і техніки України, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки

**Притульська
Наталія
Володимирівна** Перший проректор з науково-педагогічної роботи, доктор технічних наук, професор

**Шаповал
Світлана
Леонідівна** Проректор з науково-педагогічної роботи, кандидат технічних наук, доцент

**Мельниченко
Світлана
Володимирівна** Проректор з наукової роботи, доктор економічних наук, професор

**Сай
Валерій
Миколайович** Проректор з науково-педагогічної роботи та міжнародних зв'язків, кандидат економічних наук, доцент, дипломатичний радник I класу

**Шаповал
Леонід
Геннадійович** Проректор з адміністративно-господарської роботи

1.4. Академічний календар.

Початок навчальних занять – 1 вересня.

Завершення навчальних занять – 30 червня.

Освітній процес здійснюється за семестрами.

Тривалість семестрів, практичної підготовки, екзаменаційних сесій, атестацій, канікул визначається графіком освітнього процесу на кожен рік.

1.5. Перелік запропонованих освітніх програм.

Шифр та найменування галузі знань	Освітній ступінь бакалавра		Освітній ступінь магістра		
	Спеціальність	Спеціалізація	Спеціальність	Спеціалізація	
03 Гуманітарні науки	035 Філологія	Германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська	—	—	
05 Соціальні та поведінкові науки	051 Економіка	Економічна кібернетика	051 Економіка	Економічна кібернетика	
		Міжнародна економіка		Міжнародна економіка	
		Економіка бізнесу		Економіка та безпека бізнесу	
		Корпоративні фінанси		Фінансове управління	
	Економіка галузевих ринків				
053 Психологія	Психологія	053 Психологія	Психологія		
06 Журналісти-ка	061 Журналістика	Реклама і зв'язки з громадськістю	061 Журналістика	Реклама	
07 Управління та адміністрування	071 Облік і оподаткування	Облік і оподаткування	071 Облік і оподаткування	Облік, оподаткування та оцінювання в бізнесі	
		Фінансовий контроль та аудит		Фінансовий аналіз та аудит	
	072 Фінанси, банківська справа та страхування	Державні фінанси	072 Фінанси, банківська справа та страхування	Державні фінанси	
		Банківська справа		Банківська справа	
		Управління державними фінансовими ресурсами		Фінансове посередництво	
		Фінансове посередництво			
		Страхування			Страхування
		Податкова справа			Фінансове брокерство
	073 Менеджмент	Менеджмент зовнішньо-економічної діяльності	073 Менеджмент	Менеджмент зовнішньо-економічної діяльності	
				Управління бізнесом	Управління бізнесом
		Торговельний менеджмент		Торговельний менеджмент	
		Менеджмент персоналу		Готельний і ресторанний менеджмент	Готельний і ресторанний менеджмент
	Туристичний менеджмент		Туристичний та курортно-рекреаційний менеджмент		
Управління в сфері економічної конкуренції	Управління в сфері економічної конкуренції				
075 Маркетинг	Маркетинг	075 Маркетинг	Маркетинг		
	Рекламний бізнес		Рекламний бізнес		

Шифр та найменування галузі знань	Освітній ступінь бакалавра		Освітній ступінь магістра	
	Спеціальність	Спеціалізація	Спеціальність	Спеціалізація
	076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність	Оптова і роздрібна торгівля	076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність	Бренд-менеджмент
		Товарознавство і комерційна логістика		Організація оптової та роздрібно ї торгівлі
		Товарознавство та організація зовнішньої торгівлі		Товарознавство і комерційна логістика
		Митна справа		Товарознавство та організація зовнішньої торгівлі
		Управління безпеністю та якістю товарів		Митна справа
		Управління безпеністю та якістю товарів		Управління безпеністю та якістю товарів
08 Право	081 Право	Комерційне право	081 Право	Комерційне право
		Фінансове право		Фінансове право
		Правове забезпечення безпеки підприємницької діяльності		Правове забезпечення безпеки підприємницької діяльності
		Цивільне право і процес		Цивільне право і процес
12 Інформаційні технології	121 Інженерія програмного забезпечення	Інженерія програмного забезпечення	121 Інженерія програмного забезпечення	Інженерія програмного забезпечення
	122 Комп'ютерні науки	Комп'ютерні науки	122 Комп'ютерні науки	Комп'ютерні науки
	124 Системний аналіз	Системний аналіз	–	–
18 Виробництво та технології	181 Харчові технології	Ресторанні технології	181 Харчові технології	Ресторанні технології
24 Сфера обслугову- вання	241 Готельно- ресторанна справа	Готельно-ресторанна справа	241 Готельно- ресторанна справа	Готельна і ресторанна справа
	Туризм 242	Туризм	242 Туризм	Міжнародний готельний бізнес
	242	Туризм	242 Туризм	Міжнародний туристичний бізнес
	242	Туризм	242 Туризм	Міжнародний туристичний бізнес
28 Публічне управління та адміністру- вання	281 Публічне управління та адміністрування	Публічне управління та адміністрування	281 Публічне управління та адміністрування	Публічне управління та адміністрування
29 Міжнародні відносини	292 Міжнародні економічні відносини	Міжнародний бізнес	292 Міжнародні економічні відносини	Міжнародний бізнес
		Міжнародна торгівля		
		Міжнародний маркетинг		
293 Міжнародне право	Міжнародне право	293 Міжнародне право	Міжнародне право	

1.6. Вимоги щодо прийому, у тому числі мовна політика та процедури реєстрації.

Інформацію щодо умов прийому на навчання за освітніми ступенями «бакалавр» та «магістр» розміщено на сайті Київського національного торговельно-економічного університету

<https://knteu.kiev.ua/file/MTk=/494bacff23410c299c7d33c87daf31b3.pdf>

1.7. Механізм для визначення кредитної мобільності та попереднього навчання (неформального та інформального).

Механізм для визначення кредитної мобільності та попереднього навчання здійснюються відповідно до Закону України «Про освіту», Закону України «Про вищу освіту», Положень «Про організацію освітнього процесу студентів», «Про порядок реалізації права на академічну мобільність у КНТЕУ» та угод про навчання за умовами академічної мобільності.

Визначення кредитної мобільності здійснюється на основі таких документів:

- каталог курсу;
- угода про навчання;
- академічна довідка;
- сертифікат про навчальну практику.

За умовами кредитної мобільності студенту перезараховуються всі кредити, які він здобув поза місцем основного навчання, які є компонентами освітньої програми.

1.8. Політика розподілу кредитів ЄКТС (інституційна кредитна рамка).

Розподіл кредитів ЄКТС ґрунтується на офіційній тривалості циклу програми навчання та визначається навчальним планом.

КНТЕУ розподіляє кредити між навчальними дисциплінами самостійно. Кредити розподіляються на всі дисципліни, що вивчає студент, виробничу практику, виконання випускних кваліфікаційних проектів (робіт), атестацію. Кредити присвоюються після закінчення вивчення дисципліни за умови успішного складання підсумкового контролю, проходження виробничої практики та атестації.

1.9. Механізми академічного управління.

Механізми академічного управління в КНТЕУ визначені положеннями:

- Положенням про організацію освітнього процесу студентів;
- Положенням про дистанційне навчання у КНТЕУ;

- Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність у КНТЕУ;
- Положенням про індивідуальний навчальний план студента КНТЕУ;
- Положенням про самостійну роботу студентів і аспірантів КНТЕУ;
- Положенням про організацію виконання та захисту курсових робіт (проектів) у КНТЕУ;
- Положенням про проведення практики студентів у КНТЕУ;
- Положення про оцінювання результатів навчання студентів і аспірантів;
- Положенням про апеляцію результатів підсумкового контролю знань студентів КНТЕУ;
- Положенням про випускний кваліфікаційний проект (роботу);
- Положенням про атестацію здобувачів вищої освіти та екзаменаційну комісію з атестації у КНТЕУ;
- Положенням про процедуру і підстави для видачі документів про вищу освіту державного зразка у КНТЕУ;
- Положення про систему рейтингового оцінювання діяльності студентів КНТЕУ;
- Положення про дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними, науковими працівниками та здобувачами освіти КНТЕУ.

2. Ресурси та послуги

2.1. Студентський відділ кадрів

У відділі обліку студентів університету зберігаються особові справи, документи про освіту, трудові книжки студентів, які навчаються в університеті. Основними завданнями працівників відділу обліку студентів є:

- 1) своєчасне внесення поточних змін в особові справи;
- 2) зберігання документів у належному стані;
- 3) надання інформації за письмовими запитами будь-яких інстанцій;
- 4) надання студентам інформації, роз'яснення щодо Кодексу законів про працю України;
- 5) ведення військового обліку військовозобов'язаних та призовників;
- 6) видача довідок форми ф.17 для райвійськкоматів; оформлення особових карток форми П-2.

2.2. Умови розміщення/забезпечення проживання

На території студентського містечка є чотири студентських гуртожитки, розташовані за 5 хв ходи від головного навчального корпусу та за 15 хв від станцій метро «Лісова» та «Чернігівська». До центру міста (вул. Хрещатик) можна доїхати за 30 хв. Поблизу університету є лісопаркова зона та Парк Кіото. Ще один гуртожиток розташований за адресою вул. Лобачевського, 23.

У гуртожитках є кімнати з кухнями на кожному поверсі, санвузлом та централізованою пральнею.

Студенти з інших міст поселяються до гуртожитків за наявності вільних місць на підставі подання факультетів за наказом ректора. Між університетом і студентом укладається контракт на право проживання студента в гуртожитку, де встановлені права та обов'язки, а також відповідальність сторін за їх дотримання і виконання.

Адреси гуртожитків:

- № 1 – вул. Д. Мілютенка, 8, м. Київ, 02156;
тел. (044) 531-49-06, (044) 531-49-05;
- № 2 – вул. Д. Мілютенка, 6, м. Київ, 02156;
тел. (044) 531-48-91, 519-37-41, 513-11-82;
- № 3 – вул. М. Матеюка, 2, м. Київ, 02156;
тел. (044) 531-49-28, 513-13-32;
- № 4 – вул. М. Матеюка, 2-а, м. Київ, 02156;
тел. (044) 531-47-62, 531-47-99.
- № 6 - вул. Лобачевського, 23, м. Київ, 02090;
тел. (044) 574-15-46, 574-16-83

2.3. Харчування

В університеті працюють п'ять сучасних їдалень: у корпусах «Б», «Д», «Е», «Л» та «Н» (вул. Чигоріна, 57а). У кожній з них є можливість якісно та збалансовано харчуватися за помірними цінами.

Середня вартість сніданку у їдальні університету становить від 20 до 28 грн; обіду – від 31 до 44 грн; вечері – від 17 до 23 грн.

Щодня в усіх навчальних корпусах працюють численні кафе, де також можна придбати страви власного виробництва: основні страви (понад 100 видів), в тому числі для оздоровчого харчування, гарніри (понад 60 видів), холодні страви (понад 60 видів), холодні та гарячі напої, свіжі кондитерські вироби та десерти, вироблені у власному кондитерському цеху (понад 90 видів). У навчальних корпусах, гуртожитках працюють торговельні автомати з гарячими та холодними напоями, кондитерськими виробами.

2.4. Вартість проживання

Вартість проживання у гуртожитках КНТЕУ встановлюється у розмірі 40 відсотків від розміру мінімальної академічної стипендії.

2.5. Фінансова підтримка для студентів

Стипендіальне забезпечення студентів

Студентам денної форми навчання, які навчаються коштом державного бюджету, за результатами семестрового контролю на підставі рейтингу успішності призначається академічна стипендія.

Студентам першого року навчання на перший семестр академічна стипендія призначається відповідно до рейтингу за результатами конкурсних балів під час вступу до КНТЕУ.

За особливі успіхи у навчанні, участь у науковій та громадській роботі студентам університету можуть призначатися іменні академічні стипендії Президента України, Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, Київського міського голови тощо.

До того ж за успіхи у навчанні, участь у науковій, громадській та спортивній діяльності студенти можуть заохочуватися цінними подарунками та грошовими преміями.

Призначення і виплата стипендії студентам, які є іноземними громадянами та особами без громадянства, здійснюється відповідно до міжнародних договорів України та актів Кабінету Міністрів України. Студентам - іноземцям, які вступили до КНТЕУ на навчання відповідно до міжнародних договорів, академічна стипендія призначається до першого семестрового контролю в мінімальному розмірі.

Студентам, які навчаються згідно з угодами, укладеними між КНТЕУ та фізичними або юридичними особами, стипендія може виплачуватися коштом цих осіб, якщо це передбачено умовами угоди.

Студентам пільгових категорій, визначених законами України та постановами Кабінету Міністрів України (студентам з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, студентам з інвалідністю, студентам з малозабезпечених сімей, постраждалим від аварії на ЧАЕС, учасникам АТО та їхнім дітям, внутрішньо переміщеним особам), призначаються соціальні стипендії.

Розмір академічних та соціальних стипендій встановлюється відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України «Про розміри стипендій у державних та комунальних навчальних закладах, наукових установах» від 28 грудня 2016 р. № 1047.

Пільгова оплата за проживання у гуртожитках.

Студентам пільгових категорій, визначених законами України та постановами Кабінету Міністрів України (студентам з числа дітей-сиріт

та дітей, позбавлених батьківського піклування, учасникам АТО, дітям учасників АТО, внутрішньо переміщеним особам), надаються пільги з оплати за проживання у гуртожитках.

Фінансове забезпечення студентів з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

Особи з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, а також особи, які під час навчання у віці від 18 до 23 років залишилися без батьків, зараховуються на повне державне утримання та отримують компенсацію на харчування та інші виплати, передбачені чинним законодавством.

2.6. Медичні послуги

На території університету функціонують медичні пункти, де працюють дільничний терапевт, медична сестра та 2 фельдшери, які здійснюють прийом студентів, профілактичні щеплення, маніпуляційні процедури, санітарно-просвітницьку роботу.

Медичне обслуговування іноземних громадян, які тимчасово перебувають на території України, здійснюється у державних та комунальних закладах охорони здоров'я за власні кошти іноземця, у тому числі за договорами медичного страхування зі страховиками України.

2.7. Страхування

Медична допомога надається іноземцям або особам без громадянства відповідно до вимог, установлених законодавством України.

Надання медичної допомоги іноземним громадянам здійснюється відповідно до Порядку надання медичної допомоги іноземцям та особам без громадянства, які тимчасово перебувають на території України, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 22 червня 2011 р. № 667 та ст. 44 Закону України «Про страхування».

Іноземці та особи без громадянства можуть звернутися по медичну допомогу, в тому числі екстрену, до будь-якого державного або комунального закладу охорони здоров'я.

Оплата вартості медичної допомоги, в тому числі екстреної, здійснюється іноземцем або особою без громадянства у разі відсутності в них договорів страхування та страховиком-резидентом за наявності в іноземця відповідного договору страхування.

У разі необхідності університет сприяє оформленню медичного полісу з надання медичної допомоги.

2.8. Умови для студентів з обмеженими та особливими потребами

В університеті створено сприятливі умови для навчання, комфортного перебування та проживання студентів з особливими потребами.

Забезпечено доступ студентів з особливими потребами, зокрема тих, які пересуваються на візках, до приміщень університету, гуртожитків:

- навчальний корпус А обладнаний пандусами, підйомною платформою та ліфтом для осіб з обмеженими фізичними можливостями;

- у навчальному корпусі Д, Е, Л, Конгрес-центрі (корпус В), гуртожитках № 2, 4 є пандуси для заїзду візків;

- у гуртожитках № 2, 4 спеціально обладнані кімнати для осіб з обмеженими фізичними можливостями (туалет та ванна обладнані спеціальними поручнями);

- сходові майданчики обладнані поручнями;

- в університеті кнопки виклику ліфта, світлові вимикачі розміщені на рівні доступу сидячої людини.

Студенти з особливими потребами регулярно отримують матеріальну допомогу. Для забезпечення їх соціальної адаптації надається психологічна підтримка практичних психологів.

Університет забезпечує надання соціальних пільг окремим категоріям студентів, які гарантовані державою.

2.9 Навчальне обладнання

Бібліотека КНТЕУ є науковим, інформаційно-навчальним, культурно-освітнім структурним підрозділом університету з універсальними фондами документів. Основна мета діяльності бібліотеки – активне сприяння розробці та впровадженню перспективних навчальних технологій, створення умов для ефективної наукової роботи та організації освітнього процесу. Ректорат університету сприяє заходам щодо розширення інформаційних ресурсів у бібліотеці, створення доступності та зручності у користуванні книжковим фондом. Фонди бібліотеки є універсальною базою для освітнього процесу і наукових досліджень у сфері економіки, торгівлі, фінансів, менеджменту і бізнесу тощо. Це один із основних інформаційних ресурсів бібліотеки КНТЕУ, який налічує більше 1,5млн примірників книг, періодичних видань, дисертацій та авторефератів, видань на електронних носіях. Щорічне поповнення фонду бібліотеки становить близько 10000 примірників. Придбання періодичних видань України та зарубіжних країн становить понад 100 найменувань.

Бібліотека має сучасну матеріально-технічну базу. Встановлено 90 комп'ютерів та 3 потужні сервери, створено необхідні умови для ефективного обслуговування користувачів, організації електронних каталогів, виставок. Працює вільний Wi-Fi доступ до освітніх ресурсів мережі Інтернет.

До послуг користувачів бібліотеки – 6 читальних залів, 7 абонементів, мультимедійна бібліотека, зал іноземної літератури, зал карткових та електронних каталогів, зал нових надходжень літератури, МБА, спеціальні сектори – сектор методичних видань КНТЕУ, зал дисертацій та авторефератів.

Усі процеси роботи у бібліотеці автоматизовані: комплектування фонду літератури, наукова обробка, видача користувачам, пошук наявності документів в електронних каталогах тощо (АБІС «УФД/Бібліотека»). Для запису та користування бібліотекою впроваджено цифровий підпис (PIN-CODE) в електронний формуляр користувача.

Мультимедійна бібліотека надає інформаційні послуги з усіх напрямів навчальної та наукової роботи університету та сприяє використанню інтернет-ресурсів як освітнього потенціалу. До послуг користувачів представлено фонд мультимедійних матеріалів навчально-пізнавального значення на різних носіях (CD та DVD-дисках, відеокасетах тощо). Формується повнотекстова база даних електронних навчальних посібників і програм, методичних вказівок та праць викладачів КНТЕУ. Також у мультимедійній бібліотеці відкрито вільний доступ до web-сайтів вітчизняних та зарубіжних бібліотек, електронних інформаційних ресурсів України та зарубіжних країн і міжнародних проектів. Мультимедійна бібліотека обладнана сучасними комп'ютерами, що під'єднані до мережі Інтернет.

Мультимедійна бібліотека надає можливість переглянути документи в електронному повнотекстовому вигляді та скопіювати (у разі потреби). Також містить базу даних електронних навчальних посібників, навчальних програм та інших джерел інформації. Обладнана 20 комп'ютерами, пристроями для зчитування CD- та DVD-ROM, а також містить базу даних електронних навчальних посібників, навчальних програм та інших джерел інформації.

Мультимедійна бібліотека, крім повнотекстових баз даних з Internet, укомплектована фондом документів на електронних носіях. Мережні локальні ресурси (навчально-методичні видання) становлять 4695 примірників, на змінних носіях – 3451. Мультимедійною бібліотекою щомісяця здійснюється електронне інформування структурних підрозділів КНТЕУ щодо нових надходжень та тестових баз даних. Бібліотека університету має такі бази даних:

- АБИС «УФД/Бібліотека».
- Реферативна база даних SCOPUS.
- Повнотекстова база інформаційного ресурсу компанії «EBSCO PUBLISHING».
- База даних економіки та права (Polpred.com).
- Нормативні акти України – база законодавчих та нормативних актів України.
- Відкриті архіви України (oai.org.ua).
- «Товарний монітор» – тижневик огляду ринків (видавництва «Держзовнішінформ»).
- Країни світу (Українське національне інформгентство «Укрінформ»).
- Комплекти навчально-методичного забезпечення КНТЕУ.
- Видання КНТЕУ(архів).
- Фонд аудіо- відео- фотоматеріалів КНТЕУ.

Сайт бібліотеки КНТЕУ (www.lib.knteu.kiev.ua) представляє повну інформацію про бібліотеку, її фонди та послуги, електронний каталог та інші електронні ресурси (наукометричні, бібліографічні, повнотекстові бази даних), розроблений з урахуванням потреб користувачів. Читачеві доступні також інструкції з пошуку, рекламна та пізнавальна інформація для користувачів, віртуальні книжкові виставки, 3D-екскурсії, звіти про заходи, що проходять в бібліотеці. Для створення нового веб-сайту бібліотеки КНТЕУ було враховано такі фактори: дизайн, структуру, конвент, навігацію, способи подання матеріалу. Пошук документів, складання списків документів та надсилання їх на власну електронну адресу можна здійснювати з *мобільних пристроїв* (смартфонів та планшетів з операційною системою Android) за допомогою мобільного додатка з використанням QR-коду.

Формування інформаційної культури користувачів бібліотеки (науковців, викладачів, аспірантів, студентів та ін.) – важлива частина роботи бібліотеки. Діяльність бібліотеки спрямована на інформаційне забезпечення користувачів, яке полягає у загальнодоступності та оперативності отримання інформації. Для студентів перших курсів організовуються заняття з основ бібліотечно-бібліографічних знань у вигляді лекцій, практичної роботи та екскурсій по бібліотеці. Велика увага приділяється вмінню здійснювати пошук документів в електронному каталозі бібліотеки.

Впровадження нових технологій дає змогу бібліотеці значно розширити інформаційне забезпечення користувачів, що впливає на якість освітнього процесу. Співпраця зі структурними підрозділами КНТЕУ (факультети, кафедри, наукові та службові відділи) з метою

поліпшення використання бібліотечних фондів та інформаційних ресурсів, багатоаспектний книжковий фонд, комп'ютерна мережа бібліотеки, довідково-інформаційний апарат, бібліотечні інновації, впровадження прогресивних технологій, досвідчені професійні кадри, вдосконалення організації і нормування праці, сучасні дизайн, технічне обладнання та максимальна автоматизація виробничих процесів бібліотеки сприяють успішній роботі та якісному обслуговуванню користувачів.

Умови користування послугами бібліотеки:

- абонемент наукової літератури:
науково-педагогічний склад, науковці – один навчальний рік,
студенти – один місяць;
- абонемент навчальної літератури:
науково-педагогічний склад, науковці – один навчальний рік,
студенти – семестр;
- абонемент відділу іноземної літератури: усі читачі – один місяць (з можливістю продовження терміну користування);
- абонемент художньої літератури: усі читачі – 21 день.

Режим роботи бібліотеки: понеділок – п'ятниця 09:00 – 17:45.

2.10. Організація мобільності студентів за освітніми програмами

Згідно з програмами міжнародного співробітництва кращі студенти Київського національного торговельно-економічного університету зі знанням іноземних мов та з урахуванням позиції в рейтингу КНТЕУ мають можливість здобувати освіту за кордоном відповідно до умов, викладених у таблиці (додаток).

Програми навчання центру європейської освіти КНТЕУ

<i>Заклад вищої освіти-партнер, країна</i>	<i>Освітній ступінь</i>	<i>Спеціальність</i>	<i>Термін навчання</i>	<i>Форма навчання</i>	<i>Мова програми</i>	<i>Вимоги</i>
Університет Клермон-Овернь (<i>Université Clermont-Auvergne</i>) Університетська школа менеджменту Клермон-Ферран, Франція	Бакалавр (Licence)	• Менеджмент • Бухгалтерський облік та фінанси • Міжнародний бізнес	1 рік	Очна	Англійська, французька	- Знання французької, англійської мови – рівень B2; - щонайменше 2–3 роки навчання в КНТЕУ
	Магістр (Master)	• Операційний менеджмент • Менеджмент малих і середніх підприємств	2 роки			- Знання французької, англійської мови – рівень B2/C1; - диплом бакалавра
Вища паризька школа комерції (<i>ESCP Europe</i>) Париж, Франція	Магістр (Master)	• Менеджмент	2 роки	Очна	Англійська, французька	- Знання мови – рівень B2; - диплом бакалавра
Університет Парі Ест Кретей (<i>Université Paris-Est Creteil</i>) Школа менеджменту імені Густава Ейфеля Париж, Франція	Бакалавр (Licence)	• Управління підприємствами; • Бухгалтерський облік, контроль, аудит	1 рік	Очна	Французька	- Знання французької мови – рівень B1/B2; - щонайменше 3 роки навчання в КНТЕУ
		• Міжнародний менеджмент				- Знання англійської мови – рівень B2; - щонайменше 3 роки навчання в КНТЕУ
	Магістр (Master)	• Міжнародний магістр з бізнес- менеджменту • Менеджмент організацій • Маркетинг • Фінанси • Бухгалтерський облік, контроль, аудит	1–2 роки		- Знання англійської мови – рівень B2/C1; - диплом бакалавра	
Бізнес-школа "Ауденсія" (<i>Audencia Business School</i>) Нант, Франція	Магістр (Master)	• Менеджмент • Медіа та комунікації	1,5 року	Очна	Французька, англійська	- Знання мови – рівень B2; - диплом бакалавра

<i>Заклад вищої освіти-партнер, країна</i>	<i>Освітній ступінь</i>	<i>Спеціальність</i>	<i>Термін навчання</i>	<i>Форма навчання</i>	<i>Мова програми</i>	<i>Вимоги</i>
Університет Гренобль Альпи <i>(Université Grenoble Alpes)</i> Економічний факультет Гренобль, Франція	Бакалавр (Licence)	Економіка і управління	1 рік	Дистанційна	Французька, англійська	- Знання французької, англійської мови – рівень B1-B2; - щонайменше 3 роки навчання в КНТЕУ
	Магістр (Master)	- Менеджмент - Фінанси - Маркетинг	2 роки	Очна	Французька	- Знання французької на рівні B2-C1; - диплом бакалавра
Університет Центрального Ланкаширу <i>(University of Central Lancashire)</i> Престон, Велика Британія	<i>Школа мов, літератури та міжнародних досліджень</i>		Липень – серпень	Очна	Англійська	- Знання англійської мови – мінімальний рівень B1
	Літня школа з вивчення англійської мови (тематичні тижні на вибір)					

2.11. Обов'язкові та вибіркові «вікна мобільності»

«Вікно мобільності» (ВМ) – це період, передбачений для міжнародної мобільності студентів. Обов'язкові ВМ обмежені термінами початку та закінчення семестру (за семестрової мобільності) або навчального року при річній або кількарічній (магістеріум) мобільності. Вибіркові ВМ мають місце при транскордонному (дистанційному) навчанні, коли періоди такого навчання визначаються закордонним партнером залежно від різних факторів.

2.12. Інформація про види дипломування (спільного, подвійного, багатостороннього)

Всі зазначені у п. 2.10 програми реалізуються на основі подвійного дипломування, тобто шляхом паралельного або послідовного навчання у КНТЕУ та у закордонному закладі вищої освіти-партнері.

2.13 Члени консорціуму/партнерства та їх ролі

Укладено договори про співробітництво між КНТЕУ та закладами вищої освіти, в рамках яких здійснюється партнерський обмін та навчання студентів.

Франція	Університет Клермон-Овернь (м. Клермон-Ферран)
	Бізнес-школа «Ауденсія» (м. Нант)
	Університет Гренобль Альпи (м. Гренобль)
	Університет Парі Ест Кретей (м. Париж)
	Вища паризька школа комерції (ESCP) (м. Париж)
Велика Британія	Університет Центрального Ланкаширу (м. Престон)
Польща	Краківський економічний університет (м. Краків)
	Познанський університет економіки і бізнесу (м. Познань)
	Вроцлавський економічний університет (м. Вроцлав)
Німеччина	Університет Хоенхайм (м. Штутгарт)
	Бременський університет (м. Бремен)
	Вюрцбургський університет прикладних наук (м. Вюрцбург)

Міжнародні програми і проекти в рамках Еразмус+

Перелік навчальних закладів
Краківський економічний університет (Польща, м. Краків)
Щецинський університет (Польща, м. Щецин)
Бізнес-школа «Ауденсія» (Франція, м. Нант)
Університет Гренобль Альпи (Франція, м. Гренобль)
Університет Парі Ест Кретей (Франція, м. Париж)
Університет Центрального Ланкаширу (Велика Британія, м. Престон)
Університет Хоенхайм (Німеччина, м. Штутгарт)
Пірейський університет прикладних наук (Греція, м. Пірей)
Університет ім. Климента Охридського (Болгарія, м. Софія)

2.14. Мовні курси.

Центр європейської освіти КНТЕУ здійснює підготовку з англійської та французької мови за програмою інтенсивного навчання, яка створює умови для досягнення рівнів володіння іноземною мовою від А1 до В2 відповідно до Рекомендацій Комітету з питань освіти при Раді Європи щодо навчання іноземним мовам.

Заняття на курсах іноземних мов проводять висококваліфіковані викладачі з практичним досвідом викладання. Навчання здійснюється за модульною системою. Тематика модулів розробляється з урахуванням потреб студентів, відповідно до яких викладачі спеціально підбирають теми для спілкування, навчальні матеріали, обирають тип завдань та види діяльності.

Контингент слухачів формується на початку навчального року. Записатися на програми вивчення іноземної мови можуть студенти та випускники усіх факультетів, а також викладачі та співробітники КНТЕУ. Вартість навчання залежить від рівня навчальної програми та кількості навчальних годин.

Випускники центру європейської освіти, які оволоділи іноземною мовою рівнів В1-В2, мають можливість скласти екзамен на отримання міжнародних мовних сертифікатів (DELFDALF, IELTS, ESOL) і взяти участь у різних формах міжнародної академічної мобільності в рамках угод про співробітництво з європейськими закладами вищої освіти – партнерами КНТЕУ.

За додатковою інформацією та для запису на курси іноземних мов звертатись до Центр європейської освіти – навчальний корпус «Д», кімната 229, тел. (044) 531-48-36.

2.15. Можливості для проходження практики

Для забезпечення практичної підготовки студентів та їх успішного працевлаштування КНТЕУ встановлює різні форми співробітництва з організаціями, а саме з багатьма профільними державними установами, фінансовими структурами, установами банківської сфери, судовими інституціями, підприємствами сфери торгівлі та готельно-ресторанного бізнесу, страхового бізнесу на підставі укладених договорів про підготовку спеціалістів, угод про співпрацю, двосторонніх договорів співдружності, договорів про проходження практики студентів, що створюють умови для реалізації програм практики та забезпечують виконання у повному обсязі вимог, передбачених Положенням про проведення практики студентів, Порядком організації практики студентів за кордоном та Порядком стажування на підприємствах, в установах та організаціях студентів Київського національного торговельно-економічного університету, які здобули освіту за освітніми ступенями «бакалавр», «молодший бакалавр».

У 2017 р. було укладено 68 договорів і угод про співробітництво та 50 меморандумів, згідно з якими органи державної влади, підприємства, установи, громадські та бізнес-організації стали офіційними партнерами освітніх програм. Така кількість партнерів значно розширила можливості для проходження практики студентів, які здобувають освітні ступені «бакалавр»/«магістр» за різними освітніми програмами. За індивідуальними договорами пройшли практику понад 4000 студентів.

2.16 Навчання на робочому місці.

Київський національний торговельно-економічний університет сприяє забезпеченню можливостей навчання студентів на робочому місці, підтримуючи навчальні проекти, які містять програми для розвитку ділової грамотності, трудових навичок, професійних компетентностей, спрямованих на підвищення фаховості випускників.

Як приклад: авторський майстер-клас кондитерської майстерності від Марії Шрамко – «Sugar flowers, на якому студенти ознайомились з техніками виготовлення цукрових квітів;

- майстер-клас «Сироваріння» від майстра-сировара Ірини Новикової;

- польове дослідження (field research) теорії організації підприємств торгівлі здійснене студентами університету, дослідницьке завдання сприяло ознайомленню з теорією організації таких підприємств торгівлі та мереж, як: ТОВ «Рітейл тренд», ТОВ «Новус Україна», «ТОВ «Ашан Україна Гіпермаркет», ТОВ «ФОЗЗІ-ФУД», ТОВ «Метро кеш енд кері

Україна», мережа магазинів «EVA», «PROSTOR», «Watsons» та «BROCARD»;

- професійний тренінг з дисципліни «Готельна справа» в мережах готелів «Reikartz Hotel Group», «Hilton»;

- майстер-клас EVO MeetUp «Хочу свій інтернет-магазин»: з чого почати створення власного онлайн-бізнесу;

- інтенсив на тему: «Все про податки» від старшого консультанта податкового відділу PwC Ukraine Ольги Ануфрієвої, багато інших.

2.17. Умови для занять спортом і відпочинку

Важливим напрямом організаційно-виховної роботи в університеті є участь студентів у традиційних заходах: День університету, День знань та посвята першокурсників у студенти, Міжнародний день студента, Дебют першокурсника, Міс і Містер КНТЕУ, Дні факультетів, Дні донора, День туризму, Консумерський фестиваль «Час діяти!», студентський фестиваль «Барбекю», чемпіонат з інтелектуальних ігор «Брейн-ринг» та «Своя гра», фестиваль команд Ліги КВН КНТЕУ за Кубок Ректора тощо.

В університеті функціонує культурно-мистецький центр, в якому діють творчі аматорські колективи: народний студентський камерний академічний хор, студія сучасного танцю «Light», студія вокалу та сучасної музики, фольклорно-інструментальний ансамбль «At libitum».

Створено всі умови для занять фізкультурою та спортом: сучасний стадіон зі штучним покриттям, спортивний майданчик, дві сучасні ігрові зали, тренажерний зал, зал боксу та боротьби, зали для фітнесу. Працюють спортивні секції з футболу (чоловічого та жіночого), волейболу (чоловічого та жіночого), баскетболу, бадмінтону, загальної фізичної підготовки, легкої атлетики, настільного тенісу, атлетичної гімнастики, аеробіки, фітнесу, боді-фітнесу, дзюдо-самбо, боксу, фізичної реабілітації.

2.18. Студентські організації

Громадське життя в Київському національному торговельно-економічному університеті насичене, багатогранне та різноманітне. В університеті на громадських засадах діють:

- рада студентського самоврядування університету, 6 рад студентського самоврядування на факультетах і 5 рад студентського самоврядування в гуртожитках;

- наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених;

- студентські клуби – «Еко Клуб», «Правничий», «Підприємець», «Менеджер», «Кібернетик», «Рекламист», «Лука Пачоллі»,

«Аудиторська студентська спілка», «Хіміки КНТЕУ», «Клуб кулінарів», психологічний клуб «Мудрість поколінь», туристичний клуб «Еверест», спортивні клуби з футболу, баскетболу, волейболу, боротьби тощо, спілка конsumerистів «ОСА», юридична клініка «Центр правового захисту», бізнес-інкубатор; студенти беруть участь у Всеукраїнському русі «Молодь за права споживачів».

Інформація щодо навчання студентів, дозвілля, занять спортом розміщується в газеті «Університет і час», студентському журналі «Кіото, 19», онлайн журналі «Vivat Academia» Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених на сайті КНТЕУ (<http://www.knteu.kiev.ua>), офіційних сторінках КНТЕУ в соціальних мережах «Facebook» (<https://www.facebook.com/knteuofficial/>), «Instagram» (https://www.instagram.com/knute_news/), «YouTube» (<https://www.youtube.com/user/kyotostreet>) та у програмах студентського телебачення «КНТЕУ-TV».

3. Освітня програма

Гарант освітньої програми - проф. Герасименко А.Г.

1. Профіль освітньої програми зі спеціальності 051 "Економіка" (за спеціалізацією "Економіка галузевих ринків")

1 – Загальна інформація	
Повна назва ЗВО та структурного підрозділу	Київський національний торговельно-економічний університет Факультет економіки, менеджменту та психології
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	ступінь вищої освіти бакалавр спеціальність «Економіка» спеціалізація «Економіка галузевих ринків».
Офіційна назва освітньої програми	«Економіка галузевих ринків»
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Одиничний диплом, 240 кредитів ЄКТС, 3 рік 10 місяців
Наявність акредитації	Міністерство освіти і науки України, Україна,
Цикл/рівень	НРК України - 7 рівень, FQ-EHEA - перший цикл, EQF-LLL –6 рівень.
Передумови	Повна загальна середня освіта
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	До наступного планового оновлення
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://www.knteu.kiev.ua
2 – Мета освітньої програми	
Забезпечити студентам здобуття набору компетентностей, необхідних для здійснення ними ефективного аналізу економічного середовища галузевих ринків та розробки конкурентних стратегій їх учасників.	
3 - Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальність 051 «Економіка» спеціалізація «Економіка галузевих ринків» Обов'язкові навчальні дисципліни – 53,3 %, з них дисципліни циклу загальної підготовки – 23% , дисципліни циклу професійної підготовки – 77%, практична підготовка – 5%. Вибіркові навчальні дисципліни -42,1% , з них дисципліни циклу загальної підготовки -41,6% , дисципліни циклу професійної підготовки – 58,4%.
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна.
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Набуття теоретичних знань, оволодіння навиками та технологіями економічного аналізу на галузевому рівні, формування ефективних конкурентних стратегій окремих економічних суб'єктів та їх об'єднань.

	Ключові слова: економіка, ринок, галузь, економічний аналіз, економічна політика.
Особливості програми	Поглиблене вивчення системи організації товарних й галузевих ринків, стратегій поведінки ринкових гравців. Орієнтація на вимоги замовників кадрів в особі підприємств та галузевих органів державної влади. Залучення відомих фахівців у сфері галузевої політики до навчального процесу.
4 – Придатність випусників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Робочі місця на підприємствах різних галузей економіки, в системі органів державної влади, насамперед в галузевих міністерствах та відомствах. Посади: ринковий аналітик; інспектор; економіст; економічний радник; економіст-аналітик; консультант з економічних питань; економіст з праці; економіст по плануванню галузевих виробництва; спеціаліст з бюджетного планування; фахівець з питань ціноутворення; начальник планово-економічного відділу; керівник підприємства; спеціаліст зі стратегічного планування; консультант з ефективності підприємництва тощо.
Подальше навчання	Можливість навчатися за освітньою програмою другого циклу навчання за спеціальністю «Економіка»; Можливість навчатися за освітніми програмами другого циклу навчання за спеціальностями суміжної професійної діяльності: юридична, маркетингова, обліково-контрольна, освітня та ін.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Комбінація лекцій, практичних занять із розв'язанням проблем, виконання проєктів, дослідницьких робіт.
Оцінювання	Письмові екзамени, практика, кваліфікаційний екзамен.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність встановлювати та оцінювати конкурентну диспозицію на галузевому ринку, розробляти прогнози та плани галузевого розвитку, бізнес-план підприємства.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1. Навички спілкуватися, навчатися та проводити дослідження державною та іноземною мовою; ЗК 2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; ЗК 3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, застосовувати знання у практичних ситуаціях; ЗК 4. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК 5. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми, приймати обґрунтовані рішення; ЗК 6. Здатність до аналізу та синтезу. Здатність розвивати

	та підвищувати свій загальнокультурний і професійний рівень, самостійно освоювати нові методи роботи та знання щодо комплексного бачення сучасних проблем економіки та управління ЗК 7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність); ЗК 8. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації; ЗК 9. Навички міжособистісної взаємодії, цінування та повага різноманітності та мультикультурності; ЗК 10. Здатність планувати та управляти часом.
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	ФК 1. Знання змісту та структури сучасних економічних систем (мікро-, мезо- та макрорівня), множини їх регуляторів; ФК 2. Знання принципів галузевої організації економіки, факторів, які її детермінують; ФК 3. Уміння проводити дослідження меж ринку, його конкурентного та інституційного середовища; ФК 4. Здатність визначати ключові детермінанти розвитку галузевих ринків, оцінювати їх вплив на стратегії поведінки учасників ринку; ФК 5. Здатність моделювати й прогнозувати тенденції розвитку ринків, галузей, економіки в цілому; ФК 6. Здатність детермінувати цільові орієнтири розвитку підприємства з урахуванням галузевих та регіональних / глобальних трендів економічного розвитку; ФК 7. Здатність розробляти конкурентні стратегії суб'єктів господарювання на галузевих ринках, в тому числі, в умовах невизначеності, ризику та/або асиметричності інформації; ФК 8. Вміння планувати операційну, інвестиційну, інноваційну та іншу діяльність підприємства у межах окресленої конкурентної стратегії; ФК 9. Вміння здійснювати оцінку економічної ефективності реалізованих стратегій розвитку підприємства, галузі; ФК 10. Навики консультування у сфері економічного аналізу галузевих ринків; ФК 11. Знання регуляторного середовища окремих галузей національної економіки; ФК 12. Здатність критично аналізувати галузеву економічну політику держави, розробляти рекомендації щодо її удосконалення; ФК 13. Здатність до ефективної комунікації з різними суспільними групами в процесі реалізації галузевої політики; ФК 14. Здатність адаптувати іноземний досвід до потреб окремого підприємства, галузі, української економіки в умовах інтеграції національних

	економік під впливом глобалізації; ФК 15. Здатність узгоджувати цілі окремого підприємства із цілями розвитку галузі, економіки та цілями забезпечення сталого розвитку, в тому числі у глобальному вимірі.
7 – Програмні результати навчання	
	ПРН 1. Володіння підходами та інструментарієм дослідження мікро-, мезо-та мікроекономічних систем. ПРН 2. Розуміння принципів галузевої організації економіки, факторів, які її детермінують; ПРН 3. Вміння працювати з відкритими джерелами ринкової інформації; ПРН 4. Вміння використовувати інформаційні технології для аналізу стану та динаміки розвитку галузевих ринків; ПРН 5. Уміння здійснювати оцінку ринкового середовища; ПРН 6. Здатність приймати управлінські рішення на основі економічного аналізу ринкового середовища; ПРН 7. Вміння визначати і діагностувати вплив екзогенних та ендогенних факторів розвитку галузі; ПРН 8. Навики розробки прогнозів розвитку галузевого ринку; ПРН 9. Здатність розробляти ефективні конкурентні стратегії у відповідності до трендів галузевого та загальноекономічного розвитку; ПРН 10. Вміння розробляти бізнес-план організації; ПРН 11. Навики оцінки ефективності операційної, інвестиційної, інноваційної діяльності підприємства, а також ефективності реалізації її конкурентної стратегії в цілому на галузевому ринку; ПРН 12. Здатність встановлювати правову відповідність ринкових дій суб'єкта господарювання чинному законодавству; ПРН 13. Здатність оцінити економічні ефекти впливу регуляторного середовища на розвиток галузевого ринку, поведінку його суб'єктів; ПРН 14. Здатність забезпечити ефективну взаємодію між суб'єктами галузевого ринку, а також інституційними суб'єктами, що здійснюють його регулювання; ПРН 15. Здатність формувати ефективну галузеву політику держави, розробляти пропозиції та рекомендації щодо її удосконалення на засадах узгодження цілей та інтересів різних економічних суб'єктів; ПРН 16. Вміння презентувати результати власної аналітичної роботи засобами та у спосіб, доступний та зрозумілий її споживачеві.

8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Наявність у складі кафедри науково-педагогічних працівників на яких покладається відповідальність за підготовку здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр» - 100% викладачів мають науковий ступінь. Залучення до викладання фахівців-практиків та закордонних фахівців
Матеріально-технічне забезпечення	Навчальні аудиторії оснащені сучасним демонстраційним обладнанням, комп'ютерні кабінети – технікою із новітніми версіями програмного забезпечення.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Наявність виданих монографій, навчально-методичних посібників, конспектів лекцій, практикумів (кейсів), , рекомендацій для самостійної роботи студентів для забезпечення навчального процесу.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Модулі практичної підготовки реалізуються на підприємствах приватного сектору економіки та в галузевих міністерствах у межах двосторонніх договорів.
Міжнародна кредитна мобільність	Кращі студенти зі знанням іноземних мов мають змогу здобувати освіту за кордоном відповідно до двосторонніх договорів укладеними між КНТЕУ та іноземними ВНЗ за програмою Еразмус+
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Згідно правил прийому до КНТЕУ у 2018 році на спеціалізацію можуть бути зараховані іноземні студенти.

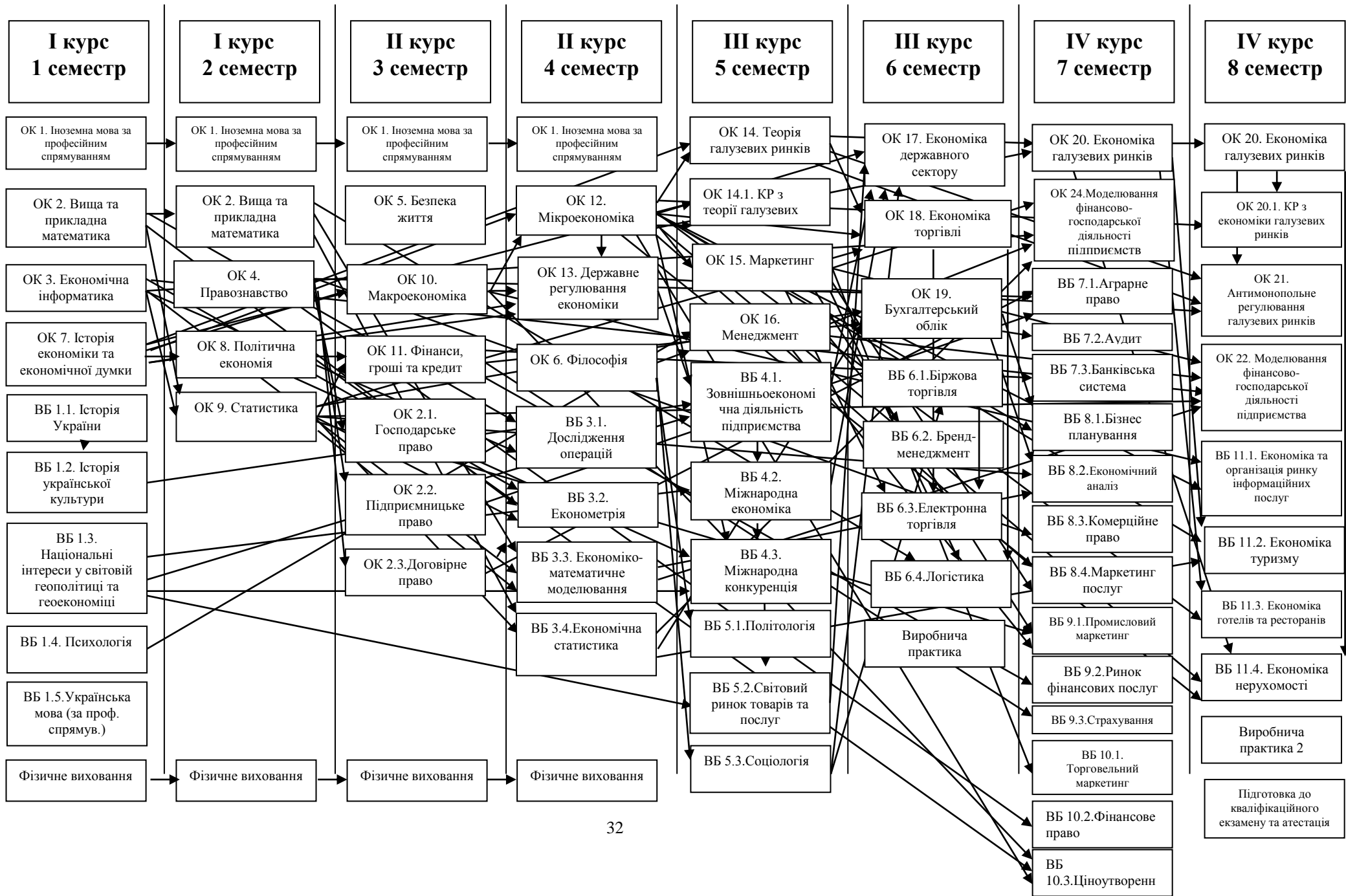
2. Перелік компонент освітньої програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційний екзамен, випускна кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
ОК 1.	Іноземна мова за професійним спрямуванням	24	екзамен
ОК 2.	Вища та прикладна математика	12	екзамен
ОК 3.	Економічна інформатика	6	екзамен
ОК 4.	Правознавство	6	екзамен
ОК 5.	Безпека життя	6	екзамен
ОК 6.	Філософія	6	екзамен
ОК 7.	Історія економіки та економічної думки	6	екзамен
ОК 8.	Політична економія	6	екзамен
ОК 9.	Статистика	6	екзамен
ОК 10.	Макроекономіка	6	екзамен
ОК 11.	Фінанси, гроші та кредит	6	екзамен
ОК 12.	Мікроекономіка	6	екзамен
ОК 13.	Державне регулювання економіки	6	екзамен
ОК 14.	Теорія галузевих ринків	5	екзамен
ОК 14.1	КР з теорії галузевих ринків	1	захист
ОК 15.	Маркетинг	6	екзамен
ОК 16.	Менеджмент	6	екзамен
ОК 17.	Економіка державного сектору	6	екзамен
ОК 18.	Економіка торгівлі	6	екзамен
ОК 19.	Бухгалтерський облік	6	екзамен
ОК 20.	Економіка галузевих ринків	11	екзамен
ОК 20.1	КР з економіки галузевих ринків	1	захист
ОК 21.	Антимонопольне регулювання галузевих ринків	4,5	екзамен
ОК 22.	Моделювання фінансово-господарської діяльності підприємства	6	екзамен
	Фізичне виховання		залік
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		160,5 кредити	
Вибіркові компоненти ОП			
ВБ 1.1.	Історія України	6	екзамен
ВБ 1.2.	Історія української культури	6	екзамен
ВБ 1.3.	Національні інтереси у світовій геополітиці та геоekonomіці	6	екзамен
ВБ 1.4.	Психологія	6	екзамен
ВБ 1.5.	Українська мова (за проф. спрямув.)	6	екзамен
ВБ 2.1.	Господарське право	6	екзамен

ВБ 2.2.	Договірне право	6	екзамен
ВБ 2.3.	Підприємницьке право	6	екзамен
ВБ 3.1.	Дослідження операцій	6	екзамен
ВБ 3.2.	Економетрія	6	екзамен
ВБ 3.3.	Економіко-математичне моделювання	6	екзамен
ВБ 3.4.	Економічна статистика	6	екзамен
ВБ 4.1.	Зовнішньоекономічна діяльність підприємства	6	екзамен
ВБ 4.2.	Міжнародна економіка	6	екзамен
ВБ 4.3.	Міжнародна конкуренція	6	екзамен
ВБ 5.1.	Політологія	6	екзамен
ВБ 5.2.	Світовий ринок товарів та послуг	6	екзамен
ВБ 5.3.	Соціологія	6	екзамен
ВБ 6.1.	Біржова торгівля	6	екзамен
ВБ 6.2.	Бренд-менеджмент	6	екзамен
ВБ 6.3.	Електронна торгівля	6	екзамен
ВБ 6.4.	Логістика	6	екзамен
ВБ 7.1.	Аграрне право	6	екзамен
ВБ 7.2.	Аудит	6	екзамен
ВБ 7.3.	Банківська система	6	екзамен
ВБ 8.1.	Бізнес планування	6	екзамен
ВБ 8.2.	Економічний аналіз	6	екзамен
ВБ 8.3.	Комерційне право	6	екзамен
ВБ 8.4.	Маркетинг послуг	6	екзамен
ВБ 9.1.	Промисловий маркетинг	6	екзамен
ВБ 9.2.	Ринок фінансових послуг	6	екзамен
ВБ 9.3.	Страховання	6	екзамен
ВБ 10.1.	Торговельний маркетинг	6	екзамен
ВБ 10.2.	Фінансове право	6	екзамен
ВБ 10.3.	Ціноутворення	6	екзамен
ВБ 11.1.	Економіка та організація ринку інформаційних послуг	4,5	екзамен
ВБ 11.2.	Економіка туризму	4,5	екзамен
ВБ 11.3.	Економіка готелів та ресторанів	4,5	екзамен
ВБ 11.4.	Економіка нерухомості	4,5	екзамен
Загальний обсяг вибіркового компонента:		64,5 кредитів	
Практична підготовка			
Виробнича практика 1		6	залік
Виробнича практика 2		6	залік
Атестація			
Підготовка до кваліфікаційного екзамену та атестація		3	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		240 кредитів	

2.1. Структурно-логічна схема освітньої програми

3.Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньої програми спеціальності № 051 «Економіка» за спеціалізацією «Економік галузевих ринків» проводиться у формі Кваліфікаційного екзамену та завершується видачею документу встановленого зразка про присудження йому ступеня бакалавра із присвоєнням кваліфікації: ступінь вищої освіти бакалавр спеціальність «Економіка» спеціалізація «Економіка галузевих ринків».

Атестація здійснюється відкрито і публічно.

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13	ОК 14	ОК 15	ОК 16	ОК 17	ОК 18	ОК 19	ОК 20	ОК 21	ОК 22	ОК 23	ОК 24	
ЗК 1	•			•		•		•					•			•	•		•	•	•		•	•	
ЗК 2		•	•					•	•	•	•	•		•	•	•	•		•		•	•		•	•
ЗК 3	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
ЗК 4	•	•	•						•	•	•	•		•	•	•	•			•		•		•	•
ЗК 5										•	•	•	•	•	•	•	•			•		•	•		•
ЗК 6		•	•					•	•	•	•	•		•	•	•			•	•	•	•		•	•
ЗК 7			•			•				•	•	•	•	•	•	•	•			•		•	•		•
ЗК 8			•			•		•		•	•	•	•	•	•	•	•			•		•	•	•	•
ЗК 9	•			•		•							•	•	•	•	•							•	•
ЗК 10			•									•	•	•	•		•			•	•			•	•
ФК 1										•		•	•	•	•				•		•	•	•	•	•
ФК 2										•			•	•	•	•						•	•	•	•
ФК 3												•		•	•	•						•	•	•	•
ФК 4									•	•	•	•		•	•	•						•	•	•	•
ФК 5									•	•	•	•		•	•							•	•		•
ФК 6																•	•			•		•	•		•
ФК 7																•						•	•		•
ФК 8																	•			•					•
ФК 9																•	•			•					•
ФК 10														•	•				•			•			•
ФК 11													•	•	•									•	•
ФК 12													•						•						•
ФК 13													•			•									•
ФК 14													•			•	•			•		•	•		•
ФК 15																				•		•	•	•	•

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	ВБ 1.1	ВБ 1.2	ВБ 1.3	ВБ 1.4	ВБ 1.5	ВБ 2.1	ВБ 2.2	ВБ 2.3	ВБ 3.1	ВБ 3.2	ВБ 3.3	ВБ 3.4	ВБ 4.1	ВБ 4.2	ВБ 4.3	ВБ 5.1	ВБ 5.2	ВБ 5.3	ВБ 6.1	ВБ 6.2	ВБ 6.3	ВБ 6.4	ВБ 7.1	ВБ 7.2	ВБ 7.3	ВБ 8.1	ВБ 8.2	ВБ 8.3	ВБ 8.4	ВБ 9.1	ВБ 9.2	ВБ 9.3	ВБ 10.1	ВБ 10.2	ВБ 10.3	ВБ 11.1	ВБ 11.2	ВБ 11.3	ВБ 11.4					
ЗК 1	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•				
ЗК 2				•	•	•							•	•	•				•	•	•	•	•				•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•			
ЗК 3	•	•	•	•												•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•			
ЗК 4									•	•	•	•				•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•			
ЗК 5																•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•			
ЗК 6						•	•	•	•	•	•	•				•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•			
ЗК 7									•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•		
ЗК 8									•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•		
ЗК 9																												•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	
ЗК 10																												•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	
ФК 1																•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•		
ФК 2																•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•		
ФК 3																•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	
ФК 4																•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	
ФК 5																•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	
ФК 6																•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	
ФК 7																•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	
ФК 8																•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	
ФК 9																•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
ФК 10																																												
ФК 11																																												
ФК 12																																												
ФК 13																•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	
ФК 14																•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
ФК 15																•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•

**5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН)
відповідними компонентами освітньої програми**

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13	ОК 14	ОК 15	ОК 16	ОК 17	ОК 18	ОК 19	ОК 20	ОК 21	ОК 22	ОК 23	ОК 24	
ПРН 1			•					•	•	•	•	•		•	•	•			•	•	•	•	•	•	•
ПРН 2										•	•	•		•	•	•		•			•	•	•	•	•
ПРН 3	•		•					•		•	•	•		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
ПРН 4		•	•						•					•	•	•	•	•	•	•	•	•			•
ПРН 5										•		•		•	•	•					•	•	•	•	•
ПРН 6										•		•	•	•	•		•		•		•		•	•	•
ПРН 7										•	•	•	•	•	•	•			•		•	•			•
ПРН 8			•											•	•						•	•			•
ПРН 9														•	•	•			•					•	•
ПРН 10																			•	•					•
ПРН 11																	•		•						•
ПРН 12				•																			•		•
ПРН 13														•	•			•							•
ПРН 14														•	•	•					•	•			•
ПРН 15													•					•			•		•		•
ПРН 16													•			•									•

5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми

	ВБ 1.1	ВБ 1.2	ВБ 1.3	ВБ 1.4	ВБ 1.5	ВБ 2.1	ВБ 2.2	ВБ 2.3	ВБ 3.1	ВБ 3.2	ВБ 3.3	ВБ 3.4	ВБ 4.1	ВБ 4.2	ВБ 4.3	ВБ 5.1	ВБ 5.2	ВБ 5.3	ВБ 6.1	ВБ 6.2	ВБ 6.3	ВБ 6.4	ВБ 7.1	ВБ 7.2	ВБ 7.3	ВБ 8.1	ВБ 8.2	ВБ 8.3	ВБ 8.4	ВБ 9.1	ВБ 9.2	ВБ 9.3	ВБ 10.1	ВБ 10.2	ВБ 10.3	ВБ 11.1	ВБ 11.2	ВБ 11.3	ВБ 11.4												
ПРН 1	●	●			●		●								●				●									●	●			●	●	●	●	●	●	●	●	●	●										
ПРН 2	●	●							●		●	●	●	●	●	●	●	●															●	●	●	●	●	●	●	●	●	●									
ПРН 3	●	●						●			●	●	●	●	●	●	●				●	●	●	●	●								●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●								
ПРН 4	●		●	●	●			●		●	●	●	●	●	●	●	●			●	●	●	●	●			●			●	●			●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●							
ПРН 5			●								●	●	●	●	●	●	●					●	●	●	●								●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●							
ПРН 6			●								●	●	●	●	●	●	●					●	●	●	●			●			●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●						
ПРН 7				●						●					●	●	●			●		●	●	●	●									●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●						
ПРН 8				●											●	●	●					●	●	●	●								●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●						
ПРН 9			●			●						●			●	●	●					●	●	●	●					●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●					
ПРН 10				●		●									●	●	●					●	●	●	●	●							●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●					
ПРН 11	●			●			●								●	●	●					●	●	●	●									●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●				
ПРН 12				●													●	●	●	●	●	●	●	●	●	●								●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●			
ПРН 13					●											●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●								●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●		
ПРН 14		●	●						●	●							●	●	●	●	●	●	●	●					●						●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	
ПРН 15																	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●			●					●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	
ПРН 16						●	●				●		●				●	●	●	●	●	●	●	●	●							●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●

4. Інформація про освітні компоненти (дисципліни)

4.1. НАЗВА. ІНОЗЕМНА МОВА ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ.

Тип. Обов'язкова.

Рік навчання. 2018-2019 р., 2019-2020 р.

Семестр. I–IV.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Англ. мова: Сафіулліна Л. М., старший викладач кафедри сучасних європейських мов; Ребченко О. С., викл. кафедри сучасних європейських мов; Нім. мова: Томко О. І., старший викладач кафедри сучасних європейських мов; Франц. мова: Дурдас А. П., викл. кафедри сучасних європейських мов.

Результати навчання. Формування необхідного рівня знань та набуття практичних навичок спілкування іноземною мовою за професійним спрямуванням, читання та перекладу оригінальної іншомовної літератури з фаху, написання анотації/реферату. Програма курсу розрахована на досягнення РВМ В₂.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. Вхідний рівень володіння іноземною мовою В₁₊.

Зміст. 1 етап – формування базової іноземномовної компетентності в сфері економіки і бізнесу. Темати загальноекономічного характеру: Бізнес та комерційні організації. Організація та персонал. Продукт, ринок та ринкові відносини. Фінанси. Облік і аудит. Банки і банківська діяльність. Міжнародний бізнес. Засоби ділового спілкування. 2 етап – розвиток іноземномовної компетентності та практичних навичок володіння мовою фаху. Будується на іншомовному фаховому матеріалі, але на більш широкій лексичній основі та з урахуванням вузькопрофесійного спрямування. Темати: Менеджмент, Економіка як наука, Мікроекономіка, Макроекономіка, Формування соціального бюджету, Основи публічного права, Врядування, Адміністрування в соціальній сфері.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби:

Англ.	Франц.	Нім.
1. Латигіна А.Г. Basic English of Economics : підручник / А.Г. Латигіна. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. – 456 с.	1. Клименко Т.І. Збірник текстів і завдань для самостійної роботи. Друга іноземна мова (французька). – К: КНТЕУ, 2014. — 41 с.	1. Котвицька В. А., Беззубова О.О., Лазебна О.А. Вступ до німецької мови професійного спрямування(німецькою мовою) : навчальний посібник для студентів факультетів вищих (рівень В1+) / – Київ : НТУУ "КПІ", 2016. – 186
2. Колот Л.А. Менеджмент спеціальність = I Major in Management : навч. посіб. для вищ. навч. закл. / Л.А. Колот. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т,	2. Рабош Г. Французька мова. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів.	

2015. – 252 с. "Нова Книга", 2013 р. – 464 с.
3. Розум А.П. Англійська мова с. 2. Зайцева Н.В. для економістів. English for 3. LE FRANÇAIS. «Grundwissen über Economists : навч. посіб. для Навчальнїй посібник з Computerwelt»:
суд. вищ. навч. закл. / А.П. французької мови для навчально-методичний Розум. – К. : Київ. нац. торг.- студентів вищих посібник з німецької екон. ун-т, 2014. – 312 с. навчальних закладів / мови для студентів 4. Латигіна А.Г. English of Укладач: В.Ю. напряму навчання International Business and Литвиненко. – Умань: «Комп'ютерні науки» / Management / А.Г. Латигіна. – Видавничо- Н.В. Зайцева. – 2010. – 226 с. поліграфічний центр Мелітополь:
5. Зощенко Л.А., Орлик Л.С. «ОМІДА», 2015. – 107 с. Таврійський державний Practical Course of English 4. Littérature progressiste du агротехнологічний Grammar. – Київ : Київ. нац. français. Deuxième édition університет, 2013. – 144 торг.-екон. ун-т, 2015р. – 223 с. avec 600 activités. CLE с. International, Paris, 2013, 3. Anette Müller, Sabine 175 p. Schlüter „Im Beruf“, Max 5. Борисенко П. А. Hueber Verlag GmbH & Французька мова як друга Co, München, 2017 – 110 іноземна: навч. посіб. / П. S. А. Борисенко. — К.: НАУ, 4. Ilse Sander, Regine Grosser, Claudia Hante, Viktoria Ilse, Klaus f. Mautsch, Daniele Schmeiser, Sabine Kaldemorgen „DaF im Unternehmen“ Ernst Klett Sprachen GmbH, Stuttgart 2015, 186 S. 5. Valeske Hagner „Im Beruf“ Hueberverlag GmbH und Co. K6, München, Deutschland, 2014, 189 S.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Практичні заняття, самостійна робота. Інтерактивні методи та технології викладання, комп'ютерне тестування.

Методи оцінювання:

- поточний контроль – опитування, тестування, контрольні роботи;
- підсумковий контроль – екзамен у кінці кожного семестру.

Мова навчання та викладання. Англійська, французька, німецька.

4.2. НАЗВА. ВИЩА ТА ПРИКЛАДНА МАТЕМАТИКА.

Тип. Обов'язкова.

Рік навчання. 2018-2019 р.

Семестр. I–II.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Білоусова С. В., доц., канд. фіз. - мат. наук, доцент кафедри вищої та прикладної математики.

Результати навчання. Володіння основами математичного апарату, необхідними для ефективного вивчення інших дисциплін, що передбачені освітньо-професійною програмою підготовки бакалаврів; Знання та розуміння ролі математичних методів у професійній діяльності; вміння розв'язувати практичні задачі та приймати відповідні рішення.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Математика» рівня повної загальної середньої освіти.

Зміст. Матриці й операції над ними. Визначники, їх властивості. Системи лінійних рівнянь. Застосування методів лінійної алгебри у задачах економіки. Векторна алгебра. Пряма на площині та у просторі. Границі числових послідовностей та функцій. Функції однієї та багатьох змінних. Деякі функціональні залежності, що використовуються в економіці. Поняття про виробничі функції. Прості і складні відсотки у фінансових розрахунках. Диференціальне та інтегральне числення. Застосування похідних в економічних розрахунках. Приклади застосування функцій багатьох змінних в задачах економіки. Диференціальні рівняння. Числові та степеневі ряди. Використання диференціальних рівнянь у задачах економічної динаміки. Основні теореми теорії ймовірностей. Випадкові події, величини та вектори. Функція та щільність розподілу ймовірностей. Основні дискретні та неперервні розподіли. Числові характеристики випадкових величин та векторів. Приклади застосування стандартних розподілів у типових задачах економічної діяльності. Закони великих чисел, центральна гранична теорема. Основні поняття математичної статистики: вибіркові спостереження та вибіркові оцінки. Методи параметричної та непараметричної оцінки параметрів. Методи перевірки статистичних гіпотез. Застосування понять та методів математичної статистики до задач виробництва, планування, управління, ціноутворення.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби:

1. Вища математика. Збірник завдань для організації самостійної роботи студентів заочної форми навчання в двох частинах (з теоретичною підтримкою): навч. посіб. - Ч. 1. - Вінниця: ВНТУ, 2017. - 199 с.
2. Коваленко Л. Б. Вища математика: навч. посіб. / Л. Б. Коваленко. Модуль 2. - Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2017. - 221 с.

3. Математика для економістів. Збірник задач: навч. посіб. / Білоусова С.В., Борисейко В.О., Гладка Ю.А. та інші. – К.:КНТЕУ, 2015. – 504 с.
4. Руденко І. Б. Вища та прикладна математика: навч. посіб. / І. Б. Руденко, О. Б. Чернобай. - Ірпінь: УДФС України, 2017. - 374 с.
5. Турчанінова Л. І. Вища математика в прикладах і задачах: навч. посіб. / Л. І. Турчанінова, О. В. Доля; Київ. нац. ун-т буд-ва і архітектури. - Київ: Ліра-К, 2017. - 347 с.
6. Хом'юк В. В. Вища математика: [навч. посіб.] / В. В. Хом'юк, І.В. Хом'юк; Вінниц. нац. техн. ун-т. - Вінниця : ВНТУ, 2017 .Ч. 1: Лінійна алгебра та аналітична геометрія : практикум. - 2017. - 117 с.

Заплановані навчальні заходи та методи навчання. Лекції, практичні заняття, індивідуальна самостійна робота.

Методи оцінювання:

- поточний контроль - контрольні роботи, опитування, перевірка домашніх завдань;
- підсумковий контроль – екзамен в кінці кожного семестру.

Мова навчання та викладання. Українська.

4.3. НАЗВА. ЕКОНОМІЧНА ІНФОРМАТИКА.

Тип. Обов'язкова.

Рік навчання. 2018-2019 р.

Семестр. І.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Цензура М.О., доц., канд. техн. наук, доцент кафедри програмної інженерії та інформаційних систем.

Результати навчання. Формування у майбутніх фахівців необхідного рівня інформаційної та комп'ютерної культури, набуття практичних навичок використання сучасних інформаційних технологій для розв'язання різноманітних економічних задач. Засвоєння теоретичних засад економічної інформатики та застосовуваних у цій галузі науки ключових понять.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Основи інформатики» рівня повної загальної середньої освіти.

Зміст. Загальні відомості про інформацію, інформаційні системи та обчислювальні машини. Технології хмарних сховищ та обчислень. Основи інформаційної безпеки. Текстовий процесор MS Word. Основи роботи у середовищі табличного процесора MS Excel. Створення, редагування та форматування електронних таблиць. Робота з функціями і формулами. Створення, редагування і форматування графіків та діаграм. Робота з базами даних у середовищі MS Excel. Основи побудови баз даних. Технологія створення, редагування та керування

таблицями бази даних MS Access. Технологія керування даними в таблицях бази даних MS Access. Технологія створення, редагування та використання запитів у базі даних MS Access. Технологія створення, редагування та використання звітів у базі даних MS Access.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби:

1. Економічна інформатика та комп'ютерна техніка: підруч. для студентів ВНЗ / В. С. Григорків [та ін.]; Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. – Вид. 2-ге, перероб. та допов. – Чернівці: Друк Арт, 2014. – 389 с.
2. Наумова Н. М. Інформатика та інформаційні технології в економіці: навч. посіб. / Н. М. Наумова; Нац. трансп. ун-т. - Київ: НТУ, Ч. 2: Office 2007. MS Access : теорет. частина, лаб. роботи, завдання для індивід. та самот. виконання. - 2016.. – 135 с.
3. Сукач М.К. Економічна інформатика: навч. посіб. для студентів ВНЗ / М. К. Сукач. – Київ : КСУ, 2014. – 775 с.
4. Федунець А. Д. Економічна інформатика: підруч. [для студентів екон. спец.] / А. Д. Федунець, Л. В. Рибаківа. – Кіровоград: КНТУ: Лисенко В. Ф. [вид.], 2015. – 206 с.
5. Шпортько О. В. Розробка баз даних в СУБД. Microsoft Access 2010/2013: практикум для студентів вищих та учнів професійно-технічних навчальних закладів / О. В. Шпортько , Л. В. Шпортько. - Рівне: О. Зень, 2017. – 184 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Поєднання традиційних та нетрадиційних методів викладання з використанням інноваційних технологій: лекції (тематичні, проблемні) з використанням мультимедійних засобів; лабораторні роботи (традиційні, тренінгові завдання, комп'ютерне тестування); застосування елементів дистанційного навчання.

Методи оцінювання:

- поточний контроль - опитування, тестування, комплексні контрольні роботи;
- підсумковий контроль - екзамен.

Мова навчання та викладання. Українська.

4.4. НАЗВА. ІСТОРІЯ ЕКОНОМІКИ ТА ЕКОНОМІЧНОЇ ДУМКИ.

Тип. Обов'язкова.

Рік навчання. 2018-2019 р.

Семестр. I.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Ніколаєць К.М., проф., д-р істор. наук, професор кафедри економічної теорії та конкурентної політики; Хрустальова В.В., доц., канд. екон. наук, доцент кафедри економічної теорії та конкурентної політики.

Результати навчання. Формування історико-економічного мислення, пізнання розвитку вітчизняної економіки та економіки зарубіжних країн, формування у студентів комплексного уявлення про закономірності еволюційного розвитку економіки різних цивілізацій та розуміння тенденцій історичної еволюції економічної думки.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Основи економіки» рівня повної загальної середньої освіти.

Зміст. Господарський розвиток у первісну добу, добу Середньовіччя і зародження капіталістичних відносин. Промислова революція у розвинених країнах Західної Європи та США. Господарство України в період капіталізму. Розвиток народного господарства країн Західної Європи, США, Японії та України у міжвоєнний період та після Другої світової війни. Розвиток народного господарства України (до 1990 року). Сучасний етап реформування економіки в зарубіжних країнах. Економічна думка стародавнього світу та середньовіччя. Меркантилізм. Класична політична економія. Еволюція класичної політичної економії. Завершення класичної традиції. Історична школа та соціальний напрям у політичній економії. Маржиналізм. Становлення неокласичної традиції в економічній теорії. Плюралізм сучасних доктрин економічної науки. Генезис та еволюція кейнсіанства. Розвиток неокласичних ідей в ХХ столітті. Неолібералізм. Інституціоналізм. Основні напрями та видатні представники вітчизняної економічної думки (XIX – початок ХХІ ст.).

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби:

1. Історія економіки та економічної думки: навч. посіб. / Л. О. Чорна, Н. О. Андрущенко, К. М. Ніколаєць, В. В. Хрустальова; Київ. нац. торг.-екон. ун-т, Вінниц. торг.-екон. ін-т. - Вінниця: ВТЕІ КНТУУ, 2015. - 323 с.
2. Історія економіки та економічної думки: підручник / В. В. Козюк, Л. А. Родіонова, Ю. І. Гайда [та ін.]; за ред. В. В. Козюка, Л. А. Родіонової. – Тернопіль: ТНЕУ, 2015. – 792 с. – До 50-річчя ТНЕУ.
3. Кухар О. В. Історія економіки та економічної думки: навч. посібник / О. В. Кухар. - К. : Центр учб. літ., 2015. - 326 с.
4. Несененко П. Історія економічних учень: навчальний посібник / П.П. Несененко, О. А. Артеменко. – Одеса: ОНЕУ: ФОП Гуляєва В. М., 2017. – 448 с.
5. Шкарлет С. М. Історія економіки та економічної думки: навч. посіб. для студентів ВНЗ / С. М. Шкарлет, Ж. В. Дерій, Т. І. Зосименко, Н. Т. Шадура-Никипорець; ред.: С. М. Шкарлет; Чернігів. нац. технол. ун-т. - 2-ге, перероб. і допов. - Чернігів: Чернігів. нац. технол. ун-т, 2015. - 263 с.

6. Якобчук В. П. Історія економіки та економічної думки: Навч. посіб. / В. П. Якобчук, Ю. В. Богоявленська, С. В. Тищенко – К.: «Центр учбової літератури», 2015. – 476 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Лекції, семінарські та практичні заняття з використанням інформаційних технологій.

Методи оцінювання:

- поточний контроль - тестування, опитування;
- підсумковий контроль – екзамен.

Мова навчання та викладання. Українська.

4.5. НАЗВА. ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ.

Тип. Обов'язкова.

Рік навчання. 2018-2019 р., 2019-2020 р.

Семестр. I - IV.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Короп М.Ю., доц., канд. пед. наук, доцент кафедри фізичної культури; Самоленко Т.В., канд. наук фіз. вих. і спорту, доцент фізичної культури.

Результати навчання. Фізичний розвиток, функціональне удосконалення організму, навчання основним життєво-важливим руховим навичкам, вмінням; якісна, динамічна характеристика рівня розвитку і реалізації можливостей людини, що забезпечує біологічний потенціал його життєдіяльності, необхідний для гармонійного розвитку. Надання необхідного обсягу знань, умінь та навичок використання засобів фізичної культури і спорту для підтримки та зміцнення здоров'я нині та у майбутній трудовій діяльності.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. Немає.

Зміст. Основи професійно-прикладної фізичної підготовки. Основи здорового способу життя студентів. Організація лікарського контролю та самоконтролю в процесі фізичного виховання. Гігієнічні основи фізичної культури та спорту. Гімнастика. Атлетична гімнастика. Баскетбол. Волейбол. Легка атлетика. Плавання. Рукопашний бій. Спеціальне медичне відділення. Настільний теніс. Бадмінтон. Дзюдо. Футбол. Аеробіка. Фітнес. Самбо. Пауерліфтинг. Атлетична гімнастика. Загально-фізична підготовка. Фізична реабілітація.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби:

1. Биковська Л.Б., Гамов В.Г. Фізичне виховання. «Оздоровчі технології» Методичні рекомендації до практичних занять. м. Київ, КНТЕУ, 2017. – 25 с.
2. Мірошніченко О.Л., Костюкович О.П. Фізичне виховання. «Корекція порушень постави з використанням профілактора і

методики Євмінова. Методичні рекомендації до практичних занять. м. Київ, КНТЕУ, 2017. – 22 с.

3. Єльцов Д.С. Фізичне виховання. «Баскетбол». Методичні рекомендації до практичних занять. м. Київ, КНТЕУ, 2017. – 24 с.
4. Бойко О.Г., Яценко О.В. Фізичне виховання «Футбол». Методичні рекомендації до практичних занять. м. Київ, КНТЕУ, 2017. – 24 с.
5. Погасій Л.І., Гайдай С.І. Фізичне виховання. «Аеробіка». Методичні рекомендації до практичних занять. м. Київ, КНТЕУ, 2017. – 24 с.
6. Короп М.Ю., Гамов В.Г., Черепов О.В., Дембіцька О.О. Фізичне виховання «Волейбол» : Методичні рекомендації до практичних занять ОС «бакалавр». м. Київ, КНТЕУ, 2017. – 31 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Методи викладання згідно теорії та методики фізичного виховання.

Методи оцінювання:

- поточний контроль - державні тести і нормативи для щорічного оцінювання рівня фізичної підготовленості населення України; оцінка спортивно-технічної підготовленості в обраній системі фізичних вправ;
- підсумковий контроль - залік.

Мова навчання та викладання. Українська.

4.6. НАЗВА. ІСТОРІЯ УКРАЇНИ.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2018-2019 р.

Семестр. I.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Литвин Н.М., доц., канд. істор. наук, доцент кафедри філософських та соціальних наук.

Результати навчання. Формування (з позиції історичного досвіду) розуміння сутності історичних перетворень, що відбуваються в сучасній Україні, а також почуття патріотизму, історично науково обґрунтованої свідомості.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Історія України» рівня повної загальної середньої освіти.

Зміст. Давня історія України. Київська Русь. Теорії походження Київської Русі. Чинники формування Давньоруської держави. Українські землі у XIV – першій половині XVII ст. Формування шляхетського стану. Козацька доба в історії українського народу. Основні теорії виникнення козацтва. Українські землі в геополітичних інтересах Речі Посполитої, Росії, Кримського ханства та Османської імперії. Руйнація автономних структур Гетьманщини і Запорізької Січі. Українські землі під владою Російської та Австро-Угорської імперій.

Розвиток капіталізму в промисловості й сільському господарстві, його економічні й соціальні наслідки. Українська революція 1917-1921 рр. Боротьба більшовиків за встановлення радянської влади в Україні. Війна радянської Росії проти УНР. Україна в період становлення тоталітарного режиму. Політичні репресії: національне підґрунтя, складові та механізм реалізації. Україна у Другій світовій війні та першому повоєнному десятиріччі. Українські землі в геополітичних інтересах інших держав напередодні Другої світової війни. Міжнародне становище України. Політика «холодної війни». Україна в 1960-1980-х рр. Становлення та розвиток незалежної України. Реорганізація системи органів державної влади та управління. Процеси дерадянізації та люстрації влади в незалежній Україні.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби:

1. Бакалець О. А. Історія України з найдавніших часів до початку ХХІ ст.: навч. посіб. / О. А. Бакалець. – 2-ге вид., переробл. і допов. – Львів: Магнолія 2006, 2015. – 575 с.
2. Історія України: підручник для студентів неісторичних спеціальностей вищих навчальних закладів / [О.М. Бут, М.І. Бушин, Ю.І. Вовкта ін.]; за заг. ред. д.і.н., проф. М.І. Бушина, д.і.н., проф. О.І.Гуржія; М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т. – Черкаси: ЧДТУ, 2016. – 644 с.
3. Комаринська З.М. Історія України: навч. посібник / З.М. Комаринська. - Л.: Магнолія 2006, 2015. - 451 с.
4. Світлична В. В. Історія України: навч. посібник / В. В. Світлична. — Київ : Каравела, 2015. — 392 с.
5. Федака, С. Д. Історія України з найдавніших часів до 1648 року: навч. посіб. / С. Д. Федака. – Київ: Знання, 2014. – 782 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Лекції з використанням мультимедійних засобів, семінарські заняття з використанням сучасних інтерактивних технологій, круглі столи, конкурси, олімпіади.

Методи оцінювання:

- поточний контроль - комп'ютерне тестування, опитування;
- модульний контроль - комп'ютерне тестування, контрольна робота;
- підсумковий контроль - екзамен.

Мова навчання та викладання. Українська.

4.7. НАЗВА. ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2018-2019 р.

Семестр. I.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Литвин Н.М., доц., канд. істор. наук, доцент кафедри філософських та соціальних наук.

Результати навчання. Формування системи знань про закономірності національного історико-культурного процесу, про основні досягнення вітчизняної культури, засвоєння загальнолюдських та національних культурних цінностей, збагачення духовного світу, формування моральних і естетичних потреб та здатності зберігати і охороняти культурні здобутки України.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Історія України» рівня повної загальної середньої освіти.

Зміст. Витоки української культури. Культура Київської Русі (IX – XIV ст.). Високе середньовіччя у розвитку української культури (XIV – перша пол. XVII ст.). Розвиток романського стилю, Готики та Ренесансу в українській культурі. Українська культура доби бароко (друга пол. XVII – XVIII ст.). Культурні процеси доби становлення української модерної нації (XIX ст.). Романтична та реалістична традиції та їх особливості в українській культурі. Модерні культурні явища (1890-1921 рр.). Український авангард. Культуротворчі процеси в Україні (1922-1991 рр.). Культурні трансформації в незалежній Україні.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби:

1. Історія української культури: навч. посіб. / В.М. Шейко, В.Я. Білоцерківський. – К.: Знання, 2013. – 271 с.
2. Історія української культури: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Ю.І. Кулагін, Ю.Г. Бадах, Н.А. Латигіна та ін. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2013. – 628 с.
3. Кругляк М. Е. Історія української культури : навчально-методичний посібник. – Житомир : Видавництво «Волинь», 2014. – 134 с.
4. Павлова О.Ю. Історія української культури Навчальний посібник / Павлова О.Ю. - Київ: Вид-во ЦУЛ, 2017. - 340 с.
5. Пальм Н.Д. Історія української культури: навчальний посібник / Н.Д. Пальм, Т.Є. Гетало. – Х.: Вид. ХНЕУ, 2013. – 296 с.
6. Українська культура в іменах. Довідник [для студ. усіх спеціальн.] / О. О. Петутіна, Н. В. Вандишева-Ребро, О. В. Голозубов [та ін.]; за ред. О. О. Петутіної. – Харків: НТУ «ХП», 2017. – 303 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Лекції з використанням мультимедійних засобів, семінарські заняття з використанням новітніх інтерактивних засобів, круглі столи, конкурси, творчі вечори, олімпіади.

Методи оцінювання:

- поточний контроль - усне опитування, тестування;
- модульний контроль - комп'ютерне тестування, контрольна робота;

– підсумковий контроль - екзамен
Мова навчання та викладання. Українська.

4.8. НАЗВА. НАЦІОНАЛЬНІ ІНТЕРЕСИ У СВІТОВІЙ ГЕОПОЛІТИЦІ ТА ГЕОЕКОНОМІЦІ.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2018-2019 р.

Семестр. I.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Губицький Л.В., доц., канд. іст. наук, доцент кафедри філософських та соціальних наук.

Результати навчання. Формування розуміння національних інтересів держав у різних регіонах світу в умовах глобалізації й регіоналізму; механізмів реалізації геополітичних та гео економічних інтересів; основних термінів, які вживаються при аналізі геополітичних та гео економічних інтересів у світовій політиці.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Історія України» рівня повної загальної середньої освіти.

Зміст. Предмет, об'єкт та завдання курсу «Національні інтереси у світовій геополітиці та гео економіці». Методологічна основа курсу. Періодизація і структура курсу. Основні наукові геополітичні категорії і поняття. Геополітичне положення країни: сутність, властивості, значення. Історіографія до курсу «Національні інтереси у світовій геополітиці та гео економіці». Концептуальні засади формування геополітичних інтересів держав. Геополітичні та гео економічні інтереси у відносинах держав Європейського Союзу. Геополітичні та гео економічні інтереси в зовнішній політиці Російської Федерації. Геополітичні та гео економічні інтереси в зовнішній політиці України. Геополітичні та гео економічні інтереси у відносинах держав Південного Кавказу. Геополітичні та гео економічні інтереси у відносинах держав Центральної Азії. Геополітичні та гео економічні інтереси в зовнішній політиці держав Східної, Південно-Східної та Південної Азії. Геополітичні та гео економічні інтереси у відносинах близькосхідних держав. Геополітичні та гео економічні інтереси в зовнішній політиці держав Латинської Америки, США і Канади. Геополітичні та гео економічні інтереси в зовнішній політиці держав Африки. Геополітичні та гео економічні інтереси в зовнішній політиці Австралії та Нової Зеландії.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби:

1. Геополітика: енциклопедія / за ред. Є.М. Суліми; редкол.: Є.М. Суліма (голова), М.А. Шепелєв (заст. голови), В.В. Кривошеїн та ін. – К.: Знання України, 2013. – 920 с.

2. Гольцов А.Г. Геополітика та політична географія: підручник / А. Г. Гольцов. – К.: Центр учб. л-ри, 2012. – 416 с.
3. Ігнат'єва Т. Геополітика України в категоріях і поняттях: минуле та сучасність: навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл. спец. «Політологія», «Історія України» / Т. Ігнат'єва. – Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І. Огієнка, 2015. – 112 с.
4. Поглиблення відносин між ЄС та Україною: Що, чому і як? / під ред. М.Емерсона, В.Мовчан. – К.: ІЕД. - 2016. – 255 с.
5. Сюткін С.І. Політична географія: навчальний посібник / С.І. Сюткін; Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка. – Суми: ТОВ «ВПП «Фабрика друку», 2017. – 120 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Лекції з використанням мультимедійних засобів, семінарські заняття з використанням сучасних інтерактивних технологій, круглі столи, конкурси, олімпіади.

Методи оцінювання:

- поточний контроль - комп'ютерне тестування, опитування;
- модульний контроль - комп'ютерне тестування, контрольна робота;
- підсумковий контроль - екзамен.

Мова навчання та викладання. Українська.

4.9. НАЗВА. ПСИХОЛОГІЯ.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2018-2019 р.

Семестр. I.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Шевченко В.Є., доц., канд. психол. наук, доцент кафедри психології.

Результати навчання. У результаті вивчення дисципліни студент має **знати:** актуальність, головні проблеми та завдання психології на сучасному етапі; основні закономірності функціонування та властивості психічних пізнавальних процесів, станів, утворень емоційно-вольової сфери та індивідуальних властивостей особистості; психологічні особливості спілкування, міжособистісних взаємин у сім'ї, стосунків у колективі. Уміти: аналізувати індивідуально-психологічні особливості членів організацій; враховувати основні психічні, соціально-психологічні та психофізіологічні прояви особистості в професійній та повсякденній взаємодії; здійснювати аналіз особливостей і умов професійної діяльності та враховувати їх вплив на функціональний стан і працездатність фахівця; формувати психологічні умови психічного і фізичного здоров'я; усвідомлювати та регулювати свою психічну сферу.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. Знання з основ біології рівня повної загальної середньої освіти.

Зміст. Основні поняття та категорії психологічної науки і практики. Когнітивна сфера особистості – нижчі психічні пізнавальні процеси. Психічні утворення, властивості та емоційно - вольова сфера особистості. Особистість в соціальній сфері. Психологія особистості та соціально-психологічні феномени особистості в групі. Психологія професійної діяльності. Психологічні умови сімейного благополуччя та психічного і фізичного здоров'я

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби:

1. Корольчук М.С., Крайнюк В.М., Марченко В.М. Основи психології: опорні конспекти, схеми, методики. – К.: Ніка-Центр, 2015. – 320 с.
2. Максименко С.Д. Загальна психологія: навчальний посібник для ВНЗ / С.Д. Максименко; Міністерство освіти та науки України. – Київ : Центр учбової літератури, 2016. – 272 с.
3. Практична психологія. Навчальний посібник для студентів ВНЗ / Корольчук М.С., Корольчук В.М., Ржевський Г.М., Миронець С.М., Осьодло В.І., Зазимко О.В. – К.: Київ. нац. торг. ун-т, 2014. - 308 с.
4. Психологія праці в звичайних та екстремальних умовах: навч. посіб. / М. С. Корольчук, В. М. Корольчук, С.М. Миронець, Г.М. Ржевський та ін. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2015. – 652 с.
5. Психологія у питаннях і відповідях. Том I / Колектив авторів за заг. ред. Л.Р. Кашкар'ювої: Н.В. Жук, Л.Р. Кашкар'юва, Т.П. Малихіна, І.О. Черезова. – Бердянськ: БДПУ, 2016. – 308 с.; Том. 2. - 280 с.
6. Черезова І.О. Психологія життєвих криз особистості: навчальний посібник [для студентів вищих навчальних закладів] / І.О. Черезова. – Бердянськ, БДПУ, 2016. – 195 с.

Заплановані навчальні заходи та методи навчання. Поєднання традиційних і нетрадиційних методів викладання з використанням інноваційних технологій: лекції (оглядові, тематичні, проблемні, лекції-конференції, лекції-дискусії); практичні заняття (тренінги, презентації, дискусії, робота в малих групах, моделювання ситуацій, кейс-стаді).

Методи оцінювання:

- поточний контроль - тестування усне, письмове опитування; перевірка підготовленого есе/ дайджесту/ огляду/ звіту /конспекту/ презентації/ курсової/ розрахунково-графічної роботи /проекту/ справи/ задачі/ ситуаційні завдання тощо;
- модульний контроль - контрольна робота;
- підсумковий контроль - екзамен.

Мова навчання та викладання. Українська.

4.10. НАЗВА. УКРАЇНСЬКА МОВА (ЗА ПРОФ. СПРЯМУВ.).

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2018-2019 р.

Семестр. I.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Гопанчук І.Г., доц., канд. філол. наук, доцент кафедри сучасних європейських мов; Шашенко С. Ю., доц., канд. пед. наук, доцент кафедри сучасних європейських мов.

Результати навчання. Підвищення рівня комунікативної культури у сфері професійного спілкування в його усній і писемній формах; вироблення навичок практичного володіння мовою в різних видах мовленнєвої діяльності, зумовленої професійними потребами.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Українська мова» рівня повної середньої освіти.

Зміст. Українська мова – національна мова українського народу, державна мова України. Культура ділового мовлення. Мова професійного спілкування як функціональний різновид української літературної мови. Лексика і фразеологія української мови в професійному спілкуванні. Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації. Ділова кореспонденція. Етикет службового листування. Українська термінологія в професійному спілкуванні. Проблеми перекладу і редагування наукових текстів. Усне ділове спілкування. Риторика і мистецтво презентації.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби:

1. Гопанчук І.Г., Шашенко С.Ю. Українська мова у діловому спілкуванні: навч. посібн. для вищ. навч. закл. - К. : КНТЕУ, 2016. – 195 с.
2. Гридчук О.Є. Українська мова за професійним спрямуванням у таблицях і схемах. (А4 формат). Навч. посібник / О.Є. Гридчук. - Львів: Вид-во "Магнолія 2006", 2018. - 283 с.
3. Мацюк З., Станкевич М. Українська мова професійного спілкування: навч. посіб. – К : Каравела, 2014. - 352 с.
4. Українська мова за професійним спрямуванням: навч. посіб. / А. Я. Середницька, З. Й. Куньч. – К.: «Знання», 2015. - 215 с.
5. Українська мова за професійним спрямуванням: Підручник для мед. ВНЗ. Затверджено МОЗ / С.М. Луцак, Н.П. Литвиненко, О.Д. Турган та ін.; за ред. С.М. Луцак. — К., 2017. — 360 с.
6. Шевчук С. В. Українське ділове мовлення: Навчальний посібник / С.В. Шевчук. – 8-ме вид., випр. і допов. – К.: Алерта, 2015. – 307 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Лекції, практичні заняття, самостійна робота. Пояснювально-ілюстративні,

дослідницькі, евристичні, проблемні, дискусійні, інтерактивні методи та технології викладання.

Методи оцінювання:

- поточний контроль – усне і фронтальне опитування, тестування, контрольна робота, перевірка домашніх завдань, перевірка рефератів;
- підсумковий контроль – екзамен.

Мова навчання та викладання. Українська.

4.11. НАЗВА. ПРАВОЗНАВСТВО.

Тип. Обов'язкова.

Рік навчання. 2018-2019 р.

Семестр. II.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Бондаренко Н.О., доц., канд. юрид. наук, доцент кафедри загальноправових дисциплін; Мушенко В.В., доц., канд. юрид. наук, доцент кафедри загальноправових дисциплін.

Результати навчання. Формулювання правової культури, що включає усвідомлення закону як найвищого акту регулювання відносин між громадянами і державою.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Право» повної загальної середньої освіти.

Зміст. Основи теорії держави. Загальне поняття права. Норми права. Джерела права. Система права. Реалізації права. Поняття законності і право порядку. Правопорушення та юридична відповідальність. Поняття цивільного права. Суб'єкти цивільного права. Цивільно-правові угоди (правочини). Представництво в цивільному праві. Зобов'язальне право. Шлюбно-сімейне законодавство. Поняття та виникнення трудових правовідносин. Припинення трудових правовідносин. Правове регулювання робочого часу і часу відпочинку. Трудова дисципліна, дисциплінарна та матеріальна відповідальність. Правове регулювання трудових спорів. Адміністративний примус та адміністративна відповідальність. Загальне поняття кримінального права та кримінальної відповідальності.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби:

1. Залипецький М.Т. Правознавство / М.Т. Залипецький, В.Т. Машика. – Ужгород: Т.: Ліра, 2013. - 208 с.
2. Кунченко-Харченко В. І. Правознавство: навчальний посібник для студ. вищ. навч. закладів / В. І. Кунченко-Харченко, В. Г. Печерський, Ю. Ю. Трубін. - Київ: Кондор, 2011. - 474 с.
3. Основи правознавства України: Навч. посібник / За ред. Ю.І. Крегула – К.: КНТЕУ, 2016. - 406 с.

4. Правознавство: підручник / О.В. Дзера (відпов. Ред.), - 10-е вид., перероб. і доп. – К.: Юрінком Інтер, 2009. - 848 с.

5. Юридична відповідальність у підприємстві: навч. посіб. / Ю.І. Крегул, Р.О. Банк, В.В. Мушенко; за ред. Ю.І. Крегула. – Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. – 316 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Поєднання традиційних та нетрадиційних методів викладання із використанням інноваційних технологій. Лекції (оглядова / тематична / проблемна / лекція-консультація / лекція конференція), семінарські практичні, (тренінг/презентація / дискусія / комунікативний метод/ імітація) заняття, самостійна робота, консультації.

Методи оцінювання:

– поточний контроль - опитування, письмові роботи, ситуаційні завдання;

– підсумковий контроль – екзамен.

Мова навчання та викладання. Українська.

4.12. НАЗВА. ПОЛІТИЧНА ЕКОНОМІЯ.

Тип. Обов'язкова.

Рік навчання. 2018-2019 р.

Семестр. II.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Поліванов В.Є., доц., канд. екон. наук, доцент кафедри економічної теорії та конкурентної політики.

Результати навчання. Засвоєння понятійно-категоріального апарату за обраними спеціальностями. Оволодіння студентами глобальними теоретико-методологічними знаннями, пізнання економічних процесів і явищ, вивчення економічних законів та механізму їх дій, закономірностей, рушійних сил розвитку суспільного виробництва.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Основи економіки» рівня повної загальної середньої освіти, «Історія економіки та економічної думки».

Зміст. Соціально-економічні відносини між людьми в процесі виробництва, обміну, розподілу і споживання різноманітних товарів і послуг. економічні відносини, господарчі механізми і діяльність людей, спрямована на ефективне господарювання в умовах обмежених економічних і природних ресурсів, особливості ринкових перетворень економіки України і сучасних процесів інтернаціоналізації та глобалізації економічного життя людства.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби:

1. Економічна теорія: підручник / В.Д. Лагутін, Ю.М. Уманців, Т.А. Щербакова та ін.; за заг. ред. В.Д. Лагутіна. - Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2018. - 608 с.
2. Ларіна Я.С. Політична економія: навчальний посібник / Я.С. Ларіна, С.В. Фомішин. - Херсон: Олді-плюс, 2016. – 504 с.
3. Федоренко В. Г. Політична економія: підр., 2-е вид. / В. Г.Федоренко – К.: Алерта, 2015. – 487 с.
4. Помінова І.І. Політична економія: навч.-метод. посібник / І. І. Помінова. - Х.: MONOGRAF, 2016. - 268 с.
5. Юрчишена Л. В. Політична економія: навч. посіб. / Л.В. Юрчишена. - Вінниця: ВФЕУ, 2014. - 341 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Поєднання традиційних та сучасних методів викладання із використанням інноваційних технологій.

Методи оцінювання:

- поточний контроль - тестування, усне та письмове опитування, перевірка дайджестів, конспектів, презентацій, інформаційно-аналітичні доповіді;
- підсумковий контроль - екзамен.

Мова навчання та викладання. Українська.

4.13. НАЗВА. СТАТИСТИКА.

Тип. Обов'язкова.

Рік навчання. 2018-2019 р.

Семестр. II.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада Іванченко Н.О., доц., канд. екон. наук, доцент кафедри статистики та економетрії; Міщенко Я.О., доц., канд. екон. наук, доцент кафедри статистики та економетрії.

Результати навчання. Формування теоретичних знань та практичних навичок статистичної оцінки економічних явищ і процесів суспільного життя, оволодіння методами статистичного аналізу. Формування вмінь: проводити статистичні дослідження, обчислювати узагальнюючі показники, будувати статистичні таблиці, графіки, виявляти закономірності та тенденції розвитку досліджуваних явищ.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Економічна інформатика», «Вища та прикладна математика».

Зміст. Методологічні засади статистики. Організація статистики в Україні. Статистичні спостереження. Зведення та групування статистичних даних. Узагальнюючі статистичні показники та загальні принципи їх застосування: абсолютні і відносні величини; середні

величини. Варіаційні ряди розподілу. Ряди динаміки. Індексний метод. Вибірковий метод. Статистичні методи вимірювання взаємозв'язків.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби:

1. Вінничук О.Ю. Статистика: тестові завдання: навчальний посібник для студентів економічних напрямів підготовки / О.Ю. Вінничук. - Чернівці: Друк Арт, 2014. - 136 с.
2. Горкавий В. К. Статистика: навч. посіб. – вид. 2-ге, перероб. і доп. – Київ : Алерта, 2012. – 608 с.
3. Економічна статистика: зб. тестових завдань / авт. С.І. Пирожков; КНТЕУ, Каф. статистики та економетрії. – Київ : КНТЕУ, 2016. – 26 с.
4. Статистика: практикум / авт. І.І. Попов; КНТЕУ, Каф. статистики та економетрії. – Київ : КНТЕУ, 2016. – 160 с.
5. Толбатов Ю.А. Статистика засобами Excel: навчальний посібник / Ю. А. Толбатов. - К. : Університет "Україна", 2013. - 319 с.
6. Щурик М.В. Статистика: теорія і практикум. Навч. посібник. / М.В. Щурик. -- Львів: Вид-во "Магнолія 2006", 2017. - 544 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Лекції, практичні заняття, самостійна робота.

Методи оцінювання:

- поточний контроль - комп'ютерне тестування, опитування;
- підсумковий контроль - екзамен.

Мова навчання та викладання. Українська.

4.14. НАЗВА. БЕЗПЕКА ЖИТТЯ.

Тип. Обов'язкова.

Рік навчання. 2019-2020 р.

Семестр. III.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Палієнко О.О., доц., канд. техн. наук, доцент кафедри інженерно-технічних дисциплін.

Результати навчання. Знання сучасних проблем і головних завдань безпеки життєдіяльності та вміння визначити коло своїх обов'язків з питань виконання завдань професійної діяльності з урахуванням ризику виникнення небезпек, які можуть спричинити надзвичайні ситуації та привести до несприятливих наслідків на об'єктах господарювання. Здатність приймати рішення щодо безпеки в межах своїх повноважень. Вміння обґрунтувати та забезпечити виконання комплексу робіт на об'єкті з попередження виникнення надзвичайних ситуацій, локалізації та ліквідації їхніх наслідків. Вміння забезпечити координацію зусиль виробничого колективу в попередженні виникнення надзвичайних ситуацій та ліквідації їх наслідків. Формування вмінь створення безпечних умов праці для збереження здоров'я та працездатності під час

трудової діяльності. Знання шкідливих і небезпечних факторів виробничої діяльності та заходів і засобів захисту від їх впливу на працівників. Організація практичної роботи на виробництві з урахуванням вимог, що забезпечують виконання законодавчих положень і вимог нормативної документації, безпеку технологічних процесів, безпеку експлуатації устаткування, пожежну профілактику.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. Навчальна дисципліна «Безпека життя» займає провідне місце у структурно-логічній схемі підготовки фахівця за освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр», оскільки є дисципліною, що використовує досягнення та методи фундаментальних та прикладних наук з філософії, біології, фізики, хімії, соціології, психології, екології, економіки, менеджменту, правознавства, трудового права.

Зміст. Наукові основи безпеки життєдіяльності. Фізіологічні та психологічні критерії безпеки людини. Середовище життєдіяльності людини. Природні загрози, характер їхніх проявів та вплив на людей, тварин, рослин, об'єкти економіки. Техногенні небезпеки та їхні наслідки. Типологія аварій на потенційно-небезпечних об'єктах. Соціально-політичні небезпеки, їхні види та особливості. Соціальні та психологічні чинники ризику. Безпека харчових продуктів. Цивільний захист України – основа безпеки у надзвичайних ситуаціях. Оцінка обстановки та захист населення і територій від надзвичайних ситуацій. Законодавча та нормативна база України про охорону праці. Організаційні основи та координація робіт з охорони праці. Система управління охороною праці згідно OHSAS 18001,18002 та настановою МОП-СУОП-2001(ILO-OSH 2001). Виробничий травматизм та професійні захворювання. Оцінка ризиків на робочому місці. Аналітична оцінка умов праці на робочому місці. Загальні питання гігієни, фізіології праці та виробничої санітарії. Повітря робочої зони. Параметри мікроклімату на робочих місцях. Освітлення. Вібрація. Шум. Виробничі випромінювання. Організаційно-технічні заходи і засоби безпеки. Аналітична оцінка умов праці. Атестація робочих місць. Електробезпека. Основні поняття та значення пожежної безпеки. Системи попередження пожеж та пожежного захисту.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби:

1. Бедрій Я.І. Безпека життєдіяльності. Навч. посібник / Я.І. Бедрій. - Львів: Вид-во "Магнолія 2006", 2018. - 496 с.
2. Бедрій Я.І. Безпека життєдіяльності: короткий термінологічний словник-довідник. Навч. посібник / Я.І. Бедрій, В.М. Піча. - Львів: Вид-во "Магнолія 2006", 2018. - 217 с.
3. Бедрій Я.І. Основи охорони праці: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Я.І. Бедрій. Вид. 4-те

переробл. і допов. — Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2014. — 240 с.

4. Гандзюк М.П. Основи охорони праці. Підручник / М.П. Гандзюк, Є.П. Желібо, М.О. Халімовський — К.: Каравела, 2012. — 384 с.
5. Запорожець О.І. Безпека життєдіяльності. 2-е видання. Підручник затверджений МОН України / О.І. Запорожець. — К.: «Центр учбової літератури», 2016 р. — 448 с.

Заплановані навчальні заходи та методи навчання. Лекції: оглядові, тематичні, проблемні. Практичні заняття: презентації, моделювання ситуацій, дискусії, технічні розрахунки.

Методи оцінювання:

- поточний контроль – тести, опитування, звіт, вирішення практичних задач та ситуаційних завдань;
- підсумковий контроль – екзамен.

Мова навчання та викладання. Українська.

4.15. НАЗВА. МАКРОЕКОНОМІКА.

Тип. Обов'язкова.

Рік навчання. 2019-2020 р.

Семестр. III.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Лагутін В.Д., проф., д-р екон. наук, зав. кафедри економічної теорії та конкурентної політики; Уманців Ю.М., проф., д-р екон. наук, професор кафедри економічної теорії та конкурентної політики.

Результати навчання. Формування макроекономічного мислення та розуміння механізму функціонування національної економіки.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Політична економія», «Історія економіки та економічної думки».

Зміст. Предмет, метод та функції макроекономіки. Методи макроекономічних досліджень. Вимірювання результатів макроекономічної діяльності. Сукупний попит та сукупна пропозиція. Коливання сукупного попиту в моделях мультиплікатора. Національний ринок та його рівновага. Моделі макроекономічної рівноваги. Рівновага на ринку грошей. Інфляція та антиінфляційна політика. Зайнятість і безробіття. Державний борг і його вплив на національну економіку. Макроекономічна політика та економічне зростання у відкритій економіці.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби:

1. Корсікова Н.М. Макроекономіка / Н.М. Корсікова. - Львів: Вид-во «Магнолія 2006», 2017. - 242 с.
2. Кулішов В.В. Макроекономіка: теорія і практикум. Навч. посібник / В.В. Кулішов. - Львів: Вид-во «Магнолія 2006», 2017. - 256 с.

3. Лагутін В.Д. Макроекономіка: навчальний посібник / В.Д. Лагутін, Л.І. Пронкіна. – К.: КНТЕУ, 2012. – 268 с.
4. Макроекономіка: базовий курс: навч. посіб. / [проф. І.Й. Малий, проф. І.Ф. Радіонова, доц. Т.Ф. Куценко, доц. Н.В. Федірко та ін.] — К.: КНЕУ, 2016. — 246 с.
5. Резнік Н. П. Макроекономіка: навч. посіб. для студентів ВНЗ / Н.П. Резнік, М. П. Талавирия, О. В. Пашенко; Київ. міжнар. ун-т. - 2-ге вид., допов. і перероб. - Київ: КиМУ, 2015. - 554 с.
6. Тюхтенко Н.А., Синякова К.М. Макроекономіка: навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів. 2-ге вид., допов. та перероб. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2016. - 352 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Лекції, семінарські, практичні заняття з використанням інформаційних технологій.

Методи оцінювання:

- поточний контроль - опитування, тестування;
- підсумковий контроль - екзамен.

Мова навчання та викладання. Українська.

4.16. НАЗВА. ФІНАНСИ, ГРОШІ ТА КРЕДИТ.

Тип. Обов'язкова.

Рік навчання. 2019-2020 р.

Семестр. III.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Бондаренко О.С., доц., канд. екон. наук, доцент кафедри фінансів.

Результати навчання. Формування спеціальних знань і практичних навичок з питань виникнення фінансових відносин та їх функціонування у сферах і ланках фінансової системи.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Статистика», «Політична економія».

Зміст. Предмет фінансової науки як пізнання сутності фінансів. Фінансова система держави. Державні доходи та видатки. Бюджетна система. Податки та податкова система держави. Фінанси суб'єктів господарювання. Фінанси домогосподарств та населення. Фінанси страхування. Міжнародні фінанси. Природа грошей та теорії грошей. Грошовий оборот і грошові потоки. Грошова система. Валютні відносини та валютні системи. Інфляція та грошові реформи. Сутність кредиту та кредитний механізм. Кредитна система. Банківська система та система спеціалізованих фінансово-кредитних установ. Фінансовий ринок.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси:

1. Аранчій В.І. Гроші та кредит. Навч. посібник / В.І. Аранчій, Л.М. Бойко, Л.В. Черненко. – Львів: «Магнолія – 2006», 2018. – 364 с.
2. Бандурка О.М. Гроші та кредит. (В5 формат). Навч. посібник / Бандурка О.М., Глущенко В.В., Глущенко А.С. – Львів: «Магнолія – 2006», 2018. – 380 с.
3. Гроші та кредит: навч. посіб. / Н.М. Сушко. – Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016. – 384 с.
4. Гроші та кредит : навч. посібник / І. В. Алексєєв, М. К. Бондарчук. - Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2017. – 216 с.
5. Гроші та кредит: підручник / П. Г. Ільчук, О. О. Коць, І.Ю. Кондрат, Н. Б. Ярошевич. – Львів: Видавець ПП Сорока Т. Б., 2016. - 412 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Лекції, семінарські, практичні заняття з використанням інформаційних технологій та активних методів навчання.

Методи оцінювання:

- поточний контроль - усне опитування, тестування, економічний диктант; реферативні повідомлення, ситуаційні завдання, дискусії, контроль самостійної роботи, тематичні огляди;
- підсумковий контроль - екзамен.

Мова навчання та викладання. Українська.

4.17. НАЗВА. ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2019-2020 р.

Семестр. III.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Ільченко Г.О., канд. юрид. наук, старший викладач кафедри міжнародного приватного, комерційного та цивільного права.

Результати навчання. Підготовка студентів, в результаті якої вони повинні знати і вміти застосовувати чинне господарське законодавство, визначати цілі, завдання, принципи, інструментарії господарського права, правильно його тлумачити, складати проекти господарських договорів, вирішувати господарські спори, складати висновки та надавати пропозиції щодо правомірності накладання цивільної та господарської відповідальності, взаємодіяти з державними органами, що здійснюють нагляд за дотриманням господарського законодавства.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Правознавство».

Зміст. Теоретичні основи господарського права. Правове становище суб'єктів господарювання. Правовий режим майна суб'єктів господарювання. Правові засоби державного регулювання економіки.

Відповідальність в господарському праві. Господарські зобов'язання. Особливості правового регулювання господарсько-торговельної діяльності. Особливості правового регулювання комерційного посередництва у сфері господарювання. Особливості правового регулювання перевезення вантажів. Особливості правового регулювання капітального будівництва. Особливості правового регулювання інноваційної діяльності. Особливості правового регулювання фінансової діяльності. Особливості правового регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Правовий режим іноземних інвестицій. Правовий режим спеціальних (вільних) економічних зон та спеціальний режим господарювання.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби:

1. Щербина В. С. Господарське право : підручник / В. С. Щербина. – К. : Юрінком Інтер, 2013. – 636 с.
2. Науково-практичний коментар Господарського кодексу України / за заг. ред. Г. Л. Знаменського, В. С. Щербини. – К. : Юрінком Інтер, 2012. – 776 с.
3. Господарське право : навч. посіб. / В. І. Лебідь, Н. О. Можаровська, Л. Л. Нескороджена. – К. : Алерта, 2014. – 416 с.
4. Підприємницьке право. Практикум : навч. посіб. / Л. В. Ніколаєва, Н. А. Мазаракі, В. В. Орленко та ін. – К. : КНТЕУ, 2013. – 168 с.
5. Господарське право : навч. посіб. / З. І. Суцук-Слюсаренко. – К.: КНТЕУ, 2013. – 216 с.
6. Господарське право: загальна частина / А. М. Апаров, О.М. Онищенко. – К. : Істина, 2016. – 452 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Поєднання традиційних та нетрадиційних методів викладання з використанням інноваційних технологій: лекції (в т.ч. оглядова, проблемна), семінарські заняття (презентації / дискусії / комунікативний метод / моделювання ситуацій тощо).

Методи оцінювання:

- поточний контроль - тестування, усне/письмове опитування, контрольна робота тощо;
- підсумковий контроль - екзамен.

Мова навчання та викладання. Українська.

4.18. НАЗВА. ДОГОВІРНЕ ПРАВО.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2019-2020 р.

Семестр. III.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Біленко М.С., канд. юрид. наук, старший викладач кафедри міжнародного приватного, комерційного та цивільного права.

Результати навчання. Студент повинен знати: основні поняття та категорії договірних відносин; джерела правового регулювання господарсько-договірних відносин; особливості форми та змісту господарських договорів; порядок укладення, виконання, зміни та припинення господарських договорів; порядок забезпечення виконання договірних зобов'язань; права та обов'язки сторін договорів; порядок досудового врегулювання договірних спорів; порядок притягнення до відповідальності суб'єктів договірних відносин за порушення умов договорів. Студент повинен уміти: самостійно аналізувати нормативно-правові акти, які регулюють господарсько-договірні відносини; аналізувати зміст господарських договорів, визначати істотні та додаткові умови договорів; вирішувати колізійні питання, які виникають у процесі укладення господарських договорів; складати проекти договорів та інших документів у договірних відносинах.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Правознавство».

Зміст. Місце договору у механізмі правового регулювання господарських відносин. Правові вимоги до форми та змісту договору. Порядок та особливості укладення договорів залежно від їх виду. Порядок зміни та розірвання договору. Недійсність договорів. Забезпечення виконання господарських договірних зобов'язань. Досудове врегулювання договірних спорів. Правова природа договорів поставки, міни (бартеру). Договір контрактації сільськогосподарської продукції. Договір енергопостачання. Правова характеристика біржових договорів. Правова природа договору оренди. Договір лізингу. Порядок укладення та виконання договорів перевезення вантажів. Правова природа договору підряду. Договір на створення і передачу науково-технічної продукції. Банківські договори. Договір на проведення аудиту та надання інших аудиторських послуг. Договір страхування у сфері господарювання. Агентський договір (договір комерційного посередництва). Договір комерційної концесії (договір франчайзингу). Концесійний договір. Зовнішньоекономічний договір (контракт).

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби:

1. Актуальні проблеми господарського права : навч. посібник / за ред. В.С. Щербини. – К. : Юрінком Інтер, 2013. – 528 с.
2. Господарське право України : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл./ за заг. С.В. Несинової. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 564 с.
3. Господарське право: підручник / В.С. Щербина. – К. : Юрінком Інтер, 2013. – 640 с.

4. Науково-практичний коментар Господарського кодексу України / за заг. ред. Г.Л. Знаменського, В.С. Щербини. – К. : Юрінком Інтер, 2012. – 776 с.
5. Процесуальні та договірні документи у практиці роботи юристів / С.О. Теньков [та ін.]. – К. : Вид. дім «Професіонал», 2012. – 512 с.
6. Сотниченко В.М. Договірне право. Навчальний посібник [Електронний ресурс] / В.М. Сотниченко. - Київ, 2016. - Режим доступу: http://www.dut.edu.ua/uploads/1_1338_68402817.pdf

Заплановані навчальні заходи та методи навчання. Поєднання традиційних та нетрадиційних методів викладання із використанням інноваційних технологій: лекції (оглядові), практичні заняття (презентація/ дискусія/ комунікативний метод), реферат, складання проектів договорів.

Методи оцінювання:

- поточний контроль - усне/ письмове опитування, тестування тощо;
- підсумковий контроль – екзамен.

Мова навчання та викладання. Українська.

4.19. НАЗВА. ПІДПРИЄМНИЦЬКЕ ПРАВО.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2019-2020 р.

Семестр. III.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Можайкіна О.С., доц., канд. юрид. наук, доцент кафедри міжнародного приватного, комерційного та цивільного права.

Результати навчання. Формування у студентів знань з питань підприємницького права та вміння правильно тлумачити зміст правових норм національного та міжнародного законодавства з цих питань. Опанування теоретичного і нормативного матеріалу, який стосується всіх аспектів правового регулювання підприємницьких правовідносин, що надасть можливість майбутнім фахівцям успішно розв'язувати юридичні задачі та ситуації, що сприятиме у майбутньому їх грамотному та компетентному захисту порушених прав.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Правознавство».

Зміст. Правове регулювання підприємницької діяльності. Правовий статус суб'єктів підприємницької діяльності. Організація підприємницької діяльності. Припинення суб'єктів підприємницької діяльності. Загальні положення про договори в підприємницькій діяльності. Правова характеристика окремих видів господарських договорів. Захист прав та законних інтересів суб'єктів підприємницької діяльності. Відповідальність за правопорушення у сфері підприємницької діяльності.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби:

1. Вінник О.М. Господарське право: курс лекцій (загальна частина). – Київ: Видавництво Ліра-К, 2017. – 240 с.
2. Господарське право: навч. посіб./ З.І. Сущук-Слюсаренко. – К.: КНТЕУ, 2013. – 216 с.
3. Господарське право: навчальний посібник / В.І. Лебідь, Н.О. Можаровська, Л.Л. Нескороджена. – К.: Алерта, 2014. – 416с.
4. Господарське право: підручник / В. С. Щербина. - 6-те вид., переробл. і допов. - К. : Юрінком Інтер, 2013. - 636 с.
5. Підприємницьке право: практикум: навч. посібник / Л.В. Ніколаєва, Н.А. Мазаракі, В.В. Орленко та ін. – К.: КНТЕУ, 2013. – 168 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Поєднання традиційних і нетрадиційних методів викладання з використанням інноваційних технологій: лекції (оглядові, тематичні, проблемні, лекції-конференції, лекції-дискусії); практичні заняття (тренінги, презентації, дискусії, робота в малих групах, моделювання ситуацій).

Методи оцінювання:

- поточний контроль - тестування, усне / письмове опитування тощо;
- підсумковий контроль – екзамен.

Мова навчання та викладання. Українська.

4.20. НАЗВА. ФІЛОСОФІЯ.

Тип. Обов'язкова.

Рік навчання. 2019-2020 р.

Семестр. IV.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Морозов А.Ю., доц., д-р філос. наук, професор кафедри філософських та соціальних наук.

Результати навчання. Формування філософської культури мислення та пізнання навколишнього світу та самого себе, навичок застосування філософської методології.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Людина і світ» рівня повної загальної середньої освіти.

Зміст. Філософія як універсальний тип знань. Онтологія. Філософське розуміння світу. Філософська антропологія. Філософія людини. Філософія свідомості. Гносеологія. Філософія пізнання. Діалектика – всезагальна теорія розвитку. Філософія суспільства. Філософія економіки. Філософія моралі. Філософія релігії. Філософія культури. Філософія цивілізації.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби:

1. Данильян О. Г. Філософія: підручник / О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань; Нац. ун-т "Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого". - Х. : Право, 2013. - 431 с.
2. Добронравова І. Практична філософія науки /Ірина Добронравова. - Суми: Університетська книга, 2017. - 352 с.
3. Козьмук Я. Р. Філософія: навч. посіб. / Я. Козьмук, О. Задубрівська; Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. - Чернівці : Рута, 2012. - 139 с.
4. Олексенко Р. І. Філософія ринкових відносин. Становлення та розвиток в Україні в період глобалізації та інформаційної революції: соц.-філос. аналіз / Р. І. Олексенко; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. - К.: Знання України, 2013. - 367 с.
5. Філософія права: підруч. для студ. юрид. вищ. навч. закл./ О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань, С. І. Максимов та ін.; за ред. О. Г. Данильяна. – Харків : Право, 2017. – 208 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Лекції, семінарські, практичні заняття з використанням інформаційних технологій.

Методи оцінювання:

- поточний контроль - опитування, колоквіуми, тестування;
- модульний контроль - комп'ютерне тестування;
- підсумковий контроль - екзамен.

Мова навчання та викладання. Українська.

4.21. НАЗВА. МІКРОЕКОНОМІКА.

Тип. Обов'язкова.

Рік навчання. 2019-2020 р.

Семестр. IV.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Вертелева О.В., доц канд.. фіз. – мат. наук, доцент кафедри економічної теорії та конкурентної політики; Ожелевська Т.С., доц., канд. екон. наук, доцент кафедри економічної теорії та конкурентної політики.

Результати навчання. Формування навичок мікроекономічного дослідження поведінки та взаємодії окремих суб'єктів ринку; ринкових структур; особливостей функціонування окремих економічних суб'єктів.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Макроекономіка», «Історія економіки та економічної думки».

Зміст. Вступ до мікроекономіки. Предмет та метод. Модель можливого (або бюджетне обмеження). Модель бажаного (або карта кривих байдужості). Аналіз поведінки споживача. Попит та пропозиція. Теорія

еластичності. Теорія граничних продуктів та мікроекономічна модель фірми. Витрати, їх природа та структура. Ринок досконалої конкуренції. Монополія. Монополістична конкуренція. Олігополія. Показники концентрації. Похідний попит. Ринок факторів виробництва за умов досконалої конкуренції. Ринок капіталу та ринок землі. Ринок праці. Держава в мікроекономічній теорії: зовнішні ефекти та громадські блага.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби:

1. Дружиніна В. Мікроекономіка: навчальний посібник / В.В. Дружиніна, О.І. Черноус. - Харків : Друкарня Мадрид, 2015. - 254 с.
2. Ігнатюк А.І. Економіка галузевих ринків: Навч. посібник. – К: ВПЦ «Київський університет», 2015. - 448 с.
3. Вертелева О.В., Гриценко О.Г., Квіцинська Н.В.// Мікроекономіка. Практикум. – К.: КНТЕУ. - 2013. - 107 с.
4. Кулішов В.В. Мікроекономіка. Навч. посібник / В.В. Кулішов. - Львів: Вид-во «Магнолія 2006», 2018. - 485 с.
5. Кулішов В.В. Мікроекономіка: теорія і практикум. Навч. посібник / В.В. Кулішов. - - Львів: Вид-во «Магнолія 2006», 2017. - 332 с.
6. Слухай С.В. Довідник базових термінів та понять з мікроекономіки. – 2-ге вид., переробл. і доп. - К.: Аграр Медіа Груп, 2015. - 374 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Лекції, семінарські, практичні заняття з використанням інформаційних технологій.

Методи оцінювання:

- поточний контроль - опитування, тестування;
- підсумковий контроль - екзамен.

Мова навчання та викладання. Українська.

4.22. НАЗВА. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ.

Тип. Обов'язкова.

Рік навчання. 2019-2020 р.

Семестр. IV.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Волошенюк В.В., доц., канд. екон. наук, доцент кафедри економічної теорії та конкурентної політики.

Результати навчання. Розуміння цілей, форм, методів та інструментів впливу держави на діяльність суб'єктів економіки.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Історія економіки та економічної думки», «Макроекономіка».

Зміст. Необхідність і суть макроекономічного регулювання. Предмет і завдання дисципліни. Основи методології державного регулювання

економіки. Макроекономічне прогнозування і планування економіки. Фінансово-кредитне регулювання економіки. Особливості національних систем управління економікою. Державне регулювання підприємництва. Державне регулювання процесу структурної перебудови економіки та інвестиційної діяльності. Державне регулювання та стимулювання науково-технічного прогресу й інноваційних процесів. Державне регулювання розвитку окремих сфер господарської діяльності. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Державне регулювання соціальних процесів. Державне регулювання розвитку регіонів.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби:

1. Антикризове управління національною економікою : монографія / [І. Малий, І. Радіонова, Л. Ємельяненко та ін.] / за заг. ред. І. Малого. – К.: КНЕУ, 2017. – 368 с.
2. Буник М.З. Основи аналізу державної політики: навч. посіб. / М. З. Буник ; Львів. регіон. ін-т держ. упр. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. - Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2015. - 125 с.
3. Державна політика: підручник / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України; ред. кол.: Ю. В. Ковбасюк (голова), К. О. Ващенко (заст. голови), Ю. П. Сурмін (заст. голови) [та ін.]. – К.: НАДУ, 2014. – 448 с.
4. Ковтун О.І. Державне регулювання економіки: практикум / О.І.Ковтун. –К. : Патерик, 2014. – 340 с.
5. Мельник А.Ф. Державне та регіональне управління: навч. посібник / А.Ф. Мельник, А.Ю.Васіна, О.П. Дудкіна. – Тернопіль: ТНЕУ, 2014. – 452 с.
6. Михасюк І.Р. Державне регулювання економіки: Підручник./ І.Р. Михасюк. – Львів: «Магнолія 2006», 2017. – 216 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Лекції, семінарські з використанням інформаційних технологій.

Методи оцінювання:

- поточний контроль - опитування, тестування;
- підсумковий контроль - екзамен.

Мова навчання та викладання. Українська.

4.23. НАЗВА. ДОСЛІДЖЕННЯ ОПЕРАЦІЙ.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2019-2020 р.

Семестр. IV.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Роскладка А.А., проф., д-р екон. наук, зав. кафедри кібернетики та системного аналізу.

Результати навчання. Знання теорії та методів лінійного програмування, властивостей транспортної задачі, основ теорії потоків у мережах, теорії та методів динамічного програмування, теорії матричних ігор. Практичні вміння побудови лінійних моделей прикладних задач, розв'язання задач транспортного типу, задач мережевого планування, задач динамічного програмування.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Вища та прикладна математика», «Економічна інформатика».

Зміст. Класифікація математичних моделей економічних задач. Задачі лінійного програмування. Економічна інтерпретація двоїстих задач. Графічний метод розв'язування задач лінійного програмування. Економічні задачі про призначення. Задачі транспортного типу. Задачі мережевого планування. Задача про оптимальний потік у мережі. Задача про найкоротший шлях. Метод Форда-Фалкерсона. Принципи динамічного програмування. Принцип оптимальності Беллмана. Задача оптимальної заміни обладнання. Задача розподілу фінансових ресурсів. Ігровий підхід до моделювання. Економічний аналіз ігрових задач.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби:

1. Rajagopal K. Operations research / K. Rajagopal. – PHI Learning Pvt. Ltd., 2012. – 608 p.
2. Катренко А.В. Дослідження операцій. Навч. підручник / А.В. Катренко - Львів: Вид-во «Магнолія 2006», 2018. - 352 с.
3. Кірік О. Є. Підхід до розв'язання нелінійних оптимізаційних задач блочної структури зі зв'язуючими обмеженнями / О. Є. Кірік // Наукові вісті Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут». Технічні науки. – 2015. – № 5. – С. 32-38.
4. Литюга Ю. В. Управління ризиками логістичної системи підприємства: сутність, оцінювання, методи / Ю. В. Литюга // Ефективна економіка. – 2017. – № 6.
5. Мандра В. В. Моделювання метасистеми управління транспортним підприємством / В. В. Мандра // Вісник Одеського національного університету. Економіка. – 2017. – Т.22, Вип. 4 (57). – С. 150-154.
6. Скіцько В. І. Використання генетичних алгоритмів у економіко-математичному моделюванні: проблеми, досвід та перспективи / В. І. Скіцько, Т. Б. Третяк, Д. В. Бондарчук // Економіка та держава. – 2016. – № 2. – С. 78-81.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Поєднання традиційних і нетрадиційних методів викладання з використанням інноваційних технологій: лекції (тематична, проблемна); практичні заняття (моделювання ситуацій, робота в малих групах).

Методи оцінювання:

- поточний контроль - перевірка індивідуальних завдань, тестування;
- підсумковий контроль - екзамен.

Мова навчання та викладання. Українська.

4.24. НАЗВА. ЕКОНОМЕТРІЯ.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2019-2020 р.

Семестр. IV.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Рязанцева В.В., доц., канд. ф.-м. наук, доцент кафедри статистики та економетрії.

Результати навчання. Формування сучасного економічного мислення та спеціальних знань з точки зору системного та процесного аналізу і підходу - аналізу економічних систем, знаходження прогностичних оцінок їх поведінки у майбутньому та розробки на їх основі керуючих рішень.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Вища та прикладна математика», «Статистика», «Економічна інформатика».

Зміст. Математичне моделювання як метод наукового пізнання економічних явищ і процесів. Моделі парної регресії та їх дослідження. Загальна лінійна економетрична модель. Мультиколінеарність. Гетероскедастичність та її наслідки. Автокореляція в моделях динаміки. Моделі розподіленого лагу. Економетричні симулятивні моделі.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби:

1. Азарова А.О. Економетрія. Частина 1: навчальний посібник / Азарова А.О., Сачанюк-Кавецька Н.В., Роїк О.М., Міронова Ю.В. - Вінниця : ВНТУ, 2011. – 97 с.
2. Економетрія. Практикум. Навчальний посібник. -К.: КНТЕУ, 2005. - 277 с.
3. Козьменко О. В. Економіко-математичні методи та моделі (економетрика): навчальний посібник / Ольга Володимирівна Козьменко, Ольга Віталіївна Кузьменко. – Суми: ВТД "Університетська книга", 2016 . – 405 с.
4. Козьменко О.В., Кузьменко О.В. Економіко-математичні методи і моделі (економетрика): Навчальний посібник. - Суми: Університетська книга, 2017. – 284 с.
5. Корольов О.А., Рязанцева В.В. Економетрика: лаб. практикум. - Ч. 1. - вид. 2-ге, перероб. та доп. / уклад.: В.С. Григорків, О.Ю. Вінничук. - Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2015. - 96 с.
6. Лук'яненко І.Г., Жук В.М. Аналіз часових рядів. Практичний посібник для роботи в комп'ютерному класі. - в 2-х частинах. –

К.:НаУКМА ;Аграр Медіа Групп, 2013. – Частина перша – 187 с.,
2013. – Частина друга – 176 с.

Заплановані навчальні заходи та методи навчання. Лекції, практичні заняття, самостійна робота.

Методи оцінювання:

- поточний контроль – комп'ютерне тестування, опитування;
- підсумковий контроль – екзамен.

Мова навчання та викладання. Українська.

4.25. НАЗВА. ЕКОНОМІКО-МАТЕМАТИЧНЕ МОДЕЛЮВАННЯ.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2019-2020 р.

Семестр. IV.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Білоусова С. В., доц., канд. фіз. - мат. наук, доцент кафедри вищої та прикладної математики.

Результати навчання. Формування у студентів системи знань, вмінь та навичок у галузі побудови та використання економіко-математичних моделей, що є інструментами оцінки, аналізу та прогнозування складних соціально-економічних систем, які функціонують в умовах високого рівня невизначеності та ризику ринкової економіки.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Вища та прикладна математика», «Статистика», «Економічна інформатика».

Зміст. Оптимізаційні економіко-математичні моделі. Задачі лінійного програмування та методи їх розв'язання. Теорія двоїстості та аналіз лінійних моделей оптимізаційних задач. Транспортна задача. Цілочислове програмування. Нелінійні оптимізаційні моделі соціально-економічних систем. Аналіз та управління ризиком в економіці на базі концепції теорії ігор. Кількісне оцінювання ступеня ризику. Парна лінійна регресія, лінійні моделі множинної регресії. Економетричні моделі динаміки.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби:

1. Бредюк В. І. Економіко-математичне моделювання в середовищі табличного процесора MS Excel: навч. посіб. / В. І. Бредюк, О. І. Джоші. - Рівне : НУВГП, 2015. - 242 с.
2. Вовк В. М. Оптимізаційні методи і моделі: навч. посібник / В.М. Вовк, Л.М. Зомчак. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2014. – 360 с.
3. Головка І. В. Елективні методи і моделі інструментарію економічної аналітики: [навч. посіб.] / І. В. Головка, С. О. Шарманська, О. Л. Михальська. - Київ : Фенікс, 2016. - 527 с.

4. Малярець Л. М. Економіко-математичні методи та моделі: навч. посіб. / Малярець Л. М.; Харків. нац. екон. ун-т ім. Семена Кузнеця. - Харків: Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2014. - 411 с.
5. Малярець Л. М. Економіко-математичні моделі в діагностиці ефективності виробничо-господарської діяльності підприємства: монографія / Л. М. Малярець, Л. О. Норік, А. В. Жуков. - Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016. - 230 с.
6. Нужна О. А. Оптимізаційні методи та моделі: навч. посіб. / О. А. Нужна; Луц. нац. техн. ун-т. - Луцьк : Ред.-вид. від. Луц. НТУ, 2016. - 230 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Лекції, практичні заняття.

Методи оцінювання:

- поточний контроль - усне опитування, захист домашніх завдань, тестування;
- підсумковий контроль – екзамен.

Мова навчання та викладання. Українська.

4.26. НАЗВА. ЕКОНОМІЧНА СТАТИСТИКА.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2019-2020 р.

Семестр. IV.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Головач Н.А., доц., канд. екон. наук., доцент кафедри статистики та економетрії.

Результати навчання. Набуття студентами теоретичних знань та вмінь використовувати статистичний інструментарій при плануванні статистичних спостережень, організації збору та обробки статистичної інформації, проведенні економіко-статистичного аналізу отриманих даних.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Вища та прикладна математика», «Статистика».

Зміст. Предмет метод і завдання економічної статистики. Основні економічні класифікації та їх використання в економічній статистиці. Макроекономічні показники в системі національних рахунків. Основи демографічної статистики та статистики ринку праці. Статистика робочої сили, продуктивності та оплати праці. Статистика національного багатства. Статистика ринку товарів та послуг. Статистика цін та тарифів. Статистика зовнішньоекономічної діяльності та платіжного балансу. Статистика життєвого рівня населення.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби:

1. Горкавий В. К. Статистика: навч. посіб. – вид. 2-ге, перероб. і доп. – Київ: Алерта, 2012. – 608 с.

2. Економічна статистика: навчальний посібник / В. М. Соколов, Т.Г. Чала, О. С. Корепанов та ін.; за ред. В. М. Соколова. – Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2017. – 388 с.
3. Єріна А. М. Економічна статистика: підручник: у 2 ч. — Ч. 1. Макроекономічна статистика / [І. Г. Мансуров, А. М. Єріна, О.К. Мазуренко та ін.]; за наук. ред. чл.-кор. НАНУ І.Г. Мансурова. — К.: КНЕУ, 2013. — 325 с.
4. Мансуров І.Г., Єріна А.М., Мазуренко О.К. та ін. Економічна статистика: підручник: у 2 ч.- ч. 1. Макроекономічна статистика. – К: КНЕУ, 2014. – 584 с.
5. Мармоза А.Т. Економічна статистика. Підручник / А.Т. Мармоза. - Київ: ЦУЛ, 2017. — 600 с.
6. Маяковський С.О. Статистика підприємств: навч. посіб. – вид. 2-ге, перероб. і доп. / Маяковський С.О., Гринькевич О.С., Сарачак О.З., Гальків Л.І., Прокопович-Павлюк І.В. – Київ: Алерта, 2013. – 560 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Лекції, практичні заняття, самостійна робота.

Методи оцінювання:

- поточний контроль - тестування; усне / письмове опитування; перевірка розрахунково-графічної роботи / проекту / вправи / задачі / ситуаційного завдання тощо;
- підсумковий контроль - екзамен.

Мова навчання та викладання. Українська.

4.27. НАЗВА. ТЕОРІЯ ГАЛУЗЕВИХ РИНКІВ.

Тип. Обов'язкова.

Рік навчання. 2020-2021 р.

Семестр. V.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Герасименко А.Г., доц., д-р екон. наук, професор кафедри економічної теорії та конкурентної політики.

Результати навчання. Здатність аналізувати ринки, визначати структурні передумови розвитку конкуренції та типові для різних ринкових структур стратегії поведінки суб'єктів господарювання.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Мікроекономіка».

Зміст. Фірма як суб'єкт галузевого ринку. Методологія визначення меж релевантного ринку. Ринкова концентрація. Ринкова влада. Бар'єри для потенційної конкуренції. Сутність та соціально-економічні наслідки монополії. Цінова дискримінація. Конкуренція у виробничій вертикалі. Одноосібне та колективне домінування на олігопольному ринку. Олігополістична конкуренція. Диференціація товарів. Інформаційна асиметрія та реклама. Науково-технічний прогрес та інновації у

конкурентній боротьбі. Конкурентна політика держави. Провали державного регулювання.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби:

1. Герасименко А.Г. Аналіз і контроль концентрації суб'єктів господарювання: підручник / А.Г. Герасименко. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2012. - 484 с.
2. Герасименко А.Г. Ринкова влада: джерела, масштаби, наслідки: монографія / А.Г. Герасименко. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. - 600 с.
3. Ігнатюк А.І. Економіка галузевих ринків: Навч. посібник. – К: ВПЦ “Київський університет”, 2015. - 448 с.
4. Слухай С.В. Довідник базових термінів та понять з мікроекономіки. – 2-ге вид., переробл. і доп. - К.: Аграр Медіа Груп, 2015. - 374 с.
5. Управління у сфері економічної конкуренції: навч. посіб у 2 т. Том 1 / В.Д. Лагутін, А.Г. Герасименко, Л.С. Головка та ін.; за ред. А.Г. Герасименко. – Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016. - 448 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Лекції, семінарські, практичні заняття з використанням інформаційних технологій.

Методи оцінювання:

- поточний контроль – опитування, тестування, виконання індивідуальної аналітичної роботи;
- підсумковий контроль - курсова робота з теорії галузевих ринків, екзамен.

Мова навчання та викладання. Українська.

4.28. НАЗВА. МАРКЕТИНГ.

Тип. Обов'язкова.

Рік навчання. 2020-2021 р.

Семестр. V.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Яцишина Л.К., доц., канд. техн. наук, професор кафедри маркетингу та реклами.

Результати навчання. Формування у студентів системи знань, компетентностей і набуття практичних навичок щодо проведення аналізу маркетингового середовища підприємства, проведення аналізу кон'юнктури ринку, проведення сегментації ринку, вибору цільових ринків; аналіз комплексу маркетингу; розуміння цілей і структури системи управління маркетинговою діяльністю; вміння розробляти маркетингові плани, обґрунтовувати організаційні структури підприємства, проводити контроль і аудит маркетингової діяльності, визначати ефективність маркетингової діяльності.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Мікроекономіка».

Зміст. Сутність та зміст маркетингу як управлінської концепції та сфери діяльності. Маркетингове середовище. Маркетингове поняття ринку та його основні характеристики. Товар в системі маркетингу. Товар як ключовий елемент комплексу маркетингу, товарний асортимент та номенклатура товарів. Життєвий цикл та конкурентоспроможність товару. Ціна в системі маркетингу. Маркетингова збутова діяльність. Система маркетингових комунікацій. Комунікаційна політика в системі маркетингу. Характеристика основних елементів системи маркетингових комунікацій. Маркетингові інформаційні системи. Маркетингові дослідження. Система планування маркетингової діяльності. Система організації маркетингової діяльності. Система контролю маркетингової діяльності.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби:

1. Бондаренко В. М. Маркетинговий менеджмент: навч. посіб. / В.М. Бондаренко, І. І. Поліщук, В. В. Шарко ; Київ. нац. торг.-екон. ун-т, Вінниц. торг.-екон. ін-т. - Вінниця : ВТЕІ КНТЕУ, 2016. - 224 с.
2. Липчук В. Маркетинг. Навч. підручник / Липчук В., Дудяк Р., Бугіль С., Янишин Я. - Львів: Вид-во «Магнолія 2006», 2018. - 456 с.
3. Липчук В.В. Маркетингові дослідження. Навч. посібник / Липчук В.В., Погрибняк Л.В. - Львів: Вид-во «Магнолія 2006», 2018. - 352 с.
4. Маркетинг: теорія і практика: навч. посіб. / [О. В. Коломицева та ін.]; за ред. д-ра екон. наук, проф. О. В. Коломицевої ; Черкас. держ. технол. ун-т. - Черкаси: Вертикаль, 2016. - 355 с.
5. Мудра І. М. Менеджмент і маркетинг ЗМІ: навч. посіб. / Ірина Мудра; Нац. ун-т «Львів. політехніка». - Львів : Ліга-Прес, 2017. - 211 с.
6. Ортинська В.В. Маркетингові дослідження: підручник. - 2-ге вид., доповн. / В. В. Ортинська. - К.: КНТЕУ, 2015. - 436 с.

Заплановані навчальні заходи та методи навчання. Поєднання традиційних та нетрадиційних методів викладання із використанням інноваційних технологій: лекції (оглядова / тематична / проблемна); практичні заняття (тренінг / презентація / дискусія / модерація / моделювання ситуацій/ «мозкова атака» / метод Кейс-стаді / робота в малих групах).

Методи оцінювання:

- поточний контроль - тестування, письмове опитування, перевірка підготовленого звіту / презентації / ситуаційних завдань тощо;
- підсумковий контроль - екзамен.

Мова навчання та викладання. Українська.

4.29. НАЗВА. МЕНЕДЖМЕНТ.

Тип. Обов'язкова.

Рік навчання. 2020-2021 р.

Семестр. V.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Сичова Н. В., доц., канд. екон. наук, доцент кафедри менеджменту; Хмурова В.В., доц., канд. екон. наук, доцент кафедри менеджменту.

Результати навчання. Формування у майбутніх фахівців сучасного управлінського мислення та системи спеціальних знань у сфері менеджменту, розуміння концептуальних основ системного управління організаціями; набуття умінь аналізу внутрішнього та зовнішнього середовища організації та прийняття адекватних управлінських рішень.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Філософія», «Психологія».

Зміст. Менеджмент як специфічна сфера людської діяльності. Розвиток сучасних теорій менеджменту. Сутність, роль та місце теорії організації в системі наукових знань. Організація як об'єкт управління. Закони, закономірності та принципи менеджменту. Функції менеджменту та процес управління. Планування як загальна функція менеджменту. Організування як загальна функція менеджменту. Мотивування як загальна функція менеджменту. Теорії мотивації в менеджменті. Контролювання як загальна функція менеджменту. Регулювання як загальна функція менеджменту. Методи менеджменту як інструментарій реалізації функцій менеджменту. Управлінські рішення в менеджменті. Інформація та комунікації в менеджменті. Поняття керівництва та влади в менеджменті. Поняття, концепції та моделі лідерства в менеджменті. Організація праці менеджера. Ділове спілкування в менеджменті: сутність, значення та різновиди. Конфлікти у діяльності менеджера: сутність і види. Відповідальність та етика в менеджменті. Культура організації та менеджменту. Результативність та ефективність менеджменту.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби:

1. Безус А. М. Менеджмент: навч. посіб. / А. М. Безус . – К.: АМУ, 2015. – 268 с.
2. Гірняк П.П. Менеджмент. Навч. підручник / П.П. Гірняк. - Львів: Вид-во «Магнолія 2006», 2018. - 352 с.
3. Кузнецова Т.О. Менеджмент:теорія і практика. Навч. посібник / Т.О.Кузнецова, Л.А.Янковська ,Н.Б.Савіна, Ж.В.Семчук. - Львів: Вид-во «Магнолія 2006», 2018. - 304 с.

4. Менеджмент : навчальний посібник для ВНЗ / за ред. С.І. Михайлова. – Київ : Центр учбової літератури, 2016. – 536 с.
5. Менеджмент: навч. посіб. / [Г. Є. Мошек, М. М. Ковальчук, Ю. В. Поканевич, та ін.]; за заг. ред. Г. Є. Мошека. – вид. 2-ге, допов., переробл. – Київ: Ліра-К, 2016. – 550 с.
6. Основи менеджменту : підручник / за ред. А. А. Мазаракі, І. В. Чумаченко. – Харків : Фоліо, 2014. – 846 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Поєднання традиційних і нетрадиційних методів викладання з використанням інноваційних технологій: лекції (оглядові, тематичні, проблемні); практичні заняття (презентації, дискусії, робота в малих групах, кейс-стаді, рольові та ділові ігри, практичні вправи та виїзні заняття).

Методи оцінювання:

- поточний контроль - тестування, перевірка індивідуальних завдань, ситуаційних вправ, аналітично-розрахункових та творчих задач, захист індивідуальних та групових проектів;
- підсумковий контроль - екзамен.

Мова навчання та викладання. Українська.

4.30. НАЗВА. ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2020-2021 р.

Семестр. V.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Дьяченко О.В., доц., канд. екон. наук, доцент кафедри міжнародних економічних відносин.

Результати навчання. Уміння застосовувати емпіричні та статистичні дані, інформаційні бази даних для аналізу стану світового економічного середовища з метою вибору стратегії виходу на зовнішні ринки; оволодіння методиками проведення аналізу щодо вибору найоптимальніших для підприємств умов співпраці з іноземним контрагентом; формування комплексного підходу до розуміння механізму проходження вантажів через митний кордон України; формування практичних навичок складання тексту зовнішньоекономічного контракту згідно з діючою нормативно-правовою базою.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Національні інтереси у світовій геополітиці та геоekonomіці», «Державне регулювання економіки».

Зміст. Зовнішньоекономічна діяльність та її роль у розвитку національної економіки. Система регулювання ЗЕД в Україні. Митно-тарифне регулювання ЗЕД. Загальнодержавні податки у сфері ЗЕД.

Нетарифне регулювання ЗЕД. Валютне регулювання ЗЕД в Україні. Міжнародні розрахунки і банківське обслуговування зовнішньоекономічної діяльності. Форми виходу підприємств на зовнішні ринки. Ціноутворення у ЗЕД підприємства. Структура і зміст зовнішньоекономічних контрактів. Торговельно-посередницька діяльність на зовнішньому ринку. Зустрічна торгівля у зовнішньоекономічній діяльності. Економічний аналіз ЗЕД підприємств. Ризики у ЗЕД та їх страхування. Транспортне обслуговування ЗЕД. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств на території вільних економічних зон.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби:

1. Гребельник О.П. Основи зовнішньоекономічної діяльності: підручник / О.П. Гребельник. – 4-те вид. переробл. та доповн. – К. : Центр навч. л-ри, 2013. – 452 с.
2. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності: навч. посіб. / за ред. А.А. Мазаракі. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2012. – 824 с.
3. Тюріна Н.М. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства : навч. посіб. / Н.М. Тюріна, Н.С. Карвацка. – К. : Центр навч. л-ри, 2013. – 408 с.
4. Хрупович С.Є. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: навчальний посібник для студентів усіх форм навчання напряму підготовки 6.030504 «Економіка підприємства», спеціальності: 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» / Світлана Хрупович. – Тернопіль, 2017.- 137 с
5. Чернишова Л.О. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: практикум: навч. посібник / Л.О. Чернишова, В.О. Козуб, Л.Л. Носач. – Х.: Видавництво «Форт», 2017. – 238 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Лекції та семінарські заняття з використанням активних методів навчання.

Методи оцінювання:

- поточний контроль - тестування, усне / письмове опитування, вирішення ситуаційних завдань;
- підсумковий контроль – екзамен.

Мова навчання та викладання. Українська.

4.31. НАЗВА. МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2020-2021 р.

Семестр. V.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Кудирко Л.П., доц., канд. екон. наук, професор кафедри міжнародних економічних відносин; Шнирков О.О., доц., канд. екон. наук, доцент кафедри

міжнародних економічних відносин.

Результати навчання. формування у студентів умінь і навичок щодо ефективного використання набутих знань для самостійного аналізу процесів та явищ міжнародної економіки; засвоєння методичних підходів до оцінки стану та тенденцій розвитку основних форм міжнародних економічних зв'язків, що дозволяє використовувати емпіричний та статистичний аналіз міжнародного середовища для обґрунтування стратегій інтеграції національних економік відкритого типу в систему глобального господарства.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Політична економія», «Національні інтереси у світовій геополітиці та геоекономіці».

Зміст. Міжнародна економіка у системі світового господарства. Міжнародний поділ праці. Міжнародна торгівля товарами та послугами. Міжнародний рух капіталу. Міжнародна трудова міграція. Міжнародний науково-технічний обмін. Міжнародні валютно - фінансові та кредитні відносини. Міжнародна економічна інтеграція, міжнародні економічні організації у багатосторонньому економічному співробітництві. Глобальні проблеми людства та шляхи їх вирішення.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби:

1. Зовнішня торгівля України: XXI ст. : монографія: / А.А. Мазаракі / Мазаракі А.А., Т.М. Мельник, Л.П. Кудирко, Н.О. Іксарова, Т.Л. Вишинська, К.С. Пугачевська [та ін.]; за заг.ред.: А.А. Мазаракі - К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016. – 700 с.
2. Калюжна Н.Г. Зовнішня торгівля України: методологія дослідження / Н.Г. Калюжна // Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. — 2017. — № 1(90). — С. 16–31
3. Мельник Т.М. Потенціал ринку ЄС для українських експортерів / Т.М. Мельник, К.С. Пугачевська // Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. – 2017. – №2 (91) – С. 5-18.
4. Мельник Т.М., Дьяченко О.В. Інституціональне забезпечення митного регулювання України в умовах євроінтеграції / Т.М. Мельник, О.В. Дьяченко // Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. – 2017. – №3 (92) – С. 34-45.
5. Міжнародна економіка: підручник/ У двох частинах.; за наук. ред. А.А. Мазаракі. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. – Ч.І. – 633 с.; Ч. 2. – 384 с.
6. Світовий ринок товарів та послуг: підручник/ за наук. ред. А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2015. – 600 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Проблемні та тематичні лекції, семінарські заняття з використанням презентацій, дискусії, кейсів, роботи в малих групах тощо.

Методи оцінювання:

- поточний контроль - усні та письмові опитування, тестування, перевірка презентацій, групових проектів, конспектів, ситуаційних завдань та задач;
- підсумковий контроль - екзамен.

Мова навчання та викладання. Українська.

4.32. НАЗВА. МІЖНАРОДНА КОНКУРЕНЦІЯ.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2020-2021 р.

Семестр. V.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Соколовська І.П., доц., канд. екон. наук, доцент кафедри економічної теорії та конкурентної політики.

Результати навчання. Формування знань про закономірності та тенденції розвитку сучасної міжнародної конкуренції.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Мікроекономіка», «Національні інтереси у світовій геополітиці та геоekonomіці».

Зміст. Основні форми міжнародної конкуренції, їх вплив на розвиток конкурентного середовища в Україні. Транснаціональні корпорації (ТНК) як суб'єкти міжнародної конкуренції. Конкурентні переваги ТНК. Вибір конкурентної стратегії ТНК. Роль держави у забезпеченні міжнародної конкурентоспроможності національної економіки. Світовий досвід регулювання міжнародної конкуренції. Регулювання міжнародних конкурентних відносин у Європейському Союзі. Норми регулювання міжнародної конкуренції у СОТ.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби:

1. Борисова Т. М.. Міжнародна конкуренція: навч. посіб. / Т.М. Борисова, Г. В. Ціх ; Терноп. нац. техн. ун-т ім. Івана Пулюя, Ф-т економіки і підприємн. діяльності. - Тернопіль : Вид-во ТНТУ ім. Івана Пулюя, 2016. - 162 с.
2. Державне антимонопольне регулювання: підручник / В.Д.Лагутін, Ю.І.Боровик, О.В.Вертелева та ін.; за ред. В.Д.Лагутіна. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2015. – 480 с.
3. Кузьмін О.Є., Горбаль Н.І. Управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємства: Підручник. – Львів: Компакт-ЛВ, 2012. – 304 с.
4. Транснаціоналізація і конкурентний розвиток національних економік: теорія і практика країн, що розвиваються: монографія / за наук. ред. д.е.н., проф. Л.В.Руденко-Сударевої. – Ніжин, ТОВ «Видавництво «Аспект-Поліграф», 2014. – 568 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Лекції, семінарські, практичні заняття з використанням інформаційних технологій.

Методи оцінювання:

- поточний контроль - опитування, тестування;
- підсумковий контроль – екзамен.

Мова навчання та викладання. Українська.

4.33. НАЗВА. ПОЛІТОЛОГІЯ.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2020-2021 р.

Семестр. V.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Терлецька І.В., доц., канд. істор. наук, доцент кафедри філософських та соціальних наук.

Результати навчання. Формування цілісної, логічної, послідовної системи знань про політику як суспільне явище і соціальний феномен.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Філософія».

Зміст. Політика та наука про політику. Основні етапи розвитку політичної думки. Політична влада як інструмент політики. Ресурси і види влади. Сутність, специфічні ознаки та особливості політичної влади. Політична еліта і політичне лідерство. Політична система суспільства. Політичний режим як механізм функціонування політичної системи суспільства. Держава як політичний інститут. Політичні партії, громадсько-політичні об'єднання та рухи. Політична культура та політичні ідеології. Політичні процеси. Політичні конфлікти: сутність, типологія, функції та шляхи їх розв'язання. Вибори і стадії виборчого процесу. Світовий політичний процес і міжнародна політика. Україна у системі міжнародних політичних відносин та її місце у сучасному геополітичному просторі.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби:

1. Воронянський О.В. Політологія: підручник / О.В. Воронянський, Т.Ю. Кулішенко, І.В. Скубій. — Харків, ХНТУСГ імені Петра Василенка, 2017. — 180 с.
2. Піча В. М. Політологія: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. освіти / В. М. Піча, Н.М. Хома; за ред. В.М.Пічі. — 5-те вид., випр. і допов. — Львів: Магнолія, 2014. — 303 с.
3. Політологія: Підручник для студентів юридичних спеціальностей вищих навч. закладів / Л. М. Герасіна, В. С. Журавський, В. Я. Зимогляд, Н. П. Осипова. — 2-ге вид., перероб. і доп. — К.: Ін Юре, 2015. — 519 с.

4. Політологія: підручник / В. Г. Антоненко, В. Д. Бабкін, О. В. Бабкіна, та ін.; за ред. О.В. Бабкіної, В.П. Горбатенка. — 3-тє вид., переробл., допов. — Київ : Академія, 2015. — 567 с.
5. Рудич Ф. М. Політологія: Підручник для студентів вищих навч. закладів / Ф. М. Рудич. — К. : Либідь, 2015. — 478 с.
6. Шляхтун П. П. Політологія: історія та теорія: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / П. П. Шляхтун. — Київ: Центр учбової літератури, 2015. — 471 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Лекції, семінарські заняття з використанням інноваційних технологій.

Методи оцінювання:

- поточний контроль - комп'ютерне тестування, опитування, письмові контрольні роботи;
- модульний контроль - контрольна робота, комп'ютерне тестування;
- підсумковий контроль - екзамен.

Мова навчання та викладання. Українська.

4.34. НАЗВА. СВІТОВИЙ РИНОК ТОВАРІВ ТА ПОСЛУГ.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2020-2021 р.

Семестр. V.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Студінська Г.Я. доц., д-р. екон. наук, доцент кафедри міжнародних економічних відносин.

Результати навчання. Засвоєння системних знань щодо теоретичних засад формування світового ринку товарів та послуг в умовах глобалізації; формування у студентів умінь та навичок щодо ефективного використання здобутих знань для самостійного аналізу структури світового ринку, його потенціалу, тенденцій перспективного розвитку та розуміння напрямів паритетної інтеграції України у світовий ринок; уміння обґрунтовувати висновки щодо динаміки розвитку світового ринку в умовах глобалізації та систематизації чинників формування сучасної структури світового ринку; щодо тенденцій розвитку стратегічних товарних ринків та основних їх продуцентів; формування системного бачення перспективи розвитку світового ринку товарів та послуг.

Обов'язкові попередні дисципліни. «Мікроекономіка», «Національні інтереси у світовій геополітиці та геоekonomіці».

Зміст. Еволюція світового ринку та його структурні зміни за умов глобалізації. Інфраструктура світового ринку: сутність, функції та види формування. Регуляторна система світового ринку. Географічна та товарна структура світового ринку. Інтеграція України у світовий ринок

на паритетних засадах. Система кодування товарів, товарна номенклатура України. Сутність та чинники формування кон'юнктури світового ринку. Основні фактори ціноутворення на світовому ринку. Поняття та види конкуренції на світовому ринку. Стратегія сталого розвитку, як умова конкурентоспроможності національної економіки на світовому ринку товарів та послуг. Світовий ринок паливно-енергетичних, лісових товарів, руд та металів, машин та обладнання туристичних, інформаційно-комунікаційних послуг.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси / засоби:

1. Литвиненко Л.Л. Механізми адаптації авіакомпаній до глобальних ринків пасажирських та вантажних перевезень: монографія. / Л.Л. Литвиненко, С.Л. Литвиненко. – К.: Видавничий дім «Кондор», 2017. – 300 с.
2. Лісовська Ю.П. Інформаційна безпека: навч. посіб. / Лісовська Ю.П. — Київ: Видавничий дім «Кондор», 2018. – 172 с.
3. Павліха Н.В. Організаційно-економічні основи екологічно безпечного природокористування: монографія / Н.В. Павліха, К.М. Федина. – К.: Кондор-Видавництво, 2017. – 272 с.
4. Роговий А.В. Економічна безпека: детермінанти забезпечення в умовах циклічності економіки: Монографія. Роговий А.В. – К.: Видавничий дім «Кондор», 2017. – 376 с.
5. Світовий ринок товарів та послуг: підручник / за заг. ред. А.А. Мазаракі, Т.М.Мельник – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2015. – 720 с.
6. Управління конкурентоспроможністю підприємств: підручник / П'ятницька Г.Т., П'ятницька Н.О., Шумська С.С., Федорченко Н.В., Гелич А.О., П'ятницький Д.В. За заг. ред. д-р. екон. наук., проф. Г.Т. П'ятницької. — К.: Видавничий дім «Кондор», 2017. — 700 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Тематичні лекції, практичні заняття, консультації, рішення практичних задач, робота з кодифікацією товарів, ділові ігри.

Методи оцінювання:

- поточний контроль - тестування, публічний вступ, (презентація, есе, дайджест), ділова гра, вирішення задач;
- підсумковий контроль - екзамен.

Мова навчання та викладання. Українська.

4.35. НАЗВА. СОЦІОЛОГІЯ.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2020-2021 р.

Семестр. V.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Хоружий Г.Ф., проф., д-р. філос. наук, професор кафедри філософських та соціальних наук.

Результати навчання. Засвоєння студентами системи соціологічних знань і на цій основі глибокого самостійного та критичного розуміння студентами соціального життя сучасної України.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Філософія».

Зміст. Соціологія як соціальна методологія та соціальна практика. Суспільство як соціально організована система. Соціальна теорія особистості. Соціальні спільноти та соціальні інститути. Соціальна взаємодія та соціальні процеси. Соціальні зміни в глобальному світі. Методологія соціального пізнання. Соціально-економічна антропологія. Соціально-економічні моделі суспільства. Соціологія праці та виробництва. Соціологія споживання. Соціологія фінансів: національний та глобальний рівні. Соціологія соціального передбачення та прогнозування. Соціологія підприємництва. Соціологія міжнародних економічних відносин. Соціологія засобів масової інформації. Соціологія реклами. Соціологія права. Соціологія менеджменту. Соціологія маркетингу. Методологія та методика соціологічних досліджень. Організація і техніка проведення соціологічних досліджень.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби:

1. Історія соціології (у 2-х кн.): навчальний посібник / О. А. Рахманов, С. С. Бульбенюк, Ю. М. Манелюк. — К. : КНЕУ, 2017. — 279 с.
2. Лукашевич М. П., Туленков М. В. Соціологія. Заг. курс: Підручник. К.: Каравела, 2014. – 324 с.
3. Сірий Є. В. Соціологія: Загальна теорія, історія розвитку, спеціальні та галузеві терії / Навч. посіб. К.: Атіка, 2013. – 245 с.
4. Соціологія: підручник для ВНЗ / [В.І. Волович та ін.] – Київ: Центр учбової літератури, 2016. – 808 с.
5. Піча В.М. Практикум з соціології. Навч. посібник / В.М. Піча. - Львів: Вид-во "Магнолія 2006", 2018. - 368 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Лекції, семінарські заняття з використанням інноваційних технологій.

Методи оцінювання:

- поточний контроль - комп'ютерне тестування, опитування, письмові контрольні роботи;
- модульний контроль - контрольна робота, комп'ютерне тестування;
- підсумковий контроль - екзамен.

Мова навчання та викладання. Українська.

4.36. НАЗВА. ЕКОНОМІКА ДЕРЖАВНОГО СЕКТОРУ.

Тип. Обов'язкова.

Рік навчання. 2020-2021 р.

Семестр. VI.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Хрустальова В.В., доц., канд. екон. наук, доцент кафедри економічної теорії та конкурентної політики.

Результати навчання. Формування знань про функціонування державного сектору та державного підприємництва.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Мікроекономіка».

Зміст. Теоретико-методологічні основи економіки державного сектору умовах ринкового господарства: об'єктивна необхідність функціонування державного сектору в умовах ринкового господарювання; структура державного сектора та особливості державного підприємництва; сутність, виробництво і розподіл суспільних благ; суспільний розподіл, ефективність і добробут; суспільний вибір. Державні фінанси як матеріальний базис функціонування державного сектору: доходи державного сектора; оптимальне оподаткування; видатки державного сектора; оцінка ефективності державного сектора. Моделі суспільного вибору та їх вплив на економіку державного сектору: фіскальний федералізм та міжбюджетні трансферти; суспільний вибір в умовах прямої демократії; суспільний вибір в умовах представницької демократії; економіка бюрократичних структур.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби:

1. Борко Ю. Л. Об'єкти права інтелектуальної власності в державному секторі економіки (бюджетних установах): [монографія] / [Ю. Л. Борко, О. Б. Бутнік-Сіверський, О. П. Орлюк; за наук. ред. О. Б. Бутнік-Сіверського] ; Нац. акад. прав. наук України, НДІ інтелект. власності. - Київ : Інтерсервіс, 2014. - 163 с.
2. Економіка суспільного сектора. Навчальний посібник / Д.П. Єфремов, Н.В. Федірко. - К.: КНЕУ, 2014. - 351 с.
3. Лучко М.Р. Контроль у державному секторі економіки: навч. посіб. / М.Р. Лучко, Н.М. Зорій, Н.М. Хорунжак. – Тернопіль: Астон, 2015. – 186 с.
4. Ортіна Г. В. Державна політика розвитку реального сектору економіки України: формування та реалізація антикризової стратегії: монографія / Ортіна Ганна Володимирівна; Нац. ун-т цивіл. захисту України. - Харків : НУЦЗУ, 2017. - 422 с.
5. Стігліц Дж.Е. Економіка державного сектора / Пер. з англ. А. Олійник, Р. Скільський. - К.: Основи, 2004. - 854 с.

6. Управління державними доходами і видатками: навч. посіб. [Б.С. Малиняк, В.С. Толуб'як, В.П. Горин, В.В. Письменний]; за ред. Б.С. Малиняка. – Тернопіль: Астон, 2015. – 154 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Лекції, семінарські, практичні заняття з використанням інформаційних технологій.

Методи оцінювання:

- поточний контроль - опитування, тестування;
- підсумковий контроль - екзамен.

Мова навчання та викладання. Українська.

4.37. НАЗВА. ЕКОНОМІКА ТОРГІВЛІ.

Тип. Обов'язкова.

Рік навчання. 2020-2021 р.

Семестр. VI.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Новікова Н.М., доц., канд. екон. наук, доцент кафедри економіки та фінансів підприємства.

Результати навчання. Формування економічного мислення, комплексного розуміння проблем управління фінансово-господарською діяльністю торговельного підприємства та навичок їх практичного розв'язання.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Теорія галузевих ринків», «Мікроекономіка», «Статистика».

Зміст. Природа торгівлі як сфери обігу та виду економічної діяльності. Економічна характеристика різних форм торгівлі. Ринок споживчих товарів та послуг, роль торгівлі в забезпеченні його розвитку. Типологія суб'єктів торговельної діяльності. Підприємство торгівлі як основний суб'єкт здійснення торговельної діяльності. Управління обсягом та асортиментною структурою обороту підприємства торгівлі. Управління товарними запасами підприємства торгівлі. Управління товарним забезпеченням обороту підприємства торгівлі. Управління трудовими ресурсами підприємства торгівлі. Управління формуванням і розвитком матеріально-технічних ресурсів підприємства торгівлі. Управління поточними витратами підприємства торгівлі. Управління доходами підприємства торгівлі. Управління фінансовим результатом підприємства торгівлі. Управління податковою політикою підприємства торгівлі. Управління активами підприємства торгівлі. Управління капіталом підприємства торгівлі. Управління грошовими потоками підприємства торгівлі.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси / засоби:

1. Височин І.В. Управління товарооборотом підприємств роздрібною торгівлі : монографія / І.В. Височин. –К.: КНТЕУ, 2012 – 544 с.

2. Власова Н.О. Економіка торгівлі: навчальний посібник / Н.О.Власова, В.А. Гросул, Н.С. Краснокутська, О.А. Круглова, М.В. Чорна, О.М. Филипенко. – Х.: Світ Книг, 2015. – 473 с.
3. Внутрішня торгівлі України: монографія / А.А. Мазаракі, В.Д. Лагутін, А.Г. Герасименко [та ін.]; за аг ред.. д-ра екон.наук, поф. А.А. Мазаракі. – К.: КНТЕУ, 2016 – 864 с.
4. Гринів Б. В. Економічний аналіз торговельної діяльності: Навч. посібник / Б. В. Гринів. – 2-ге вид., переробл. та доповн. – К.: Центр учб. л-ри, 2012. – 392 с.
5. Ситник Г.В. Фінанси торгівлі: монографія / Г.В. Ситник. – К.: КНТЕУ, 2014. – 672 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Поєднання традиційних і нетрадиційних методів навчання з використанням інноваційних технологій: лекції (оглядова / тематична / проблемна / із запланованими помилками); семінарські / практичні / лабораторні заняття (тренінг / презентація / дискусія / комунікативний метод / модерація / моделювання ситуацій / «мозкова атака» / тренажерні завдання / метод кейс-стаді / робота в малих групах та ін.).

Методи оцінювання:

- поточний контроль - модульний контроль (тестування; усне / письмове опитування; перевірка звіту / конспекту / розрахунково-графічної роботи / проекту / вправи / завдання / ситуаційного завдання та ін.;
- підсумковий контроль - екзамен.

Мова навчання та викладання. Українська.

4.38. НАЗВА. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК.

Тип. Обов'язкова.

Рік навчання. 2020-2021 р.

Семестр. VI.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Ігнатенко Т.В., кан. екон. наук, старший викладач кафедри обліку та оподаткування.

Результати навчання. Теоретична та практична підготовка для розв'язання конкретних завдань з бухгалтерського обліку і формування інформаційної бази з управління підприємницькою діяльністю в умовах ринку, здобуття знань і формування навичок документального оформлення господарських операцій, ведення синтетичного та аналітичного обліку з узагальнення даних бухгалтерського обліку.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Статистика», «Фінанси, гроші та кредит».

Зміст. Бухгалтерський облік у системі управління суб'єктом господарювання. Предмет, об'єкти та принципи бухгалтерського

обліку. Методичні прийоми бухгалтерського обліку. Організація бухгалтерського обліку на підприємстві. Бухгалтерський облік матеріальних та нематеріальних необоротних активів. Бухгалтерський облік запасів. Бухгалтерський облік дебіторської і кредиторської заборгованості. Бухгалтерський облік фінансових інвестицій. Бухгалтерський облік грошових коштів. Бухгалтерський облік власного та позичкового капіталу. Бухгалтерський облік оплати праці і розрахунків з персоналом. Бухгалтерський облік доходів, витрат і фінансових результатів. Особливості обліку і звітності суб'єктів малого підприємництва.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби:

1. Бачинський В.І. Бухгалтерський облік (загальна теорія): навч. посіб. / В. І. Бачинський . - Львів : Магнолія 2006, 2016. - 319 с.
2. Бачинський В.І. Бухгалтерський облік (загальна теорія). Навч. посібник / Бачинський В.І., Куцик П.О. - Львів : Магнолія 2006, 2018. - 360 с.
3. Гудзь Н.В. Бухгалтерський облік: 2-е вид., перероб. і дол. Навчальний посібник / Н. В. Гудзь. - Київ : ЦУЛ, 2016. - 424 с.
4. Осмятченко Л.М. Бухгалтерський облік. Навч. посібник / Л.М. Осмятченко. - Львів : Магнолія 2006, 2018. - 195 с.
5. План рахунків бухгалтерського обліку. Інструкція про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку: практичний посібник. - К.: Алерта, 2016. - 148 с.
6. Ткаченко Н.М. Оновлений план рахунків бухгалтерського обліку: навчально-практичний посібник / Н. М. Ткаченко . - К.: Алерта, 2016. - 186 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Поєднання традиційних та нетрадиційних методів викладання з використанням інноваційних технологій: лекційні заняття (тематичні, проблемні); практичні заняття (традиційні, з моделюванням ситуацій).

Методи оцінювання:

- поточний контроль - тестування, усне та письмове опитування;
- підсумковий контроль - екзамен.

Мова навчання та викладання. Українська.

4.39. НАЗВА. БІРЖОВА ТОРГІВЛЯ.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2020-2021 р.

Семестр. VI.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Мережко Н.В., проф., д-р техн. наук, зав. кафедри товарознавства та митної служби;

Шульга О.С., доц., канд. техн. наук, доцент кафедри товарознавства та митної служби.

Результати навчання. Формування системи теоретичних знань та практичних навичок щодо ринкових характеристик і відмінних особливостей біржової торгівлі, її організації, номенклатури і вимог до біржових товарів та особливостей формування сучасних біржових ринків.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Світовий ринок товарів та послуг».

Зміст. Біржова торгівля як вид підприємницької діяльності. Основні поняття про біржу. Законодавчо-правове регулювання біржової торгівлі. Принципи діяльності та відмінні ознаки товарних бірж. Переваги реалізації продукції через товарні біржі. Світові центри біржової торгівлі товарами та провідні товарні біржі світу. Біржовий потенціал товарного ринку України. Електронні системи біржової торгівлі. Організація та проведення біржових торгів. Правила ведення біржових торгів. Форми проведення біржових торгів. Біржові угоди та операції. Типи угод. Угоди з реальним товаром. Спотові, форвардні, ф'ючерсні та опціонні угоди. Ф'ючерсні угоди та механізм їх здійснення. Опціонні угоди. Біржові операції. Поняття хеджування та його переваги. Спекулятивні операції на біржах. Брокерська фірма, роль і місце в біржовій торгівлі. Загальна характеристика біржових товарів. Основні класи біржових товарів.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби:

1. Беднарчук М.С. Біржові товари. Навч. підручник. Затверджено МОН України Беднарчук М.С. - Львів: Вид-во «Магнолія 2006», 2018. - 360 с.
2. Князь С. В. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність: організаційно-методичні аспекти: навч. посіб. / С. В. Князь, Н. П. Яворська; Нац. ун-т «Львів. політехніка». - Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2016. - 103 с.
3. Котирло О.О. Біржове право: Навчальний посібник / О.О. Котило. – К.: «Видавництво «Центр учбової літератури», 2012. – 268 с.
4. Солодкий М.О. Основи біржової діяльності. – К.: ЦП Компринт, 2017. – 450 с.
5. Солодкий М.О. Товарознавство біржових товарів – ринок аргопродовольчої продукції / М.О. Солодкий, С.А. Стасіневич. – К.: Видавничий центр НУБіП України, 2012. – 110 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Поєднання традиційних та нетрадиційних методів викладання із використанням інноваційних технологій: лекції (тематичні, проблемні); практичні заняття (дискусії, мозковий штурм, робота з документацією).

Методи оцінювання:

- поточний контроль - тестування, усне та письмове опитування, перевірка виконаних ситуаційних завдань;
- підсумковий контроль – екзамен.

Мова навчання та викладання. Українська.

4.40. НАЗВА. БРЕНД-МЕНЕДЖМЕНТ.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2020-2021 р.

Семестр. VI.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Ромат Є.В., проф., д-р наук держ. упр., зав. кафедри маркетингу та реклами; Файвішенко Д.С., доц., канд. екон. наук, доцент кафедри маркетингу та реклами.

Результати навчання. Формування системи прикладних знань у сфері управління формуванням та розвитком бренду, розуміння концептуальних засад системного управління діяльності у сфері бренд-менеджменту, набуття вмінь розробки і прийняття управлінських рішень у цьому напрямі діяльності. Здобуття навичок щодо формування, планування, розвитку бренду, побудови архітектури та контролю рівня його розвитку.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Менеджмент».

Зміст. Поняття та сутність бренд-менеджменту. Суб'єкти бренд-менеджменту. Керівник компанії як бренд-менеджер. Бренд як об'єкт управління. Функції бренду. Моделі бренду. Система управління розвитком бренду. Планування бренду. Формування архітектури бренду. Інформаційне забезпечення бренд-менеджменту. Комунікації в бренд-менеджменті. Бренд-медіа. Внутрішній (корпоративний) бренд-менеджмент. Загальносвітові тенденції бренд-менеджменту та рівень його впровадження в Україні.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби:

1. Балабанова Л.В. Бренд-менеджмент підприємств на основі маркетингу: [навч. посібник] / Л.В. Балабанова, Я.В. Приходченко. – Донецьк: ДонНУЕТ, 2011. – 287 с.
2. Кендюхов О.В. Бренд-менеджмент: [навч. посібник] / О.В. Кендюхов, К.Ю. Ягельська, Д.С. Файвішенко. – Донецьк: ДонНТУ, 2013. – 459 с.
3. Мазаракі, А. А. Туристські дестинації (теорія, управління, брендинг): монографія / А. А. Мазаракі, Т.І. Ткаченко, С. В. Мельниченко та ін.; за заг. ред. А. А. Мазаракі. – К. : Київ. Нац. торг.-екон. ун-т, 2013. – 388 с.
4. Мороз О.В. Теорія сучасного брендингу: [монографія] / О.В. Мороз. – Вінниця: Універсум «Вінниця», 2013. – 104 с.

5. Реальний світ освіти для сучасного ринку, світові кейси та вправи від кращих практиків, дослідження та інші матеріали. – Режим доступу : <http://www.marketingprofs.com/>

6. Струтинська І. Бренд-менеджмент: теорія і практика. навч посібник/ І. В. Струтинська. – Тернопіль: Прінт-офіс, 2015. - 204 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Лекції (оглядова, бінарна, тематична, проблемна, лекція-консультація); практичні/семінарські заняття (презентація, дискусія, комунікативний метод, «мозкова атака», метод Кейс-стаді, робота в малих групах, виконання індивідуального проекту).

Методи оцінювання:

- поточний контроль - тестування письмове, письмове опитування; перевірка та обговорення підготовленої презентації, ессе, проекту, ситуаційні завдання;
- підсумковий контроль – екзамен.

Мова навчання та викладання. Українська.

4.41. НАЗВА. ЕЛЕКТРОННА ТОРГІВЛЯ.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2020-2021 р.

Семестр. VI.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Кавун-Мошковська О.О., доц., канд. екон. наук, доцент кафедри торговельного підприємництва та логістики.

Результати навчання. Результатами (компетентностями) вивчення дисципліни є отримання знань щодо: організації та ведення бізнесу на новій технологічній основі в умовах Інтернет-середовища; характеристики ринку електронної торгівлі, його особливостей і специфіки конкурентного середовища; сучасних напрямків розвитку технологій та основних інструментів електронної торгівлі; видів і характеристик торговельних систем в Інтернет-середовищі; особливостей організації торгово-технологічного процесу в електронній торгівлі; організації логістичної діяльності в електронній торгівлі; особливостей побудови і управління сайтом в електронному бізнесі; платіжних та фінансових систем Інтернету; класифікації і загальних характеристик електронних систем взаєморозрахунків; методології та технології реалізації маркетингових заходів в мережі Інтернет; типових організаційних структур управління в електронній торгівлі; ключових показників оцінки ефективності обраної бізнес-моделі електронної торгівлі.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Економіка торгівлі»,

«Маркетинг», «Біржова торгівля».

Зміст. Електронна торгівля як складова електронної комерції. Сутність, ключові переваги, недоліки електронної торгівлі. Система суб'єктів та умови здійснення електронної торгівлі. Інфраструктура системи електронної торгівлі. Основні бізнес-моделі роздрібною електронної торгівлі. Характеристика основних бізнес-процесів електронної торгівлі. Класифікація систем електронної торгівлі. Електронні торговельні ряди. Електронні моли (торговельні майданчики). Інтернет-вітрини. Поняття Інтернет-магазину і особливості його функціонування. Основні підходи до створення сайту Інтернет-магазину, їх переваги та недоліки. Особливості організації логістичної діяльності Інтернет-магазину. Організація продажу товарів і обслуговування покупців в Інтернет-магазинах. Оцінка економічної ефективності функціонування Інтернет-магазину. Оптимізація і просування сайту Інтернет-магазину в пошукових системах. Мобільна електронна торгівля: сутність і відмінні риси. Характеристика основних бізнес-процесів мобільної електронної торгівлі. Організація оптової електронної торгівлі. Організація оптового продажу товарів і послуг через електронні торговельні майданчики. Електронний аукціон, його сутність і характерні особливості. Механізм і технологія проведення електронних аукціонів. Електронні біржі. Процедури участі в електронних торгах. Інтернет-представництва бізнес-структур. Віртуальні торговельні представництва товаровиробників та організація їх функціонування. Сутність та функції електронних платіжних систем. Класифікація електронних платіжних систем, що функціонують в Інтернет, їх переваги і недоліки, процедура вибору.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби:

1. Електронна комерція: практикум / Г.Р.Кісь - Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2017. - 23 с.- Режим доступу: <http://194.44.112.13/chytalna/5375/index.html>
2. Про електронну комерцію: Закон України від 03.09.2015 № 675-VIII // Відом. Верхов. Ради України. – 2015. – № 45. – Ст. 410.
3. Тестові завдання з дисципліни «Електронна комерція» для студентів факультету менеджменту / укладачі: Бойченко Н.В., Ільченко М.О. – Х.: ХДУХТ, 2017.– 45 с.
4. Філіппова Л. Л. Електронна комерція: за і проти / Л. Л. Філіппова // Вісник Нац. техн. ун-ту ХПІ. – Харків: НТУ «ХПІ». – 2013. – № 44 (1017). – С. 58-65.
5. Ховрак І. В. Електронна комерція в Україні: переваги та недоліки / І. В. Ховрак // Економіка. Фінанси. Право. - 2013. - № 4. - С. 16-20.
6. Шалева О.І. Електронна комерція. Навчальний посібник. - К.: Центр учбової літератури, 2011. – 216 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Проблемні лекції, семінарські та практичні заняття з використанням активних методів навчання.

Методи оцінювання:

- поточний контроль - письмове опитування, тестування, обговорення наукових доповідей та реферативних повідомлень студентів, перевірка виконання творчих завдань і ситуаційних вправ;
- модульний контроль - контрольна робота у формі тестування та розв'язання індивідуальної творчої задачі;
- підсумковий контроль – екзамен.

Мова навчання та викладання. Українська.

4.42. НАЗВА. ЛОГІСТИКА.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2020-2021 р.

Семестр. VI.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Кочубей Д.В., доц., канд. екон. наук, доцент кафедри торговельного підприємництва та логістики; Зіміна А.А., доц., канд. екон. наук, доцент кафедри торговельного підприємництва та логістики.

Результати навчання. Набуття навичок розробки стратегії управління закупівельною та збутовою логістикою підприємства; засвоєння особливостей організації та управління перевезенням та складуванням товарів; оволодіння методичними підходами до управління товарними запасами та формування системи логістичного сервісу; вміння ефективно застосовувати інструментарій логістики та оптимізувати логістичні рішення.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Вища та прикладна математика», «Економіка торгівлі», «Маркетинг».

Зміст. Поняття і сутність логістики. Передумови, фактори та етапи розвитку логістики. Цілі та завдання логістики. Засади сучасної концепції логістики. Логістика як сфера компетенцій, що пов'язує підприємство зі споживачами та постачальниками і сприяє підвищенню конкурентоспроможності. Об'єкти логістичного управління та логістична діяльність. Закупівельна логістика. Вибір постачальників товарів. Організація дистрибуції готової продукції. Логістичні канали та логістичні ланцюги. Розподільчі центри та їх розміщення. Місце, роль та види матеріальних запасів. Управління товарними запасами підприємства. Склад як інтегрована складова частина в логістичному ланцюгу. Логістичний процес на складі. Логістичні рішення при оптимізації складської підсистеми. Сучасні системи перевезення

товарів. Вибір оптимального перевізника товарів. Основні логістичні рішення при транспортуванні різних товарів. Формування підсистеми логістичного сервісу. Моделювання та оптимізація рівня логістичного сервісу.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби:

1. Крикавський Є. Логістика та управління ланцюгами поставок: Навч. посібник / Є. Крикавський, О. Похильченко, М. Фертч. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2017. – 844 с.
2. Крикавський Є. В. Логістика: компендіум і практикум: навч. посібник / Є.В. Крикавський, Н. І. Чухрай, Н. В. Чернописька. – К.: Кондор, 2009. – 340 с.
3. Крикавський Є. Логістика для економістів: підручник / Є.В. Крикавський. – 2-ге вид., випр. ідоп. - Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. – 476 с.
4. Логістика: опор. конспект лекцій / авт.: Д.В. Кочубей, А.В. Кулік. – Київ: КНТЕУ, 2014. – 92 с.
5. Тюріна Н. М. Логістика: Навч. посіб. / Н. М.Тюріна, І. В. Гой, І. В. Бабій. – К.: «Центр учбової літератури», 2015. – 392 с.
6. Горбенко О.В. Логістика: Навчальний посібник / Олександра Вікторівна Горбенко. - Київ: Видавництво Знання, 2014. - 315 с.

Заплановані навчальні заходи на методи викладання. Лекції, семінарські та практичні заняття з використанням активних методів навчання.

Методи оцінювання:

- поточний контроль - усне та письмове опитування, тестування, перевірка рефератів, співбесіди, контроль розв'язання творчих задач та ситуаційних вправ;
- підсумковий контроль – екзамен.

Мова навчання та викладання. Українська.

4.43. НАЗВА. ЕКОНОМІКА ГАЛУЗЕВИХ РИНКІВ.

Тип. Обов'язкова.

Рік навчання. 2021-2022 р.

Семестр. VII-VIII.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Ожелевська Т.С., доц., канд. екон. наук, доцент кафедри економічної теорії та конкурентної політики; Хрустальова В.В., доц., канд. екон. наук, доцент кафедри економічної теорії та конкурентної політики.

Результати навчання. Формування у майбутніх фахівців набору компетентностей, необхідних для здійснення ними ефективного аналізу економічного середовища галузевих ринків та розробки конкурентних стратегій їх учасників.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Мікроекономіка», «Теорія галузевих ринків».

Зміст. Галузева структура економіки. Ринок землі як основного ресурсу в сільському господарстві. Ціноутворення на аграрних ринках. Інфраструктура ринків сільськогосподарської продукції. Державне регулювання ринків сільськогосподарської продукції. Ринки енергетичних ресурсів. Механізм функціонування ринку електричної енергії. Детермінанти розвитку та принципи організації ринків споживчих товарів. Особливості функціонування і розвитку ринків хімічної та фармацевтичної продукції. Інноваційно-інвестиційний розвиток ринків продукції машинобудування. Україна на світових ринках продукції переробної промисловості. Види та інфраструктура ринків продукції будівництва. Інформаційні технології як платформа розвитку ринку телекомунікаційних послуг. Організаційно-економічні засади функціонування галузевих транспортних ринків (авіа-, авто-, водний, залізничний, трубопровідний транспорт). Організація ринків освітніх послуг. Інституційно-економічні особливості функціонування ринків медичних послуг.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби:

1. Андрійчук В. Г. Економіка підприємств агропромислового комплексу: підручник / В. Г. Андрійчук. – К.: КНЕУ, 2013. – 779 с.
2. Гранатуров В.М. Управління конкурентоспроможністю оператора телекомунікацій: Учбовий посібник / В.М. Гранатуров, І.В. Литовченко, І.А. Кораблінова / за заг. ред. проф. В.М. Гранатурова. – К.: Кафедра, 2013. – 262 с.
3. Губар Л.С. Економіка будівництва: навч. посіб./ Л.С. Губар. – К.: Аграрна освіта, 2014. – 560 с.
4. Мельник Л.Г. Економіка енергетики: підручник [Електронний ресурс] / За ред.: Л.Г. Мельника, І.М. Сотник. - Суми: Університетська книга, 2015. - 378 с. - Режим доступу: <http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/45315>
5. Розрахунок економічних показників машинобудівного підприємства: навч. посіб. / [Т. Ю Павленко та ін.]; Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського «Харків. авіац. ін-т». - Харків: ХАІ, 2017. - 31 с.
6. Траченко Л. А. Послуга як об'єкт товарознавства: організація та контроль за якістю. Навчальний посібник. [Електронний ресурс] / Л.А. Траченко / Видання 2-г е, виправлене та доповнене – Одеса ОНЕУ, 2015. – 414 с. - Режим доступу: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/handle/123456789/4736>

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Поєднання традиційних і нетрадиційних методів викладання із використанням

інноваційних технологій: лекції (оглядова); семінарські заняття (дискусія / комунікативний метод / робота в малих групах / інше).

Методи оцінювання:

- поточний контроль - тестування, усне / письмове опитування, комплексна контрольна робота тощо;
- підсумковий контроль - курсова робота з економіки галузевих ринків, екзамен у кінці кожного семестру.

Мова навчання та викладання. Українська.

4.44. НАЗВА. МОДЕЛЮВАННЯ ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.

Тип. Обов'язкова.

Рік навчання. 2021-2022 р.

Семестр. VII-VIII.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Ортинська В.В., доц., канд. екон. наук, професор кафедри маркетингу та реклами; Беляєва Н.С., доц., канд. екон. наук, доцент кафедри менеджменту.

Результати навчання. Набуття практичних навичок: започаткування бізнесу, проходження процедури державної реєстрації підприємства; формування кадрової політики і стратегії, набору та відбору кадрів, мотивації та розвитку персоналу; формування бази даних комерційного характеру про постачальників та здійснення аналізу ефективності комерційних угод, розробки маркетингової товарної політики та формування маркетингової комунікаційної політики підприємства; проведення інформаційно-аналітичної і діагностичної роботи щодо аналізу та планування результатів діяльності підприємства, оцінки ефективності його функціонування на ринку; організації, аналізу та проектування грошових потоків підприємства, залучення позикового капіталу підприємства; організації обліку господарських операцій підприємства, зведеного обліку та складання звітності на базі програмного продукту «1С: Підприємство»; роботи з комп'ютерною програмою «Бізнес-курс: корпорація Плюс», моделювання управлінських рішень щодо здійснення господарсько-фінансової діяльності та оцінювання їх наслідків.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Менеджмент», «Маркетинг», «Бухгалтерський облік», «Економічна кібернетика», «Статистика», «Економіко-математичне моделювання».

Зміст. Проведення реєстрації та перереєстрації підприємства. Управління персоналом у системі менеджменту підприємств торгівлі, розробка кадрової політики і стратегії підприємства. Мотивація та розвиток персоналу, оцінка ефективності управління персоналом. Формування бази даних для здійснення комерційних угод.

Моделювання процесу закупівлі товарів на підприємстві. Розробка маркетингової товарної політики підприємства. Формування маркетингової комунікаційної політики підприємства. Аналіз та планування результатів діяльності підприємства. Оцінка ефективності фінансово-господарської діяльності підприємства. Організація, аналіз, проектування грошових потоків підприємства. Формування позикового капіталу підприємства. Організація та моделювання обліку господарських операцій підприємства в «1С: Підприємство» Використання комп'ютерної програми «Бізнес-курс: корпорація Плюс» для моделювання управлінських рішень щодо здійснення господарсько-фінансової діяльності та оцінки їх наслідків.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби:

1. Бажал Ю.М., Бакушевич І.В. Інноваційне підприємництво: креативність, комерціалізація, екосистема: навч. посіб. для ВНЗ / [Ю. Бажал та ін.]; за ред. д-ра екон. наук, проф. Ю.М. Бажала. - Київ: Пульсари, 2015. - 278 с.
2. Ганущак Т.В. Фінансова безпека бізнесу: навч. посіб. / Ганущак Т. В. ; ВНЗ «Київ. ун-т ринк. відносин». - Київ : Ун-т «КРОК», 2016. - 264 с.
3. Дисциплінарна матриця управлінської звітності: монографія / Сопко В.В., Бенько М.М., Гончаренко О.М., Зима Ю.П., Король С.Я., Фоміна О.В. та інші // за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. В.В. Сопко; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. - Київ : КНТЕУ, 2016. - 455 с.
4. Ортинська В.В., Мельникович О.М. Маркетингові дослідження: Підручник. 2-е видання. – К.: КНТЕУ, 2015 – 455 с.
5. Рульєв В. А. Управління персоналом : Навчальний посібник. / В. А. Рульєв, С. О. Буткевич, Т. Л. Мостенська. – К.: «Кондор», 2013. – 310 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Практичні заняття у малих групах, які передбачають послідовне відпрацювання навичок практичної діяльності в підрозділах імітаційного підприємства роздрібною торгівлі ТОВ «Гермес», а саме в: відділі розвитку, відділі персоналу, відділі закупівлі, відділі маркетингу, планово-економічному відділі, фінансовому відділі, бухгалтерії, відділі стратегічного планування.

Методи оцінювання:

- поточний контроль - ситуаційні завдання;
- підсумковий контроль – екзамен у кінці кожного семестру.

Мова навчання та мова викладання. Українська.

4.45. НАЗВА. АГРАРНЕ ПРАВО.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2021-2022 р.

Семестр. VII.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Мушенок В.В., доц., канд. юрид. наук, доц., доцент кафедри загальноправових дисциплін

Результати навчання. Здобуття знань про основні інститути аграрного права, оволодіння основними нормативними актами, що регулюють цю галузь.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Правознавство», «Підприємницьке право», «Договірне право».

Зміст. Поняття, предмет і система аграрного права. Джерела аграрного права. Аграрні правовідносини. Суб'єкти аграрного права. Організаційно-правові форми управління діяльністю державного сільськогосподарського підприємства. Правове становище селянського (фермерського) господарства. Правове становище приватного підсобного господарства громадян. Правове регулювання виробничо-господарської діяльності сільськогосподарських підприємств. Правове регулювання фінансової діяльності суб'єктів аграрного підприємництва. Правове регулювання організації та дисципліни праці у сільськогосподарському підприємстві. Дисциплінарна і матеріальна відповідальність працівників аграрних підприємств. Правове забезпечення соціального розвитку села. Аграрно-договірні зобов'язання. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності сільськогосподарських підприємств.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби:

1. Аграрне право: підручник для студентів вищ. навч. закл. / В.М. Єрмоленко. – К.: Атіка, 2014. - 276 с.
2. Анісімова Г.В. Аграрне право: підручник / Г.В. Анісімова. –Х.: Право, 2015. – 431с.
3. Дроздюк Т.М. Аграрне право: навч. посіб. / Т.М. Дроздюк. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2013. - 267 с.
4. Земельне право України : навчальний посібник / [І. І. Каракаш, В.Д. Сидор, Т. Є. Харитоновна та ін.]; за ред. І. І. Каракаша, Т.Є. Харитоновної. — Вид. 2-ге, переробл. і допов. — Одеса: Юридична література, 2017. — 588 с.
5. Набуття і реалізація прав на землю в Україні: навчальний посібник / [А. Й. Годованюк, І. І. Каракаш, Є. О. Платонова та ін.]; за ред. проф. І. І. Каракаша. – Одеса: Юридична література, 2016. – 332 с.
6. Статівка А. М. Аграрне право (оглядові лекції, нормативно-правові акти): навч. посіб. / А. М. Статівка, В. Ю. Уркевич. – Харків: Юрайт, 2014. – 352 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Поєднання традиційних і нетрадиційних методів викладання із використанням інноваційних технологій: лекції (оглядова); семінарські заняття (дискусія / комунікативний метод / робота в малих групах / інше), самостійна робота, консультації.

Методи оцінювання:

- поточний контроль - тестування, усне / письмове опитування, комплексна контрольна робота тощо;
- підсумковий контроль – екзамен.

Мова навчання та викладання. Українська.

4.46. НАЗВА. АУДИТ.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2021-2022 р.

Семестр. VII.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Романенко О.А., доц., канд. екон. наук, доцент кафедри фінансового аналізу та аудиту; Заремба О.О., доц., канд. екон. наук, доцент кафедри фінансового аналізу та аудиту.

Результати навчання. Формування аудиторсько-аналітичного мислення, уміння узагальнювати результати аудиторських і аналітичних процедур, розробляти заходи обґрунтування якісних управлінських рішень.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Бухгалтерський облік».

Зміст. Поняття, цілі та завдання аудиторської діяльності. Аудиторські послуги. Система нормативно-правового регулювання аудиту. Права, обов'язки та відповідальність сторін під час аудиту. Організація аудиту фінансової звітності. Методичні прийоми та процедури аудиту фінансової звітності. Фінансовий аналіз як інструментарій аудиту. Критерії та параметри фінансової звітності. Аудит активів. Аудит капіталу. Аудит зобов'язань. Аудит доходів. Аудит витрат.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби:

1. Аудит: навч. посіб. / [С.І. Дерев'яноко, Н.П. Кузик, С.О. Олійник та ін.] – К. : «Центр учбової літератури», 2016. – 380 с.
2. Аудит: підручник / [О.А. Петрик, В.О. Зотов, Б.В. Кудрицький та ін.]; за заг. ред. проф. О.А. Петрик. – К.: КНЕУ, 2015. - 498 с.
3. Назарова К.О. Аудит: еволюція, потенціал, ефективність: монографія / К.О. Назарова. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2015. - 464 с.
4. Никонович М.О. Аудит : підручник / М.О. Никонович, К.О. Редько; за ред. Є.В. Мниха. – Київ: КНТЕУ, 2014. - 286 с.

5. Огійчук М.Ф. Організація і методика аудиту: навчальний посібник / М.Ф. Огійчук, К.О. Утенкова – К.: Алерта, 2016. – 304 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Поєднання традиційних та нетрадиційних методів викладання з використанням інноваційних технологій: лекції (тематичні, проблемні); практичні (традиційні, з моделюванням ситуацій).

Методи оцінювання:

- поточний контроль - тестування; усне та письмове опитування;
- підсумковий контроль - екзамен.

Мова навчання та викладання. Українська.

4.47. НАЗВА. БАНКІВСЬКА СИСТЕМА.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2021-2022 р.

Семестр. VII.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Єрмошенко Л.В., доц., канд. екон. наук, доцент кафедри фінансів.

Результати навчання. Формування спеціальних знань з функціонування бюджетної системи, бюджетних відносин, характеру їх впливу на суспільство.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Фінанси, гроші та кредит».

Зміст. Бюджетна система та її принципи. Сутність та значення державного бюджету. Бюджетна політика та бюджетний механізм. Бюджетний процес та його учасники. Система доходів державного бюджету. Система видатків державного бюджету. Формування місцевих бюджетів. Міжбюджетні відносини. Видатки на соціальний захист населення і соціальну сферу. Видатки бюджету на економічну діяльність держави, науку, оборону та управління. Виконання Державного бюджету України.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби:

1. Бюджетна система: навчальний посібник / [укладачі: Т.Я. Андрейків, В.В. Оліярник]. - Львів: Видавництво Львівського торговельно-економічного університету, 2016. – 286 с.
2. Бюджетна система: навчальний посібник / В.П. Пантелєєв. - Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2016. – 377 с.
3. Бюджетна система: навчальний посібник у схемах, формулах і таблицях / М. Крочук ... [та ін.]; Міністерство освіти і науки України, Національний університет "Львівська політехніка". - Львів: Т.Б. Сорока, 2014. – 173 с.

4. Бюджетна система: навчальний посібник. Друге видання, перероблене і доповнене / І.Л. Шевчук, В.О. Черепанова, Т.О. Ставерська / – Харків: Видавець Іванченко І. С., 2015. – 284 с.
5. Бюджетний кодекс України. – Режим доступу <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Лекції, семінарські, практичні заняття з використанням інформаційних технологій та активних методів навчання.

Методи оцінювання:

- поточний контроль - опитування, колоквиуми;
- підсумковий контроль – екзамен.

Мова навчання та викладання. Українська.

4.48. НАЗВА. БІЗНЕС ПЛАНУВАННЯ.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2021-2022 р.

Семестр. VII.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Афанасьєв К.М., доц., канд. екон. наук, доцент кафедри економіки та фінансів підприємства.

Результати навчання. Формування у студентів знань та вмінь в сфері бізнес-планування. Набуття навичок формувати цілі; вміння самостійно шукати, аналізувати та відбирати необхідну інформацію, проводити дослідження відповідного ринку та виявляти тенденції його розвитку; вміння розробляти бізнес-моделі ідеї, проекту, підприємства; розробляти бізнес-план, перевіряти реалістичність бізнес-ідеї та оцінювати можливості ініціатора проекту щодо реалізації бізнес-плану; вміння проводити аналіз ефективності бізнес-плану, застосовувати спеціалізоване програмне забезпечення.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Мікроекономіка», «Бухгалтерський облік».

Зміст. Бізнес-план як інструмент управління бізнесом у ринковій системі господарювання. Цілі розробки бізнес-плану, методологія складання за різними стандартами. Комп'ютерні засоби підтримки розробки бізнес-плану. Підготовча стадія розроблення бізнес-плану. Вимоги до змісту та методика розробки аналітичного розділу бізнес-плану Маркетинговий план. Виробничий план. Організаційний план. Оцінка ризиків. Фінансовий план. Діагностика бізнес-плану та оцінка ефективності його реалізації. Презентація бізнес-плану.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби:

1. Бізнес-планування: навч. посіб. / Т. Г. Васильців, Я. Д. Качмарик, В. І. Блонська, Р. Л. Лупак. – К. : Знання, 2013. – 173 с.

2. Величко В. Етапи розробки бізнес-плану підприємства// Економіка України. – 2012. - № 5. - С. 42-48.
3. Карпов В.А. Планування та аналіз підприємницьких проектів. – Одеса: ОНЕУ, 2014. – 243 с.
4. Лаврів Л. А. Планування діяльності організації : навчальний посібник / Л.А. Лаврів. – Тернопіль : Крок, 2013. – 320 с.
5. Макаренко С. М., Олійник Н. М. Бізнес-планування. Навчально-методичний посібник для студентів спеціальності 073 «Менеджмент» рівня вищої освіти «бакалавр». Херсон: ТОВ «ВКФ «СТАР» ЛТД», 2017. – 224 с.

Заплановані навчальні заходи та методи навчання. Поєднання традиційних і нетрадиційних методів навчання з використанням інноваційних технологій: лекції (тематична / проблемна / лекція-консультація; семінарські / практичні / тренінг / презентація / дискусія / комунікативний метод / модерація / моделювання ситуацій / «мозкова атака» / робота в малих групах та ін.).

Методи оцінювання:

- поточний контроль - тестування; усне / письмове опитування; перевірка підготовленого есе / дайджесту / звіту / конспекту / розрахунково-графічні роботи / задачі / ситуаційні завдання тощо;
- підсумковий контроль – екзамен.

Мова навчання та викладання. Українська.

4.49. НАЗВА. ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2021-2022 р.

Семестр. VII.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Гордополов В.Ю., доц., канд. екон. наук, доцент кафедри фінансового аналізу та аудиту.

Результати навчання. Здобуття теоретичних знань та практичних навичок оцінювання, діагностики та пошуку можливостей досягнення позитивних змін у розвитку суб'єктів господарювання чи інших економічних об'єктів та їх структурних підрозділів, необхідних для оперативного моніторингу, пошуку варіантів найефективніших управлінських рішень, поєднання стратегії і тактики стійкого економічного розвитку, забезпечення інтеграції національних, корпоративних та особистих інтересів учасників економічних процесів.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Статистика», «Економіко-математичне моделювання», «Бухгалтерський облік».

Зміст. Економічний аналіз і його місце в системі наукових знань. Предмет, об'єкти, функції та завдання економічного аналізу. Метод економічного аналізу і його характеристики. Моделювання факторних

систем в аналізі економічних явищ та процесів. Економіко-логічні (традиційні) методи та прийоми економічного аналізу. Економіко-математичні методи в економічному аналізі. Основи організації економічного аналізу. Види економічного аналізу. Методика комплексного економічного аналізу та її структурні елементи. Інструментарій параметрального аналізу результатів виробничої діяльності. Методичні прийоми аналізу ресурсів суб'єкта господарювання. Методичні прийоми аналізу витрат діяльності суб'єкта господарювання. Реалізація функцій аналізу при дослідженні фінансового стану і фінансових результатів діяльності підприємства.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби:

1. Бутко, А. Д. Теорія економічного аналізу: підручник / А. Д. Бутко. – Київ : КНТЕУ, 2009. – 411 с.
2. Грабовецький Б.Є. Економічний аналіз: навчальний посібник / Б.Є. Грабовецький. – Вінниця: ВНТУ, 2013. – 85 с.
3. Економічний аналіз: бібліограф. покажч. / упоряд.: О. А. Шевчук, Л. В. Кулакевич; Н. Г. Дудкевич; відп. за вип. М. В. Кондратова. – Вінниця : ВНАУ, 2016. – 24 с.
4. Жукова О.А. Організація і методика економічного аналізу: навч. посіб. / О. А. Жукова, Л. М. Киш; Вінниц. фін.-екон. ун-т. - Вінниця: Вінницька газета, 2012. - 301 с.
5. Ковальчук Т. М. Теорія економічного аналізу: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Т. М. Ковальчук; Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. - Чернівці : Рута, 2011. - 543 с.
6. Тринька Л.Ю. Економічний аналіз: навч.-метод. посіб. / Л Тринька, О. Липчанська (Іванчук). - К. : Алерта, 2013. - 567 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Поєднання традиційних та нетрадиційних методів викладання з використанням інноваційних технологій: лекції (тематичні, проблемні); семінарські/практичні/лабораторні заняття.

Методи оцінювання:

- поточний контроль - тестування; усне та письмове опитування;
- підсумковий контроль - екзамен.

Мова навчання та викладання. Українська.

4.50. НАЗВА. КОМЕРЦІЙНЕ ПРАВО.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2021-2022 р.

Семестр. VII.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Букатова Д.М., канд. юрид. наук, старший викладач кафедри міжнародного приватного, комерційного та цивільного права.

Результати навчання. Вивчення дисципліни передбачає підготовку, в результаті якої студенти повинні знати: чинне торговельне законодавство; цілі, завдання, принципи, комерційні правовідносини; заходи державного регулювання торговельної діяльності; правила провадження торговельної діяльності та торговельного обслуговування населення; порядок застосування РРО в сфері торгівлі; правові засади здійснення електронної торгівлі (комерції); механізми захисту прав споживачів в сфері роздрібної купівлі-продажу; правове регулювання оптового товарообігу; законодавчі вимоги до реклами; підстави та порядок притягнення до відповідальності за порушення у сфері торгівлі. Студенти повинні вміти: орієнтуватися у чинному торговельному законодавстві; вміти критично та ґрунтовно тлумачити чинне законодавство і застосовувати його на практиці; вирішувати спори які виникають під час провадження торговельної діяльності.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Правознавство».

Зміст. Поняття та предмет комерційного права. Джерела комерційного права. Проблеми вдосконалення чинного, розробки перспективного законодавства у сфері комерційного права. Поняття та види торговельної діяльності. Поняття та класифікація торгових об'єктів. Порядок оформлення документів на початок роботи торгових об'єктів. Позначення цін у роздрібній торгівлі. Порядок здійснення торговельної діяльності на ринках. Правове регулювання оптового товарообігу. Правові засади здійснення електронної комерції (торгівлі). Основні засоби регулюючого впливу держави на торговельну діяльність. Правові основи стандартизації. Технічні регламенти та оцінки відповідності. Правове регулювання цін і ціноутворення. Правові засади ліцензування торговельної діяльності. Порядок та особливості здійснення контролю (перевірок) у сфері торгівлі. Правові засади здійснення рекламної діяльності в Україні. Правові підстави притягнення до відповідальності суб'єктів господарювання за порушення законодавства в сфері торгівлі.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби:

1. Комерційне право: навч. посібник / Л. В. Ніколаєва, Л.А. Микитенко. – К.: КНТЕУ, 2012. – 448 с.
2. Микитенко Л.А. Державний контроль рекламної діяльності в Україні: монографія/ Л.А.Микитенко. – Київ: Київ.нац.торг.-екон.ун-т, 2011. – 142 с.
3. Мокій А.І. Комерціалізація технологій та об'єктів патентного права. Навч. посібник. Рекомендовано МОН України / Мокій А.І., Бабець І.Г., Полякова Ю.В. - Львів: Вид-во «Магнолія 2006», 2017. - 272 с.
4. Українське цивільне право. Загальна частина: Академічний курс: підручник. – К.: Алеута, 2009. – 594с.

5. Цивільне право: підручник / Є. О. Харитонов, Н. О. Саниахметова.
– К. : Істина, 2011. – 776 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Поєднання традиційних і нетрадиційних методів викладання з використанням інноваційних технологій: лекції (оглядові, тематичні, проблемні, лекції-конференції, лекції-дискусії); практичні заняття (тренінги, презентації, дискусії, робота в малих групах, моделювання ситуацій).

Методи оцінювання:

- поточний контроль - тестування, усне / письмове опитування тощо;
- підсумковий контроль – екзамен.

Мова навчання та викладання. Українська.

4.51. НАЗВА. МАРКЕТИНГ ПОСЛУГ.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2021-2022 р.

Семестр. VII.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Данілова Л. Л., доц., канд. екон. наук, доцент кафедри маркетингу та реклами.

Результати навчання. Формування у студентів сучасної системи поглядів, спеціальних знань та вмінь у сфері маркетингу послуг, набуття практичних навичок організації маркетингу на підприємстві, що надає послуги, з урахуванням кон'юнктури ринку, вимог чинних законодавчих і нормативних актів, правил надання послуг та захисту прав споживачів. Завданням вивчення дисципліни «Маркетинг послуг» є теоретична та практична підготовка майбутніх фахівців з поглибленими знаннями особливостей маркетингу підприємств сфери послуг.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Маркетинг».

Зміст. Роль та значення сфери послуг у економіці зарубіжних країн і України, перспективи її розвитку. Головні особливості сфери послуг, пов'язані з відмінностями цільових ринків, формою надання та способом підтримання конкурентоспроможності. Три рівні регулювання сфери послуг. Сегментування споживачів за різними ознаками та вибір цільових сегментів. Основні принципи асортиментної політики. Товарні та цінові стратегії підприємств сфери послуг. Особливості маркетингу послуг залежно від типу територіального розміщення населення: компактного чи дисперсного. Інноваційна політика на ринку послуг. Сутність соціальних послуг як маркетингових продуктів. Маркетинг у банках. Маркетинг послуг у консультуванні. Концепції маркетингу та особливості їх використання туристичною фірмою. Особливості маркетингу транспортних послуг. Значення маркетингу комерційного

посередництва як сфери послуг, пов'язаних з просуванням товарів від виробника до роздрібного продавця. Маркетинг торгових послуг, його складові. Особливості маркетингу побутового обслуговування населення. Види споживчих ризиків на ринку послуг, шляхи їх зменшення.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби:

1. Еш С. М. Ринок фінансових послуг : підручник для вчз / С. М. Еш; М-во освіти і науки України, Нац. ун-т харчових технологій. - К. : Центр учб. літ., 2015. - 400 с.
2. Крикавський Є. В. Маркетингова інформація. Підручник / Є.В. Крикавський, О. В. Дейнега, І. О. Дейнега, Л. О. Шелюк, О.А. Кратт, Р. Патора. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. - 416 с.
3. Маркетинг послуг: Навчальний посібник для студентів спеціальності «Маркетинг» / Котвіцька А. А., Чмихало Н. В., Вороніна О. М.; за заг. ред. проф. А. А. Котвіцької. - Х.: НФаУ, 2016. – 140 с.
4. Міжнародний маркетинг. Навчальний посібник з грифом МОНМС. [Бабічева О.І., Буряк Р.І., Боняр С.М. та інші] - Суми: ТД «Папірус», 2015. – 368 с.
5. Ортинська В.В. Маркетингові дослідження : підручник. - 2-ге вид., доповн. / В. В. Ортинська. - К. : КНТЕУ, 2015. - 436 с.
6. Палеха Ю.І. Маркетинг інформаційних продуктів і послуг: навчальний посібник / Ю. І. Палеха. - К. : Ліра-К, 2016. - 480 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Лекції проводяться з використанням комп'ютерної техніки, записуються в опорному конспекті. На практичних заняттях: розв'язання ситуаційних завдань щодо усунення недоліків, що мають місце на підприємствах сфери послуг України (практичний підхід). Розгляд зарубіжного досвіду. Розробка проектів.

Методи оцінювання:

- поточний контроль - опитування, тестування, експрес-опитування, виконання індивідуальної аналітичної роботи;
- підсумковий контроль - екзамен.

Мова навчання та викладання. Українська.

4.52. НАЗВА. ПРОМИСЛОВИЙ МАРКЕТИНГ.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2021-2022 р.

Семестр. VII.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Корж М.В., проф., д-р. екон. наук, професор кафедри маркетингу та реклами.

Результати навчання. Студенти повинні вміти: орієнтувати маркетингову діяльність підприємств на підвищення економічної ефективності; організовувати закупівлю товарів на промисловому ринку; проводити маркетингові дослідження на промисловому ринку; ефективно планувати маркетингову діяльність; розробляти товарну, закупівельну, цінову та збутову політику промислового підприємства; визначати оптимальну ціну, розробляти програми по стимулюванню збуту та планувати обсяги продажу; досліджувати економічну ефективність промислового маркетингу; ефективно організовувати маркетингову діяльність на промисловому підприємстві.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Статистика», «Маркетинг», «Менеджмент».

Зміст. Сутність промислового маркетингу. Принципи, цілі та завдання промислового маркетингу. Критерії поділу ринку на промисловий та споживчий. Основні параметри, що аналізуються у процесі дослідження промислового ринку. Методи маркетингових досліджень, що застосовуються на промисловому ринку. Джерела вторинної маркетингової інформації на промислових ринках. Поняття товарної політики промислового підприємства. Принципи, цілі та завдання формування товарної політики промислового підприємства. Процес та інформаційне забезпечення формування товарної політики промислового підприємства. Інноваційні процеси та новий продукт. Основні етапи процесу закупівель на промислових ринках. Організація процесу закупівель в державних підприємствах та комерційних підприємствах. Процес формування цінової політики промислового підприємства. Збутова політика промислового підприємства. Комунікаційна стратегія промислового підприємства. Процес формування рекламної політики промислового підприємства. Аналіз та планування промислового маркетингу на підприємстві.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби:

1. Корж М.В. Маркетингова діяльність підприємств в умовах глобалізації: монографія / М.В. Корж, С.А. Жуков. – Краматорськ: ДДМА, 2012. – 252 с.
2. Корж М.В. Управління конкурентоспроможністю промислового підприємства: монографія / М.В. Корж, Л.М. Акімова, І.В.Чуб. – Рівне: НУВГП, 2017. – 121 с.
3. Промисловий маркетинг. Теорія та господарські ситуації: Підручник/ За ред.. А.О. Старостіної К.: Іван Федоров, 2015. – 400 с.
4. Райт Рей. В2В маркетинг. пер. с англ., Г.О. Виноградова.- Днепропетровск: Баланс Бізнес Букс, 2016.-624 с.

5. Телетов О.С. Маркетинг у промисловості: Підручник. - Київ: Центр навчальної літератури, 2014.- 248 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Лекції, семінарські, практичні заняття з використанням інформаційних технологій.

Методи оцінювання:

- поточний контроль - опитування, тестування;
- підсумковий контроль – екзамен.

Мова навчання та викладання. Українська.

4.53. НАЗВА. РИНОК ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2021-2022 р.

Семестр. VII.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Волосович С.В., проф., д-р екон. наук, професор кафедри фінансів.

Результати навчання. Формування знань у сфері функціонування ринку фінансових послуг.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Фінанси, гроші та кредит».

Зміст. Теоретичні засади функціонування ринку фінансових послуг. Інституційна структура ринку фінансових послуг. Фінансові послуги на ринку грошей. Фінансові послуги на кредитному ринку. Фінансові послуги на валютному ринку. Фінансові послуги на фондовому ринку. Фінансові послуги у сфері страхування і накопичувального пенсійного забезпечення. Інші фінансові послуги. Державне регулювання та саморегулювання на ринку фінансових послуг. Доступність фінансових послуг.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби:

1. Бакаєв Л. О. Ринок фінансових послуг. Навчальний посібник / Л. О. Бакаєв, Е. О. Соколова, І. П. Шиндирук, Л. П. Грознецька. – К.: ДЕДУТ, 2014. – 384 с.
2. Близнюк О.П. Ринок фінансових послуг/ О.П.Близнюк, О.М.Іванюта – Х. : ХДУХТ, 2017. – 255 с.
3. Еш С.М. Ринок фінансових послуг: підручник. / С.М. Еш. - К.: «Центр учбової літератури», 2015. - 400 с.
4. Закон України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2664-14>
5. Онищенко В.О. Ринок фінансових послуг: навчальний посібник / В.О. Онищенко, Т.М. Завора. - Полтава: ПолтНТУ, 2017. - 409 с.

6. Черкасова С.Г. Ринок фінансових послуг. Навч. посібник / С.Г.Черкасова - Львів: Вид-во «Магнолія 2006», 2018. - 450 с.

Заплановані навчальні заходи та методи. Лекції, семінарські практичні заняття з використанням інформаційних технологій та активних методів навчання.

Методи оцінювання:

- поточний контроль - опитування, колоквиуми;
- підсумковий контроль – екзамен.

Мова навчання та викладання. Українська.

4.54. НАЗВА. СТРАХУВАННЯ.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2021-2022 р.

Семестр. VII.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Ротова Т.А., доц., канд. екон. наук, доцент кафедри фінансів.

Результати навчання. Формування знань з основних положень теорії та практики страхування фізичних та юридичних осіб, розвиток економічного мислення та страхової культури.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Фінанси, гроші та кредит».

Зміст. Сутність, принципи та роль страхування. Класифікація страхування. Страхові ризики та їх оцінка. Страховий ринок та його характеристика. Страхова організація. Державне регулювання страхової діяльності. Особисте страхування. Майнове страхування. Страхування відповідальності. Перестраховування та співстраховування. Доходи, витрати та прибуток страховика. Фінансова надійність страховика.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси / засоби:

1. Плиса В.Й. Страхування. Підручник / Плиса В.Й. - Київ: Каравела, 2016. - 472 с.
2. Страхові послуги. Підручник. – У 2 част./ за ред. В.Д.Базилевича. – К.: Лотос, 2014. – 496 с.
3. Страхування та страхові послуги у господарській діяльності: навчальний посібник / В.І. Антонік ... [та ін.]. - Кривий Ріг : Роман Козлов, 2015. - 711 с.
4. Страхові послуги: навч. посібник / Д. І. Дема, О. М. Віленчук, І.В. Дем'янюк; за заг. ред. Д. І. Деми. – [3-тє вид., стереотипне]. – К.: Алерта, 2017. – 526 с.
5. Страхування. / В5 формат. Навч. посібник / За ред. Говорушко Т.А. - Львів: Вид-во «Магнолія 2006», 2018. - 328 с.
6. Супрун А.А. Страхові послуги. Навч. посібник / А.А. Супрун, Т.О. Зайвенко. - Львів: Вид-во «Магнолія 2006», 2018. - 248 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Лекції, семінарські, практичні заняття з використанням інформаційних технологій та активних методів навчання.

Методи оцінювання:

- поточний контроль - опитування, комп'ютерне тестування;
- підсумковий контроль - екзамен.

Мова навчання та викладання. Українська.

4.55. НАЗВА. ТОРГОВЕЛЬНИЙ МАРКЕТИНГ.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2021-2022 р.

Семестр. VII.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Дубовик Т.В., доц., д-р. екон. наук, професор кафедри маркетингу та реклами

Результати навчання. Набуття практичних навичок з таких питань, як: створювати план маркетингової діяльності, визначати цілі маркетингової діяльності підприємств торгівлі, використовувати різні джерела при дослідженні маркетингового дослідження зовнішнього та внутрішнього середовища підприємств торгівлі, розробляти маркетингову стратегію підприємств торгівлі, визначати ефективність та результативність маркетингової діяльності підприємства торгівлі.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Маркетинг».

Зміст. Теоретичні засади торговельного маркетингу. Основні види торгової реклами. Інформаційно-аналітичне забезпечення маркетингової діяльності підприємств торгівлі. Маркетингові засади вибору місця розміщення підприємств торгівлі. Планування та організація маркетингу підприємств торгівлі. Формування комплексу маркетингу підприємств торгівлі. Інтернет-маркетинг підприємств торгівлі. Соціально-етичні аспекти маркетингу в торгівлі. Контроль та оцінка результативності маркетингової діяльності підприємств торгівлі.

Рекомендовані джерела ті інші навчальні ресурси/засоби:

1. Внутрішня торгівля України: монографія / авт.: А.А. Мазаракі, В.Д.Лагутін, А.Г. Герасименко та ін.; за заг. ред. А.А. Мазаракі. – Київ : КНТЕУ, 2016. – 863 с.
2. Дослідницький тренінг: маркетинг інновацій і інновації в маркетингу: навч.-метод. посіб. / авт.: В.Я. Заруба, Д.В. Райко, О.О. Антоненко та ін.; за ред. В.Я. Заруби, Д.В. Райко. – Харків : Щедра садиба плюс, 2015. – 104 с.
3. Дубовик Т.В. Інтернет-маркетингові комунікації: монографія. / Т.В. Дубовик // – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. – 332 с.

4. Маркетингова діяльність підприємств: сучасний зміст: монографія / за ред. Н.В. Карпенко. – Київ : Центр учбової літератури, 2016. – 252 с.
5. Торгова реклама: теорія та практика управління: монографія / А.А. Мазаракі, В.В. Ортинська, Т.В. Дубовик. – К. : Київ. нац. торг. - екон. ун-т, 2009 – 188 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Поєднання традиційних та нетрадиційних методів викладання із використанням інноваційних технологій: лекції (оглядова/ тематична/ проблемна); практичні заняття (презентація, дискусія, модерація, моделювання ситуацій, метод кейс-стаді).

Методи оцінювання:

- поточний контроль - тестування, письмове опитування, перевірка підготовленого звіту/ презентації/ ситуаційні завдання;
- підсумковий контроль - екзамен.

Мова навчання та викладання. Українська.

4.56. НАЗВА. ФІНАНСОВЕ ПРАВО.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2021-2022 р.

Семестр. VII.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Сударенко О.В., доц., канд. юрид. наук, доцент кафедри адміністративного, фінансового та інформаційного права.

Результати навчання. Здобуття знань з питань функціонування фінансової системи держави.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Правознавство».

Зміст. Сутність та функції фінансів. Фінансова система України. Фінанси суб'єктів господарювання та неприбуткових організацій. Податкова система держави. Фінанси населення. Бюджет і бюджетна система держави. Державні доходи. Державні видатки. Державний кредит. Фінансовий ринок. Фінансова політика та фінансовий механізм. Міжнародні фінанси.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби:

1. Кучерявенко М.П. Податкове право України: підручник / М.П. Кучерявенко. – Підручник. - Харків: Право, 2013. - 536 с.
2. Фінансове право : підручник / за заг. ред. О. М. Бандурки та О.П. Гетманець; Ю. М. Жорнокуй, О. В. Кашкарьова, Т.В. Колесник та інші. – Х. : Екограф, 2015. – 500 с.
3. Фінансове право: підручник / М.Г. Волощук, Т.О. Карабін, М.В. Менджул. – Вид. 3-тє, допов. та перероб. – Ужгород: Видавництво Олександри Гаркуші, 2017. – 244 с.

4. Фінансове право: підручник / М. П. Кучерявенко, О. О. Дмитрик, О.А. Лукашев та ін.; за ред. М. П. Кучерявенка. – Х.: Право, 2016. – 440 с.
5. Фінансове право України (альбом схем): навч. посіб. / [Л.М. Касьяненко, А.В. Цимбалюк, Ю.О. Фоменко]; за заг. редакцією Л. М. Касьяненко. – К. : Алерта, 2014. – 270 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Поєднання традиційних і нетрадиційних методів викладання із використанням інноваційних технологій: лекції (оглядова); семінарські заняття (презентація / дискусія / комунікативний метод / моделювання ситуацій / інше).

Методи оцінювання:

- поточний контроль - опитування, тестування;
- підсумковий контроль – екзамен.

Мова навчання та викладання. Українська.

4.57. НАЗВА. ЦІНОУТВОРЕННЯ.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2021-2022 р.

Семестр. VII.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Стояненко І.В., доц., канд. екон. наук, доцент кафедри економіки та фінансів підприємства.

Результати навчання. Формування сучасного економічного мислення та спеціальних знань у сфері ціноутворення, аналізу динаміки цін і чинників, які впливають на них; обґрунтування ціни на різні види товарів та послуг; визначення та обґрунтування цінової стратегії підприємства; оцінювання доцільності застосування різних стратегій ціноутворення та визначення економічного ефекту від їх застосування.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Політична економія», «Макроекономіка», «Мікроекономіка».

Зміст. Ціна як соціально-економічна категорія. Система цін. Склад та структура ціни, особливості її формування. Ціноутворення як складова економічного управління. Державне регулювання цін. Методи ринкового ціноутворення. Цінова стратегія підприємства. Цінова політика підприємства. Цінові тактики підприємства. Ціноутворення в сфері обігу споживчих товарів. Ціноутворення в сфері послуг.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби:

1. Дайновська С.М. Ціноутворення: підручник / С.М. Дайновська. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2009. - 276 с.
2. Мазур О. Є. Ринкове ціноутворення. Навчальний посібник – К.: «Центр учбової літератури», 2012. – 480 с.

3. Окландер М. А., Чукурна О. П. Маркетингова цінова політика. Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 240 с.
4. Павленко А. Ф. Маркетингова політика ціноутворення / А.Ф. Павленко, В. Л. Корнєв. - К. : КНЕУ, 2014. - 332 с.
5. Сус Л. М. Особливості цінової політики та ціноутворення в Україні / Л. М. Сус // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. - 2016. - № 1. - С. 272-275. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchnu_ekon_2016_1_49
6. Тормос Ю. Г. Ціни та цінова політика: навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. / Ю. Г. Тормос. – К. : КНЕУ, 2013. – 91 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Поєднання традиційних і нетрадиційних методів навчання з використанням інноваційних технологій: лекції (тематична / проблемна / лекція-консультація); семінарські / практичні / моделювання ситуацій / метод кейс-стаді / робота в малих групах та ін.).

Методи оцінювання:

- поточний контроль - тестування; усне / письмове опитування; перевірка підготовленого есе / вправи / завдання / ситуаційного завдання та ін.;
- підсумковий контроль - екзамен.

Мова навчання та викладання. Українська.

4.58. НАЗВА. АНТИМОНОПОЛЬНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ГАЛУЗЕВИХ РИНКІВ.

Тип. Обов'язкова.

Рік навчання. 2021-2022 р.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Романенко В.А., проф., д-р. екон. наук, професор кафедри економічної теорії та конкурентної політики; Уманців І.О., проф., д-р. екон. наук, професор кафедри економічної теорії та конкурентної політики.

Результати навчання. Здатність до аналізу передумов запровадження антимонопольного регулювання на галузевих ринках, розробки та реалізації системи заходів антимонопольного регулювання галузевих ринків.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Теорія галузевих ринків», «Державне регулювання економіки».

Зміст. Провали ринку як передумова запровадження економічного регулювання. Теорія економічного регулювання. Місце антимонопольного регулювання в структурі економічного регулювання ринків. Особливості антимонопольного регулювання на ринках промислової продукції, сільськогосподарської продукції. Антимонопольне регулювання ринків послуг: торговельних,

фінансових, комунальних, рекреаційних та ін. Вплив глобалізації на регуляторну політику на вітчизняних ринках.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби:

1. Герасименко А.Г. Ринкова влада: джерела, масштаби, наслідки: монографія / А.Г. Герасименко. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. - 600 с.
2. Державне антимонопольне регулювання: підручник / В.Д.Лагутін, Ю.І.Боровик, О.В.Вертелева та ін.; за ред. В.Д.Лагутіна. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2015. – 480 с.
3. Законодавство України у сфері захисту економічної конкуренції: Юридичний збірник. - 4-те видання, доповнене та розширене. - К.: ПП «Фірма «Гранмна», 2012. – 768 с.
4. Лагутін В.Д. Конкуренція і конкурентна політика: категорії та поняття / В.Д.Лагутін, О.О.Бакалінська, О.В.Вертелева та ін.; за заг. ред. В.Д.Лагутіна. – К.:Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2009. – 320с.
5. Управління у сфері економічної конкуренції: навч. посіб у 2 т. Том 1 / В.Д. Лагутін, А.Г. Герасименко, Л.С. Головка та ін.; за ред. А.Г. Герасименко. – Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016. - 448 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Лекції, семінарські, практичні заняття з використанням інформаційних технологій.

Методи оцінювання:

- поточний контроль - опитування, тестування;
- підсумковий контроль - екзамен.

Мова навчання та викладання. Українська.

4.59. НАЗВА. ЕКОНОМІКА ТА ОРГАНІЗАЦІЯ РИНКУ ІНФОРМАЦІЙНИХ ПОСЛУГ.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2021-2022 р.

Семестр. VIII.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Іванова О.М., доц., канд. екон. наук, доцент кафедри кібернетики та системного аналізу.

Результати навчання. Знання про нормативно-правові і економічні засади функціонування інформаційного ринку, особливості створення і реалізації продукції на інформаційному ринку і його інноваційно-інвестиційний потенціал. Уміння відслідковувати тенденції інформаційного ринку і аналізувати його можливості для власної професійної діяльності.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Макроекономіка», «Мікроекономіка».

Зміст. Особливості формування та функціонування інформативно-правові засади регулювання інформаційного ринку. Специфіка створення інформаційної продукції. Способи та форми реалізації об'єктів інформаційного ринку. Мережева дистрибуція. Захист інформаційної продукції. Віртуалізація на інформаційному ринку. Інноваційний потенціал інформаційного ринку і розвиток start-up. Вплив ІР на розвиток економіки.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси / засоби:

1. Глухова Д. А. Тенденції та перспективи розвитку глобальних інформаційних технологій // Actual problems of international relations. – 2016. – Т. 1. – №. 126. – С. 111-116.
2. Коляденко С. В. Цифрова економіка: передумови та етапи становлення в Україні і у світі // Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики. – 2016. – №. 6. – С. 105-112.
3. Котляревський Я. В. и др. Ієрархічне впорядкування факторів, що стримують або стимулюють розвиток інформаційної сфери України // Наукові праці НДФІ. – 2016. – №. 2. – С. 39-52.
4. Кримов П. Г., Грабовський Э. М. Ринок інформаційних послуг // Національна Академія Національної Гвардії України. – 2017. – С. 55-57.
5. Палеха Ю.І. Маркетинг інформаційних продуктів і послуг: навчальний посібник / Ю. І. Палеха. - К. : Ліра-К, 2016. - 480 с.
6. Савенко С. Попри всі бурі: чому ІТ-сектор претендує на роль флагмана української економіки [Електронний ресурс] / С. Савенко. – Режим доступу: <https://news.finance.ua/ua/news/-/397906/popry-vsi-buri-chomu-it-sektor-pretenduye-na-rol-flagmana-ukrayinskoji-ekonomiku>. – Назва з екрана.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Поєднання традиційних і нетрадиційних методів викладання з використанням інноваційних і інформаційних технологій: лекції (тематична, проблемна); практичні заняття (традиційні, робота в малих групах, дискусії, кейси).

Методи оцінювання:

- поточний контроль - усне та письмове опитування;
- підсумковий контроль - екзамен.

Мова навчання та викладання. Українська.

4.60. НАЗВА. ЕКОНОМІКА ТУРИЗМУ.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2021-2022 р.

Семестр. VIII.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Ткаченко Т.І., проф., д-р. екон. наук, зав. кафедри туризму та рекреації; Сагалакова Н.О., проф., д-р. екон. наук, професор кафедри туризму та рекреації.

Результати навчання. Формування компетентностей та сучасного економічного мислення, системи спеціальних знань щодо визначення ролі туризму у національній та регіональній економіці країни, аналізу фінансово-господарської діяльності суб'єктів туристичної діяльності, обґрунтування економічної стратегії розвитку підприємства і тактики її здійснення, методів розрахунку ключових показників фінансово-господарської діяльності з урахуванням чинників зовнішнього та внутрішнього середовища функціонування суб'єктів туристичної діяльності.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Економіка галузевих ринків», «Мікроекономіка», «Статистика».

Зміст. Економічна сутність туризму як сфери послуг та виду економічної діяльності. Інформаційне забезпечення туристичної діяльності. Сателітні рахунки в туризмі. Ефект мультиплікатора в туризмі. Ринок туристичних послуг. Попит і пропозиція на туристичному ринку. Конкуренція та конкурентоспроможність на ринку туристичних послуг. Економічний механізм діяльності підприємств на ринку туристичних послуг. Капітал, трудові і матеріальні ресурси туристичного підприємства: сутність, ефективність використання, планування. Маржинальний дохід, прибутковість і рентабельність туристичного підприємства. Цінова політика та методи обґрунтування ціни на туристичний продукт. Податкова політика суб'єктів туристичного бізнесу. Інвестиційна політика туристичного підприємства. Ризики підприємницької діяльності суб'єктів господарювання. Економічний аналіз та бізнес планування діяльності суб'єктів туристичної діяльності.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби:

1. Городня Т. А. Економіка туризму: теорія і практика: навч. посіб. / Т. А. Городня, А. Ф. Щербак. - К. : Кондор, 2012. - 435 с.
2. Дударчук, К. Д. Туристичні ресурси України: навчально-методичний посібник для студентів спеціальності «Туризм» / Катерина Дударчук. – Тернопіль : ТНПУ, 2014. – 199 с.
3. Забуранна Л. В. Конкурентостійкість підприємств сільського зеленого туризму: теорія, механізм формування та управління: монографія / Л. В. Забуранна, А. В. Кулік. - К.: Центр учб. л-ри, 2016. - 291 с.
4. Кудла Н. Є. Сільський туризм: основи підприємництва та гостинності: навчальний посібник / Н. Є. Кудла. – Київ: ЦУЛ, 2015. – 152 с.

5. Мальська М.П. Економіка туризму: теорія та практика: Підручник / М.П. Мальська, М.Й. Рутинський, С.В. Білоус, Н.Л. Мандюк. – К.: «Центр учбової літератури», 2014. – 544 с.
6. Ткаченко Т.І., Гаврилюк С.П. Економіка готельного господарства і туризму. – Навч. посібник. К.: КНТЕУ, 2006 – 176 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Лекції, практичні, семінарські заняття з використанням інформаційних технологій.

Методи оцінювання:

- поточний контроль - опитування, комп'ютерне тестування;
- підсумковий контроль – екзамен.

Мова навчання та викладання. Українська.

4.61. НАЗВА. ЕКОНОМІКА ГОТЕЛІВ ТА РЕСТОРАНІВ.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2021-2022 р.

Семестр. VIII.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Кулик М.В., доц., канд. екон. наук, доцент кафедри готельно-ресторанного бізнесу; Бовш Л.А, доц., канд. екон. наук, доцент кафедри готельно-ресторанного бізнесу.

Результати навчання. Формування компетенцій, сучасного економічного мислення і системи спеціальних знань в галузі аналізу і планування фінансово-господарської діяльності готелів та ресторанів, опанування необхідними практичними навичками економічного обґрунтування управлінських рішень, методів розрахунку важливих показників господарської діяльності з урахуванням чинників зовнішнього та внутрішнього середовища функціонування підприємств.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Теорія галузевих ринків», «Мікроекономіка»

Зміст. Економічні основи функціонування готелів і ресторанів в системі ринкових відносин. Ресурсний потенціал підприємств готельного та ресторанного господарства та економічні передумови його використання. Матеріальні ресурси готелів і ресторанів. Трудові ресурси підприємств готельного та ресторанного господарства, ефективність їх використання. Фінансові ресурси, капітал та активи готелів і ресторанів. Управління обсягом реалізації послуг підприємств готельного та ресторанного господарства. Управління прибутком та рентабельністю готелів і ресторанів. Система оподаткування підприємств готельного та ресторанного господарства. Формування цін на готельні послуги та продукцію ресторанного господарства.

Планування фінансів на підприємствах готельного та ресторанного господарства, оцінка їх фінансового стану.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби:

1. Economics and Management to the Food Industry. Jeffrey H. Dorfman, 2014. – 318 p.
2. HoReCa: навч. посіб.: у 3 т. – Т. 2. Ресторани / [А.А. Мазаракі, С.Л. Шаповал, С.В. Мельниченко та ін.]; за ред. А.А. Мазаракі. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. – 312 с.
3. HoReCa: навч. посіб.: у 3 т. Т. 1. Готелі / [А.А. Мазаракі, С.Л. Шаповал, С.В. Мельниченко та ін.]; за ред. А.А. Мазаракі. – 2-ге вид., виправл. і доповн. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. – 412 с.
4. Кулішов В.В. Економіка підприємства: теорія і практика: навчальний посібник / В. В. Кулішов. - Львів: «Магнолія 2006», 2018. - 208 с.
5. Левицька І.В., Корж Н.В., Онищук Н.В. Готельна справа. Навчальний посібник. - К.: Київ.нац.торг.-екон.ун-т, Вінниця, ПП «ГД «Едельвейс і К». 2015. - 580 с.
6. Міценко Н.Г. Економіка підприємства: теорія і практикум: навчальний посібник / Н. Г. Міценко. - Львів : «Магнолія 2006», 2017. - 688 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Лекції, практичні, семінарські заняття з використанням інформаційних технологій.

Методи оцінювання:

- поточний контроль – опитування, тестування;
- підсумковий контроль – екзамен.

Мова навчання та викладання. Українська.

4.62. НАЗВА. ЕКОНОМІКА НЕРУХОМОСТІ.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2021-2022 р.

Семестр. VIII.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Камінський С.І., канд. екон. наук, заст. декана факультету економіки, менеджменту та психології.

Результати навчання. Набуття студентами знань щодо теоретико-методологічних і практичних аспектів сучасних проблем економіки нерухомості, ринку нерухомості, підготовки і проведення операцій з нерухомістю на первинному і вторинному ринках та визначення їх ефективності.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Торговельний маркетинг», «Теорія галузевих ринків», «Мікроекономіка».

Зміст. Нерухомість як економічна категорія та об'єкт економічних інтересів. Ринок нерухомості: сутність, характеристика, структура, функції. Первинний і вторинний ринки нерухомості. Державне регулювання ринку нерухомості. Основні завдання і методи державного регулювання. Життєвий цикл об'єкта нерухомості. Вартість нерухомості та методи її оцінювання. Сутність і види операцій з нерухомістю. Організаційно-правові та економічні аспекти здійснення основних операцій з нерухомістю. Фінансові результати операцій з нерухомістю. Формування витрат з утворення та реалізації нерухомості на первинному і вторинному ринках. Оподаткування операцій з нерухомістю.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси / засоби:

1. Будзьяк В.М. Законодавче забезпечення кадастру нерухомості: навч. посіб. / В.М. Будзьяк, О.С. Будзьяк. – К. : 2014. - 303 с.
2. Оцінка нерухомості, майна та майнових прав: нормативно-правовий аспект. Практичний навчальний посібник / Л.В. Єфремова, С.Л. Єфремов, К. Г. Сердюков, І.В. Сердюкова. - Харків: Вид. ХНЕУ, 2009. - 132 с.
3. Павлов В.І. Нерухомість в Україні: Підруч. для студ. вищ. навч. закладів / В.І Павлов, І.І. Пилипенко, І.В. Кривов'язюк. - Київ: Державна академія статистики, обліку та аудиту, 2008. - 765 с.
4. Павлов К. В. Уніфіковані підходи до класифікація об'єктів нерухомості / К. В. Павлов // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2017. – № 15. – С. 390-394.
5. Пазинич В.І. Оцінка об'єктів нерухомості. Навчальний посібник / В.І. Пазинич , Л.А. Свістун. Київ: Вид. ЦУЛ, 2017. - 434 с.
6. Перович Л. М. Оцінка нерухомості. - Навчальний посібник. - Львів: Видавництво Львівської політехніки. - 2010. - 296 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Поєднання традиційних і нетрадиційних методів навчання з використанням інноваційних технологій: лекції (оглядова / тематична / проблемна / бінарна / дуальна / лекція із заздалегідь запланованими помилками); семінарські / практичні / лабораторні заняття(тренінг / презентація / дискусія / комунікативний метод / модерація / моделювання ситуацій / «мозкова атака» / тренажерні завдання / робота в малих групах інше).

Методи оцінювання:

- поточний контроль - тестування; усне / письмове опитування; / дайджесту / конспекту / розрахунково-графічної роботи / проекту / вправи / задачі / ситуаційного завдання тощо;
- підсумковий контроль – екзамен.

Мова навчання та викладання. Українська.

ЗМІСТ

ВСТУП	2
1. Загальна інформація	3
1.1. Назва і адреса	3
1.2. Опис закладу (зокрема тис і статус)	6
1.3. Академічні органи	6
1.4. Академічний календар.	6
1.5. Перелік запропонованих освітніх програм	7
1.6. Вимоги щодо прийому, у тому числі мовна політика та процедури реєстрації.	9
1.7. Механізми для визнання кредитної мобільності та попереднього навчання (неформального та інформального)	9
1.8. Політика розподілу кредитів ЄКТС (інституційна кредитна рамка)	9
1.9. Механізми академічного управління	9
2. Ресурси та послуги	10
2.1. Студентський відділ кадрів	10
2.2. Умови розміщення/забезпечення проживання	11
2.3. Харчування	11
2.4. Вартість проживання	12
2.5. Фінансова підтримка для студентів	12
2.6. Медичні послуги	13
2.7. Страхування.	13
2.8. Умови для студентів з обмеженими можливостями та особливими потребами	14
2.9. Навчальне обладнання	14
2.10. Організація мобільності за освітніми програмами	17
2.11. Обов'язкові чи вибіркові «вікна мобільності»	20
2.12. Інформація про види дипломування (спільного, подвійного, багатостороннього)	20
2.13. Члени консорціуму/партнерства та їх ролі	20
2.14. Мовні курси	21
2.15. Можливості для проходження практики	22
2.16. Навчання на робочому місці	22
2.17. Умови для занять спортом і відпочинку	23
2.18. Студентські організації	23
3. Освітня програма	25
4. Інформація про освітні компоненти (дисципліни)	38